

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՏՊԵ. ԵՄ. ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Օ Ր Ա Յ Ո Յ Ց

5315

1884

Հ Ա Ն Ա

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ Ի ՍԿԶԵՍԻՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱԶԳԻՍ ՀԱՅՈՑ . . . 3991
ԵՍՈ ԵՒ ՏՕՄԱՐԱՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ԱԶԳԻՍ

ՌՅԼԳ 1333 ՌՅԼԴ 1334

ԵՒ ԵՆԴՂԻԿ ԸՆՏԱՆՆԵԱՅ՝ Յաւարտածով:
Հանրեցչ Գոշար-Լեւոնէ՛ք՝ Օրոյ:
ԲՆՆԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ
ԱՐԳԱՐ ԱՏԲՈՆՆՈՍԵԱՆ
ԳՈՒՂԱՄԲԻՐԵՍՈՒՅ՝

ԵՐԵՒԱՆ

ՍԵՊՏԱԿԱՆ ՅՊԱՐԱՆԻՑ

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ЭТНОЛОГИИ
Академии Наук
СССР

Զ (059)
0-83

Սորա հետ ի միասին հրատարակուեցաւ և.

Փ Ո Ք Ր Ա Պ Դ Ի Ր

Օ Ր Ա Յ Ո Յ Յ

1884 թ. ք.

ՀԱՆԿԵՐՁ ԳՈՒԾԱԿՈՒԹԵԱՄԵՔ ՕԳՈՑ

ՎԵՐՋՈՒՄԸ ԳՐՈՒԱԾ Է

ՑՈՒՑԱԿ ԳՐԵԱՆՅՑ:

ԳՐԱՆՆ Է 12 ԿՈՊ:

ԵՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՂԵՔՍԱՆԳՐԻ ԵՐԱՁԸ

Փոքրիկ պատմութիւն երկխաների համար 1883 թ.

Գինն է 6 կոպ.

ՎԵՐԱԻՈՐՈՒԱԾ ՍԿԻՌՈ

Փոքրիկ պատմութիւն երկխայլց համար 1881 թ.

Գինն է 10 կոպ.

968

968

Օ Ր Ա Յ Ո Յ Յ

2 (1059)

1884

ՀԱՆՁ

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ Ի ՍԿԶԵԱԻՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱԶԳԻՍ ՀԱՅՈՑ . . . 3991

ԵՒՍ ԵՒ ՏՕՄԱՐԱՇՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ԱԶԳԻՍ

ՌՅԼԳ 1333 ՌՅԼԴ 1334

ԵՒ «ԾԱՂԻԿ ԲՆՏԱՆԵԱՅ» Յաւելուածով:

Հանրէնց Գաղափարաբանքի Օրդըն

ԲՆՆԵՐՈՐԳ ՏԱՐԻ

ԽՄԲԱԳԻՐ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՁ

ԱԲԳԱՐ ԱՏԵՓԱՆՆՈՍԵԱՆ

ԳՈՒՂԱՄԻՐԻ ԵՍՆՅ.

ԵՐԵՒԱՆ

Ի ՍԵՊՀԱԿԱՆ ՑԳԱՐԱՆԻ.

Հ Ա Մ Ա Ռ Օ Տ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ք

ԲԶ.	Երկուշաբթի:	Ի չից.	Խաչիկաց:
ԳԶ.	Երեքշաբթի:	Վ ռդ.	Վարադայ:
ԴԶ.	Չորեքշաբթի:	ԽԶ.	Խաչի:
ԵԶ.	Հինգշաբթի:	ՅԻս.	Յիսնակի:
Ուր.	Ուրբաթ:	Ծն.	Լս. Ծնունդ Լուսն
Շբ.	Շաբաթ:	Լր.	Լս. Լրու մն Լուսն
Վրր.	Վիրակի:	Աձ.	Առաջի ձայն:
Ծնն.	Ծննդեան:	Ակ.	Առաջի կողմ:
Հրց.	Հարց:	Բձ.	Երկրորդ ձայն:
Ապշ.	Ապաշխարութեան:	Բկ.	Առաջ կողմ:
Հնգ.	Հանգստեան:	Գձ.	Երրորդ ձայն:
Օրհ.	Օրհնութիւն:	Գկ.	Վառ:
Մկ.	Մանկունք:	Դձ.	Չորրորդ ձայն:
Հմբ.	Համբարձի:	Դկ.	Վերջ:
Յերե.	Յերեկոյեան:	Առաջ.	Առաջադարձ:
Ասա.	Աստուածածնի:	Ստե.	Ստեղի:
Եկն.	Եարական:	Մ.	Մեծի:
Աղց.	Սղոմի:	Հեռ.	Հեռեակ:
Մեծ.	Մեծացուցի:	Հողե.	Հողեղալուստ:
Պհց.	Պահցոյ:	Շախ.	Նախատունակ:
Սար.	Սարքն:	Բարեկ.	Բարեկենդան:
Յին.	Յինանց:	Ռ.	Ռուսաց:
Վար.	Վարդապետ:	Յ.	Յունաց:
Վեր.	Վերափոխման:	Լ.	Լատինացոյ:

Доставлено Цезурою Тифлиса 27-го Мая 1883 г. ТИПОГРАФИЯ А. С. ГУЛАМИРЯНЦА Г. ЭРИВАНЬ.

50236-ախ

36043-66

Ի ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ 1884

ՆԱՀԱՆՁ 366 օր:

ԵՒ ՅՕՄԱՐԻ ԱՂԳԻՍ ՀԱՅՈՑ

ՌՅԼԳ 1333 ՌՅԼԴ 1334

Գիր տարւոյն է	ձՂ.
Եօթներակն է	ԵԱ.
Վերագրին է	ժԳ.
Իննետաններակն է	21.
Տօնուտեղն է	Կարիճն:

Ակեակ ի բուն բարեկենդանէ, բուն ձայնն ոչ է:
 Գ: Դ: պատկանումն Աջակողմեան դասին:

ՏԱՐՈՒՅ ԶՈՐՍ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐԸ

ԸՍՏ ՀԻՆ ՏՕՄԱՐԻ. ԸՍՏ ՆԱՐ ՏՕՄԱՐԻ.

Գործանման և Հասարակած օր և գիշեր հաւասար.	9	Վարտի.	20
Սարտի.			
Ամանաման և Արեւդարձ.			
յերեկը սկսումէ կարճանալ.			
և գիշերն երկարել:			
Յունիսի.	10	Յունիսի.	19
Աշնանաման և Հասարակած օր և գիշեր հաւասար.			
Սեպտեմբերի.	11	Սեպտեմբերի.	19:

Զմեւնամուտ և Արեւոյարձ
 ցերեկը սկսուած երկարել,
 իսկ գիշերը կարճանալ,
 Դեկտեմբերի, 10 Դեկտեմբերի, 20:

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՈՆՔՆԵՐ ԵՒ ՄԻՋՈՅՔ ԵՆՈՅԻՆ:

ՕՐ ԾՆՆԻԵԱՆ ԵՒ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ.	Աւրբաթ:
Միջոց ուտիք	3 Շաբաթ և 3 օր:
Բարեկենդան Առաջաւորաց	Յոսելարի 29:
Բուն բարեկենդան.	Փետրվարի 19:
ՕրՏեաւորեղառաջի	Երեքշաբթի:
Օր ԱԻՆՏԻՄԱՆ	Շաբաթ:
ՕԱՏԻԿ	Ապրիլի 8:
Երեման Խաչ	Մայիսի 6:
Համբարձումն	Մայիսի 17:
Հոգեգալուստ	Մայիսի 27:
Բարեկ. Ս. Գրիգորի Կապաւորչ.	Յունիսի 17:
Վարդավառ	Յուլիսի 15:
Միջոց ուտիք.	3 Շաբաթ:
Աստուածամէլն	Օգոստոսի 12:
Միջոց ուտիք	4 Շաբաթ:
Խաչկերաց	Սեպտեմբ. 16:
Բարեկ. Վարդայ Խաչի.	Սեպտեմբ. 23:
Միջոց ուտիք.	7 Շաբաթ:

Գիւտ Խաչ 28:
 Բարեկենդան Յիսնորաց Նոյեմբերի 18:
 Բարեկ. Ս. Յակոբայ պաշոյ Դեկտեմբերի 9:
 Միջոց ուտիք. 2 Շաբաթ և 1 օր:
 Սրբարեկենդանի Ծննդեան և
 Յայտնութեան Շաբաթ:

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՕԴՈՑ

ՀԱՄ ԲՐԻՒՍԻ 1884 թ.

Ը Ն Ռ Հ Ա Ն Ո Ւ Ր .

Գործունէ Սկզբունք անձրեացին և հորոցն. բաց վեճերու-
 մե ամենայն կրօնակի
 Սեպտ. Խնայել հարկերը շարքով:
 Սեպտ. Բարեկամոց ինչպէս ցանկերի նմանակ և բարձր հո-
 գային պատշգիւնի ժողովմանց համար:
 Չեւն. Սկզբն մեզն վրձն ցուցու. ձեւ և մեծի փո-
 յոյնակի: Տարուայ սկզբունքն հարց աման կրկնակի
 ձեւան վրձնար մե կրճատդանայ: Բողոքն և բարձր
 պատշգիւն շառ կրկնին

Մ Ս Ս Ն Ա Ռ Ր

Մեծ պատերազմ յուսում արեւել Սաղաւորութիւննեկ ձեռ:
 Բացումն գաւառանեթեաւն Սոփայն պատերազմ:

ԽԱՒԱՐԱՐՈՒՆԻՔ ըստ ԲՈՒԻՍԻ 1884 թ.

Խաւարումն Լուսնոյ կը- խաւարումն Արեգակն
լինի՝ Վարտի 24-ին յետ կէսն՝ Վարտի 12-ին յետ
կէս աւուր: Ապրիլի 7-ին
և Սեպ. 5-ին առ աւտանան:

Գուշակութիւնք ըստ ԼՅԵՄՆԻՐՏԻ-Ի 1884 թ.

Յայտ ամի՛ կըք ՚ի Վարտի 21 արեգակն մտանէ յաւաջին աւ-
տանան խոյնն, իշխէ արեգակն ընդ կշիռ նշանաւ որ է սունն
Լուսարկին: Յաւաջնեայ ամն լինի ամենասուստ. բայց վան զօ-
րութեան կշիռն՝ գուշակ աստիճանութիւն պողոց, հարաւած
մարդկայն մարմնոյ և սրտերազն: Կակ աւտանութիւն մեծ՝ ցո-
ձմերան լինի ցուրտ ճանգերէ կարկանդակ, և վերջն բարեխաւն
Գարունն ցուրտմենէ ցճուստ ամինն. լինի անձրէք, կարկուտք,
և չարութիւն. մեամնին բարձր կզինք: Ատ Վեմիկեանս՝ թէ
զինն լաւ և քնացական լինի: Տարին յաջողակ ջրերոյ զըթմա և
ոյճ՛նեայ զպարակզո՛ւ նաւանայ մարտին, գուշակի պատերազմ:
Յայտ ամի՛ տեսանին սրտերազմութիւն, ամբար, չրկիցութիւնք,
ասրաձայնութիւնք և չարութիւնք. Թշուաւութիւնք և սպառ-
ութիւն կրօնից, և կրօնաւոր կարգաց, ՚ի մարդիկ այլ և այլ
արամութիւնք. ըստ սյամ ցուցանէ մեծ խորութիւն գոշայի և
մուշմարտն, որ եղև ՚ի 24 Գեղեմեմբեր ամսայն, ՚ի հրային կէտ
գանակեալն: Ս. յարիկ կցողութիւնք, կամ ճիւղաւք զմեծ փոս
նշանակին և գլխիս հաստատու. ուրախ մարդաց փառժար մա-
հա: Կշանակի ևս այսու ճննդեամբ այլ և այլ աւտութիւն և
ուսա ՚ի մէջ իշխանաց, որով փոխտինն իշխանութիւնք նոցա ևս
այս լինի ՚ի փոփոխութեան ՚ի հրայինն, որ է յոյժ չարափոսա: զի
մարդոց լինին բարձր և գանապան փառք՝ ևս զի Թրանցիտ է
ընդ իշխանս և Լեամբ մուշմարտոյ, այս պարզաւ անկանի նա ՚ի
հոյժ փոսա ևս զի հրաման գտանի յաւտնում ամն կրօնից, ՚ի
նուն զի յայտ ամի լինի՝ մեծ արեւելիցութիւն Լուսնին մեք-
նեայ ՚ի մարմնն գոշային. ցո՛ւրտնի մաշ մեծ արեւելիցութիւն և ամկաց
պատմաւեայ ՚ի ջրմութեանէ և ՚ի քունաւու-
թեան գլխացաւութիւն. ցաւ կանանց և այլ ամն նման ցաւք:
Թագաւոր և իշխանք յարկնն ընդդէմ մեմանց և սամկաց, մ-
ղովուրդք ամբոսնն.

Յ Ո Ւ Ն Վ Ա Ր

31 օր:

ՔԱՂՈՅ և ԱՐՄՅ.

- 1 թկ **✠** Կիր. դ. օր պչց. Ծննդ. Հրչ՝ յար. իա 15
Դչ. Միածին Արդի: Հի՛ Քի՛ Ասնխեցին
կանայ քն: (ցվերջն): Տարեմուտ և Կա-
ղանկ: ևս Յ. և Ռ. որոյ և Տօն Քրիս-
տոսի. և Ս. Բարդի: Լ. Արշնիսայ
խաւ: Ըստ նոր աս. Յաւիտի 13.
- 2 զձ Իշ. դ. օր պչց. Ծննդ. Հրչ՝ ապշ. իբ 16
ապշ. Դի. Օրհնեայ Տէր Սառուած հար-
ցն. Յ. և Ռ. Սեշ Բնարանի Հաճ. հայրապ.
- 3 զկ Գշ. և. օր պչց. Ծննդ. Հրչ՝ ապշ. Դի 17
Հարցն մերոց Օրհնեայ ևս Տէր.
- 4 զձ Իշ. դ. օր պչց. Ծննդ. Հրչ՝ ապշ. Դի 18
Օրհնեայ Տէր Աստուած՝ օրհնեայ: Յ.
և Ռ. 70 Աստուայն:
- 5 զկ Եշ. ճրագալոց ց Մննդ: Օրհ՛ Քի՛ Աւ. ին 19
բախացիր. սար: Մի՛ Դչ. Ծագումն հրա-
շայի: Յեր. զկնի պատարագին՝ Սախ-
անակ. Եկն՝ Խորհուրդ մեծ. սար: Սախ-
անակ: Յայս երեկոյի մինչև ց13-ն ամ-
սոյս, նախատունակ լինի:

Օր ամսոյն
Ստոր
Ստոր

Օր ամսոյն
Ստոր
Ստոր

Օ.Ա.	ՅՈՒՆՎԱՐ	Օ.Վ.	Ի.
6 աձ	✠ Ուր. ՏՕՆ ԾՆՆԵԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՆ ՅԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՄԿՏՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՄՔԻՒՍՏՈՒԻՑ ԹԷ՛ ԴԷ՛ Խորհուրդ մեծ. սար: Աւտիք է մեզ ու թնօր անմիջաց: Յ. Լ. Ռ. Գոն Աստուածայայտան լինան. և Մէրդու-լինան: (Տես , Ծագիկ Բնասանաց 1876 թ. 1. Յաւ.)	ԻԳ	20
7 ա՛	✠ Եր. բ. օր Ծննդ: Օրհ՛ ԴԷ՛ Այսօր բանն ի հօրէ սար: Յիշատիկ Ժանդոց: Յ. Լ. Ռ. Յովհաննէս Կարապետին:	ԻԷ	21
8 բձ	✠ Կիր. գ. օր Ծննդ: Օրհ՛ ԳԷ՛ Էսկից սար:	ԻԸ	22
9 բԿ	ԲԶ՛ Դ. օր Ծննդ: Օրհ՛ ԳԶ՛ Այսօր Գաբրիէլ սար:	ԻՂ	23
10 զձ	ԳԶ՛ Ե. օր Ծննդ: Օրհ՛ ԳԶ՛ Այսօր որ յաթոռ. սար: Յ. Լ. Ռ. Գրեգորի Նիսի:	Լ	24
11 զԿ	ԳԶ՛ Դ. օր Ծննդ: Օրհ՛ ԳԶ՛ Անակորնական սար: Արայ:	Ա	25
12 զձ	ԵԶ՛ Է՛ օր Ծննդ: Օրհ՛ ԷԶ՛ Անեղանելի սար:	Բ	26
13 զԿ	✠ Ուր. Ը. օր Ծննդ: ՏՕՆ ԱՆՈՒԱՆԱ ԿՈԶՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՔՐԻՍՏՈՒԹԵԱՆ Տ՛ ԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՄՔԻՒՍՏՈՒԻՑ ԹԷ՛ ԴԷ՛ Խորհուրդ մեծ. սար: ՀԺ՛ ԴԶ՛ Այս	Գ	27

Օ.Ա.	ՅՈՒՆՎԱՐ	Օ.Վ.	Ի.
	Լ. Եժոյ: (Նրէն իմասն): սար: Յերէ. Նախ. Արեգականն. սար:		
14 աձ	Եր՛ ՏՕՆ Ծննդ. սրբոյն Յովհաննէս Կարապետին: Օրհ՛ աէ. Արեգականն արգար. սար: Հանրիստար ուխտ. Ս. Յովհաննէս Էէզղիացն Նրեանայ:	Դ	28
15 աԿ	✠ Կիր. Ա. զկնի Ծննդ. Հրչ՛ յար. ԴԶ՛ Ծաղուին Միաճնի: ՀԺ՛ ԴԶ՛ Ահաղին: Հարսանիք: Լ. Յովհաննէս Ուէէբ:	Ե	29
16 բձ	ԲԶ՛ սրբոյն Պետրոսի Հայրանկոսին, Վրլասայ եպրեկոսոսին և Աբիսողոմայ սարկաւաղին: Հրչ՛ ԴԶ՛ Որք Հարորդեցան: ՄԷ՛ Լ. ՀԺ՛ ԳԶ՛ Մանկուճըք նոր: Մն. Լ. Ս:	Զ	30
17 բԿ	ԳԶ՛ սրբոյն Զգնաւորացն Անտոնի, Տրիփոնի, Պարսամայ և Ռուփրիտոսի: Օրհ՛ աչ: Որ զերազանցեալ. սար: Յ. Լ. Ռ. Անասի Եծին:	Է	1
18 զձ	ԳԶ՛ ԿԶ՛ ԿԶ՛ Լրչ՛ սպլ. ԴԶ՛ Օրհնեալ Են Տէր Աստուած Հապին: Յ. Լ. Ռ. Արանասի Լ. Կարդի. Հայրու:	Ը	2
19 զԿ	ԵԶ՛ Արբոյն Թեղոսի Թաղաւորին և ժանկանցն Եփեսոսի: Օրհ՛ աէ. Որ զերկնաւոր. սար: ՄԷ՛ աչ: Նրանելի Աստ: Յ. Լ. Ռ. Մախարայ եկամտ:	Թ	3

ՅՈՒՆՎԱՐ

Ո՛Յ	Ո՛Յ	Ո՛Յ	Ո՛Յ
20	դձ	Ուր. պհք: Հրջ՝ հնդ: ոչ: Օրհնեալ ես դու Քրիստոս: Լ. Փարսեպ:	Ժ 4
21	դԿ	Եբ. Սրբոց հայրապետացն՝ Աթանոս- սի և Կիլիկի: Օրհ՝ աչ: Որք զարդա- րեցին: Հրջ՝ Գչ: Որ զգոնչափ քո: Մի՛ և ՀՏՔ՝ Գչ: Մանկունքը նոր: Լ. Տեա- նորոտում:	Ժմ 5
22	աձ	✠ Կիր. Բ. զինի Ծննդ: Հրջ՝ Գի. Այ- սօր զինա: Հորանիս:	Ժբ 6
23	ակ	Բշ. սրբոցն՝ Կիրակոսի և մօրն Յոճ- ղեայն: և վկայեցն Գորգիոսի, Պողոթ- աոսի և Գրիգորիոսի: Օրհ՝ միտ. աչ: Յա- մենայն ժամ օրհնեալ: Հրջ՝ միտ. ոչ: Սուրբ ես Տէր զօրութեանց: Մի՛ Էի. Յարմատոց բարեաց: ՀՏՔ՝ Էի. Կարդա- ղոցն:	Ժգ 7
24	բձ	Գշ. Սրբոցն՝ Վահանայ. Գողթեա. Յո- ցեոյն, Ննդինեայ կաւսին, և հօրն նոր- ա Փիլիպպոսի, և մօրն Կրօզիայ, և երկուց եղբարցն Սերգեայ և Ապիստ- նի, և երկուց Ներքինեացն: Օրհ՝ միտ. Էչ: Օրհնեն զքեզ Աստուած: Հրջ՝ միտ. ոչ. Առ. քեզ Աստուած: Մի՛ և ՀՏՔ՝ Էչ: Զարմանալի է:	Ժդ 8

ՅՈՒՆՎԱՐ

Ո՛Յ	Ո՛Յ	Ո՛Յ	Ո՛Յ
25	բԿ	Գշ. պհք: Հրջ՝ ապշ. աղց. ոչ. Աս- տուած հարցն մերոց բարեբան:	Ժե 9
26	դձ	Եշ. Սրբոց վկայեցն՝ և զինեոսի, Մա- կարիոսի, Վաղերիոսի, Կանդիտոսի և Ակիլղասայ: Օրհ՝ միտ. Գչ. Զարիակն մահ սր: Հրջ՝ միտ. ոչ. Որ զՆրաշա- փառ քո զօրու.	Ժզ 10
27	դԿ	Ուր. պհք: Հրջ՝ հնդ. աչ. Գոհարա- նեմք: Յ. և Ռ. Փրկաբար-բէան նշի. Ս. Յաչաննա Ուիէք:	Ժէ 11
28	դձ	Եբ. Սրբոցն Գրիգորի Աստուածաբա- նին: Օրհ՝ աչ. Որք զարդարեցին: Հրջ՝ ոչ. Սքանչելագործ Մի՛ և ՀՏՔ՝ Էչ. Որ լուսով:	Ժզ 12
29	դԿ	✠ Կիր. Գ. զինի Ծննդ: Հրջ՝ ոչ: Փա- ռաւորելով: Մեճ՝ ոչ. Արարացի Աս- տուածածին վերօրհն: Բարեկենդան Ա- ռաջաւորաց: (Տես Սաղ. ընտ՝ բ. տ. 1879 թ. 12 յաւ:)	Ժը 13
30	աձ	Բշ. ա. օր պհք. Առաջ: Հրջ՝ ապշ. աղց. ոչ. Երգէին մանկունքն ի հնո- ցին: Լր. Լս:	Ժ 14
31	ակ	Գշ. բ. օր պհք. Առաջ: Հրջ՝ ապշ. աղց. աչ. Փառաւորեալ յախեան:	Ժա 15

Փ Ե Տ Ր Վ Ա Ր .

29 օրս

ԱՐԱՅ և ՄԵԼԵՎԵՆ

1 րձ ԴՅ. Գ. օր պհց. Առաջ: Հրց' ապշ. իբ 16
աղց. Էջ. Որ ապրեցուցեր զերես մանկուհան:

2 րԿ ԵՆ. Գ. օր պհց. Առաջ: Հրց' ապշ. իգ 17
աղց. Էջ. Որ ահաւոր քոյով զօրութեամբ:

3 րձ Ուր. Կ. օր պհց. Առաջ: Յիշատակ իդ 18
Յօնանու մարդարէին: Օրհ' ապշ. ի ձայնէն Հրց' Դէ. Ստեղծ. Որ զանձառելի. սար: Մեծ' Դէ. Մարդարէն ի փորոյ կիսին:

4 րԿ Եր. Սրբոցն՝ Սարգսի զօրավարին և ին 19
որդւոյ՝ նորա Վարաիրոսին, և չորեքտասան զինուորացն: Օրհ' աշ. Աւեանսուրբ երրորդութեան: Հրց' 4է. Չինուորութիւնք: Մէ' և ճշ' աշ. Չինուորքն Քրիստոսի: Հանրիւորութեամբ Ս: Սարգիս էլէղէյոցն կրեանայ:

5 րձ Կիր. Գ. զինի մննգ: Հրց' Դէ. Ան- իդ 20
սկիզբն բանոյ: Մեծ' Դէ. Աստուածածին

Փ Ե Տ Ր Վ Ա Ր

պայծառ: Հարսանիք:

6 րԿ ԻՅ. Սրբոց՝ Աստուհանց զօրավարացն. իե 21
և Մարկոսի կախկոպոսին, Պիճնի քահանային, Կիւրղի և Բենիամինի՝ սարկուազացն. և սրբոց վկայեցն՝ Սրբաբնակէն, Արմզգանայ և Սայկնի: Օրհ' ճրտ. Դէ. Ի յիշատակս վկայեց քոյ: Հրց' 4է. Չինուորութիւնք: Մէ' և ճճ' աշ. Աղաչեմք զքեզ:

7 րձ ԴՅ. Սրբոց՝ Սուքիստանց վկայցն: իբ 22
Օրհ' ճրտ. աշ. Ժողովուրդս ի յիշէ Հրց' ճրտ. աշ. Ըղքեզ արդար: Մէ' և ճճ' Էջ. Ստուգութեամբ սեղե: Օրհճանայ ջերմութեան արեւոյ ի յօրս:

8 րԿ ԻՅ. պհք: Հրց' Տնգ. 4է. Օրհնեմք իր 23
ղքեզ:

9 րձ ԵՆ. Սրբոց Ռակեանց քահանայեց: Օրհ' և 24
ճրտ. Էջ. Օրհնեն զքեզ Աստուած: Հրց' ճրտ. աշ. Սուրբ Աստուած: Մէ' և ճճ' Էջ. Որք արժանաւ որեցայք:

10 րԿ Ուր. պհք: Հրց' Տնգ. 4է. Բանց Աստ 25
ուած: ՄԵԼԵՎԵՆ

11 րձ Եր. Սրբոցն ԻՍՈՂԱՍԻՑ Պարթևի հայր 26
րապետին մերոյ: Օրհ' Դէ. Արժանա ճշ-

ՓԵՏՐՎԱՐ

0. 5. m. 0. 1.

0. 0. 0.	մարիա: Հոյ՝ Թոռանցն աչ: Որ զլր յս		
	Աստուածային: Մէ՛ լի. Որ յարմատոց:		
	ձշ-՝ Գէ. Հովիւ քաջ:		
12 զԿ	✠ Կիր. Ե. զինի Մննդ: Օրհ՛ յար. Գէ. Գ	27	
	կրգեցէք Տեառն երգ նոր: Հոյ՛ յար. լի. Որ յա՛հղակերպ: Մէ՛ լի. Աստուածաձայրն ձայր: Հարսանի: Լր. Մարտիկոյ		
	13 զԸ	Բշ. Սրբոցն՝ Ղևնդեանց քահանայից	28
	Օրհ՛ լի. Որ յառաջագոյն: Հոյ՛ լի. Որ անդադար: Մէ՛ լի. Նահապետացն Աբ: Մէ՛ լի. Անճառելի: Յերե. Լոյս զուարթ: ՀՏԲ՝ աչ. Մարմնացեալք ի կուսէն: Յերե. Մար. լի. Այսօր անակղբնական. սար: Ինչ զայնն՝ որն ըստ իրարու Տծա-յոյցին:		
14 զԿ	✠ Գշ. ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋ: Հեռ. Են՛ աչ. Մարմնացեալք ի կուս: Օրհ՛ լի. Այսօր անակղբնական. սար: Բարոշ՝ Մայր սուրբ: ՀՏԲ՝ լի. Այսօր ի սաճարն: Զերհանն ի թափն: (Տեա՛, Մաղ. ընտ.՝ 1878 թ. 33 յաւ.) Օր իջանելոյ Զերհանն արեւու ի ըստ:	29	
15 աձ	Իշ. պհք: Հոյ՛ հնգ. լի. Որ փառօք	1	

ՓԵՏՐՎԱՐ

0. 5. m. 0.

0. 0. 0.	Հօր: Մն: Լա:		
16 աԿ	Եշ. սրբոց ՎԱՐԴԱՆԱՆՆՑ զօրովորացն մերոց՝ հազար երեսուն և վեց վկայ ցն որք կատարեցան ի մե՛ծ պատերազմին: Օրհ՛ լի. Նորահայտ: կից և Անճառելին: Հոյ՛ լի. Որ անդա: Մէ՛ լի. Մար. Արիացեալք: Յիշատի Տեալոց: ՏՕՆ ԱԶԳԱՅԻՆ. (Տեա՛, Մաղ. ընտ.՝ 1876 Յ յաւել):	2	
17 բձ	Ուր. պհք. Հոյ՛ հնգ. լի. Յաւիտելից Աստ:	3	
18 բԿ	Եբ. Կոստանդնուպոլսոյ Ս. Ժողովին թ հարիւր յիսուն հայրանկետացն: Օրհ՛ Գչ. Այսօր սրբոց հայրանկետացն սար: Մէ՛ Գչ. Ողջ հրաշարի: ՀՏԲ՝ լի. Բանն որ ընդ Հօր: Մածիկն զանպատ. յորհանն արարանն Արամայ ի Գրախալն: Յերե. Լոյս ըստը. Են աւել:	4	
19 զԿ	✠ Կիր Բուն բարեկենդան: Օրհ՛ լի. Բանն որ ընդ Հօր. սար: Են Յ. և Ռ:	5	
20 աձ	Բշ. ա. օր մեծի պահոց: Հոյ՛ ապշ. աչ. Որ հայիս քաղցրութեամբ:	6	
21 աԿ	Գշ. բ. օր մ. պոյ: Հոյ՛ սպշ. աչ. Ժբ Որ համադոյց:	7	

ՓԵՏՐՎԱՐ

Օ՝	Օ՞	Օ՝	Օ՞
22	բձ	Դ՛. գ. օր մ. պ՛հց: Հրց՛ ասլը. ա՛յ. ժգ	8
		Որ յամենայի ես կորող:	
23	բԿ	Ե՛. գ. օր մ. պ՛հց: Հրց՛ ասլը. ա՛յ. ժգ	9
		Բարեբանեալ ես թագաւորս:	
24	գձ	Ո՛. բ. ե. օր մ. պ՛հց: Հրց՛ ասլը. ա՛յ. ժե	10
		Բարեբանեալ ես ի յաւիտ:	
25	գԿ	Ե՛բ. գ. օր մ. պ՛հց: Սրբոյն Թեոզորոսի զօրավարին: Օրհ՛ միտ. Գի. Այսօր հրեշտակապետաց: Հրց՛ Գի. Զինոս որու թիւնք: Մի՛ ռչ. Որ՛ ընտրեցեր իսկզբ: Հճ՛ ռչ. Որ զօրէնս սրբ: Պատանայ ցուրտս, օր յիւն 7 օր ե 8 Գիչք:	ժգ 11
26	դձ	✠ Կիր. Բ. Բառանորդական պահոց: Օրհ՛ ռչ. Որ զօրէնս: սոր:	ժե 12
27	դԿ	Բ՛. ը. օր մ. պ՛հց: Հրց՛ ասլը. ա՛յ. ժը	13
		Զանուն քո Քրիստոս:	
28	աձ	Դ՛. թ. օր մ. պ՛հց: Հրց՛ ասլը. ա՛յ. ժը	14
		Որ խոնարհեցար:	
29	աԿ	Դ՛. ժ. օր մ. պ՛հց: Հրց՛ ասլը. ա՛յ. ի	15
		Աստուած հարցն: Լր. Լս:	

Ս Ս Ր Տ.

Օ՝	Օ՞	Օ՝	Օ՞
		31 օր:	
		ՄԵԼԵԿՍԵ Լ ԱՐԵՑ: Տառասալ:	
1	բձ	Ե՛. ժամ. օր մ. պ՛հց: Հրց՛ ասլը. ա՛յ. իւ	16
		Օրհնեալ Լ փառաւորս:	
2	բԿ	Ո՛. բ. ժ. օր մ. պ՛հց: Հրց՛ ասլը. ա՛յ. իբ	17
		Զանաւուն թիւն: Վերջորոյն պատանայ:	
3	գձ	Ե՛բ. ժգ. օր մ. պ՛հց: Սրբոյն Կիրիլի Երուսակեանց հայրականին: Լ միւս Կիրիլի եպիսկոպոսին: Լ թօրն իորս Աննայի: Օրհ՛ միտ. Գչ. Զորիական մաս: Հրց՛ ռչ. Որք հաղորդեցան: Մի՛ ԳԳ: Մանկանք ք. նոր սիւ Հճ՛ Գի. Օրհնեալ զքեզ:	ժե 18
4	գԿ	✠ Կիր. Բ. Բառանորդական պահոց: Անտակին: Օրհ՛ Գի. Օրհնեալ զքեզ սոր:	իգ 19
5	դձ	Բ՛. ժե. օր մ. պ՛հց: Հրց՛ ասլը. Բչ. թե	20
		Օրհնեալ Տէր Աստուած: քոյնն մեզմ:	
6	դԿ	Գ՛. ժգ. օր մ. պ՛հց: Հրց՛ ասլը. Բչ. իգ	21
		Ուղիղ են ճանապարհքե՛ս սվ յամեն զո:	
7	աձ	Դ՛. ժե. օր մ. պ՛հց: Հրց՛ ասլը. Բի. իե	22
		Որ հարցն մերոց: յանգեցա՞ք Տառասալ:	
8	աԿ	Ե՛. ժ. օր մ. պ՛հց: Հրց՛ ասլը. Բի. իբ	23

36043-66

Օ.Ս.	Օձ	ՄԱՐՏ	Օ.Տ.Մ.	Օ.Լ.
		Մանկուհին գերեալք:		
9	բձ	Ուր. ժԹ. օր մ. պճց: Հրյ՝ Բէ. Սուե. իր	24	
		Աստուած: հզօր:		
10	բԿ	Եբ. ի. օր մ. պճց: Սրբոյն Յօհաննու Երոստողէմայ հայրապետին, և օրբոց հայրապետացն մերոց՝ Յօհաննու Օմնեցոյն, Յօհաննու Արամեցոյն, և Գրիգորի Տաթևացոյն: Թրհ՝ 43. Այր գարգարեցին. սար: Մէ՛ 43. Նմանալ Մօխ: ՀԲ՝ 43. Ար արարեր զօրու:	25	
11	դձ	Ք. Կիր. Գ. Բառասնորդական պճց: Տստեախն: Թրհ՝ 43. Ար արարեր. սար: Ա.ԲԵԳ:	26	
12	դԿ	Բշ. իբ. օր մ. պճց: Հրյ՝ սպշ. 43. Փառաւորեալ:	27	
13	դձ	Գշ. իդ. օր մ. պճց: Հրյ՝ սպշ. 43. Փառաւորեալ է:	28	
14	դԿ	Գշ. իդ. օր մ. պճց: Հրյ՝ սպշ. 43. Հարցն մերոց Աստուած: Մն. Լս:	29	
15	աձ	Եշ. իե. օր մ. պճց: Հրյ՝ սպշ. 43. Օրհնեալ ես Տէր:	1	
16	աԿ	Ուր. իդ. օր մ. պճց: Հրյ՝ սպշ. 43. Աստուած բարձրեալ:	2	
17	բձ	Եբ. իե. օր մ. պճց: Սրբոց Ման-	3	

Օ.Ս.	Օձ	ՄԱՐՏ	Օ.Տ.Մ.	Օ.Լ.
		կանցն Բառասնից՝ որք ի Սերաւոնայ կատարեցան: Թրհ՝ 43. Ա. յօր ընդ անմարմնոց՝ սար: ՀԲ՝ Բէ. Ար պատու իրան:		
18	բԿ	Ք. Կիր. Ե. Բառասնորդական պճց: Կատառորին: Թրհ՝ Բէ. Ար պատու իրան. սար:	4	
19	դձ	Բշ. իԹ. օր մ. պճց: Հրյ՝ սպշ. Դ3. Հարցն մերոց Աստուած որ ասլին:	5	
20	դԿ	Գշ. լ. օր մ. պճց: Հրյ՝ սպշ. Դ3. Հարցն մերոց Աստուած որ ի նեղու:	6	
21	դձ	Գշ. լմ. օր մ. պճց: Հրյ՝ սպշ. Դ3. Ար յամենայնի:	7	
22	դԿ	Եշ. լբ. օր մ. պճց: Հրյ՝ սպշ. Դ3. Զշարտապէս:	8	
23	աձ	Ուր. լդ. օր մ. պճց: Հրյ՝ սպշ. Դ3. Տէր. Աստուած: ՅԵԲԷ. Նախ. Ա. յօր զուարճացեալ: սար:	9	
24	աԿ	Եբ. լբ. օր մ. պճց: Սրբոյն ԳԲԳՈՒԻ ԼՈՒԱԵՒՈՒՉԻՆ մերոյ սակաղի շարչարանացն և մօին ի վերայն: Թրհ՝ 43. Ա. յօր զուարճացեալ: Փառաւոր յա խանն՝ Ա. յօր զապ հրչասակաց: Հրյ՝ Դ3. Ար ի հօրէ. սար: Մէ՛ձ՝ Նահապետացն Աբր: ՀԲ՝ Բէ. Ար զխորհուրդ: Բայ պատարագ:	10	

Օ.Ս.	Օձ	Ա.ՊՐԻԼ	Օ.Ս.	Օձ
		Եկն՝ Բչ. Պարգևատուն. սար: Եկն՝ ահ. Խորհուրդն անձառ. սար: Այսօր ի ցերեկին ծոնր դնելոյ հրաման ոչ գոյ, մինչև երեկոյեան ժամասացութիւնն:		
7	դհ	✠ Ա. Եր. ձրագարոյց Չատկի: Եի ԱԻԿՏՈՒՄՆ և Սրբուհւոյ Աստուածածնի: Թատարան զՍրբուհւոյնն՝ Եկն՝ ահ. զԽորհուրդն անձառ. իւր սար: Զողել. և առա զգիրքն և զԱւետարանն իւրոցաւ. իւրոցն ըստ իւրգին: Օրհ՝ Բչ. Պարգևատուն. սար: Յերե. զկնի Ս. Պատարագին. Նախ. Երկն՝ ոչ. Այսօր յարեալ: Նախախորհի: (Տեա յՄաղ. ընտ: Դ. ա. 1879 թ. 49 յաւ.)	իբ	24
8	աձ	✠ Կիր. Ա. ՉԱՏԻԿ, այն է՝ Յիշատակ Յարութեանն ՏԱՍՈՒՆ մերոյ ՅԻՈՒՌՍԻ ԲԻՒՍՏՈՒ: Օրհ՝ ոչ. Այսօր յարեալ: Հրոյ՝ ոչ. Այսօր մեծ աւետիք. սար: ՀՏԲ՝ ոչ. Ընդ լուսանալ: Խա Յ. և Ռ. և Լ: Անթոյոս ուրիշ է թող մինչև չհասնէրչումն: Իւն Յ. և Ռ. յՆոր Կիրարիէ:	իբ	25
9	ակ	✠ Բչ. Բ. օր Չատկի: Յիշատակ Յետեւոյ: Օրհ՝ և ՀՏԲ՝ ահ. Առաքիցար ի Հօրե: Հրոյ՝ հնդ. ոչ. Օրհնեալ Խ. սար. ԱՀԵԿԱՆ:	Լ	26

Օ.Ս.	Օձ	Ա.ՊՐԻԼ	Օ.Ս.	Օձ
10	րձ	✠ Գչ. Գ. օր Չատ: Օրհ՝ և ՀՏԲ՝ Բի. Ի գերեզման քո: Հրոյ՝ ոչ. Պայծառացիր:	ա	27
11	րկ	✠ Գչ. Գ. օր Չատ: Օրհ՝ և ՀՏԲ՝ Բի. Ի յարութեանդ: Հրոյ՝ ոչ. Օրհնեալ Խա Տեր:	բ	28
12	դձ	Եշ. Ե. օր Չատ: Օրհ՝ և ՀՏԲ՝ Գչ. Ի զարեւ և սուրբ: Հրոյ՝ ոչ. Ընդ երես մանկունն:	գ	29
13	դկ	Ուր. Գ. օր Չատ: Օրհ՝ և ՀՏԲ՝ Գչ. Յարեալ Տերն: Հրոյ՝ ոչ. Ընդ սր ի հիւղէն: Յ. և Ռ. Տիրութ:	դ	30
14	դձ	Եր. Է. օր Չատ: Յիշատակ զԼիստման Ս. Յովհաննու Ակրաչին: Օրհ՝ ոչ. Փառարանակից: Հրոյ՝ ոչ. Նախայախ տեան. սար: ՀՏԲ՝ ոչ. Որգիւրօ հնիս: Մն. Լ. ոչ:	ե	1
15	դկ	✠ Կիր. Բ. Նոր կիրակէ. Կրկնադատիկ: Օրհ՝ ոչ. Նորոգեալ կողեր. սար: Կանգնել օրհնալեմսք: ՕՏԲ՝ ոչ. Յորժամ եկին: Հառարտար ուխտ Ս. Աստուածին էլեղեցւոյն Երեսնաց, որ ի Նոր: Կ	զ	2
16	աձ	Բչ. Թ. օր Յին: Օրհ՝ ոչ. Երգեսցուք: Հրոյ՝ ահ. Որ եկիր ի փրկի ՀՏԲ՝ ոչ. Փառարտարութեան: Իւրեւալ Կանգնալու ուխտ այն Ս. Աստուածածնոյ:	է	3

Ս.	Օձ	ԱՊՐԻԼ	Օ.Տ.Ս.	Օ.
17	ակ	Գր. Ժ. օր Յին: Օրհ՝ աչ. Երզնցեք Տեառն: Հրչ՝ աչ. Որ վասն մերոյ շէ՛ր աչ. Յարուցեալ Տէրն: ասե զո յ յ 25	ը	4
18	բձ	Գր. Ժ. օր Յին: Օրհ՝ Բչ. Օրհնես յուք զՏէր: Հրչ՝ աչ. Աստիպէն բանոր: Հճ՝ Բչ. Եկին ի դերեզման: 25	թ	5
19	բկ	Եջ. Ժ. օր Յին: Օրհ՝ Բչ. Փարաօն: Հրչ՝ աչ. Որ յաթոռ փառացո շէ՛ր Բէն Բրեանքս յարեան: ասե զո յ 25	ժ	6
20	դձ	Ուր. Ժ. օր Յին: Օրհ՝ Գչ. Օգնական ընդունելի. Հրչ՝ աչ. Անեղանելիք: Հճ՝ Գչ. Ա յօր յարութիւն: 25	ժա	7
21	դկ	Եր. Ժ. օր Յին: Օրհ՝ Գչ. Երզնցեք Տեառն: Հրչ՝ Բչ. Որ ի յերկնց իջեր: Հճ՝ Բչ. Յայաւոր զօրով (Չորս շարահանս յայտել): 25	ժբ	8
22	դձ	Կիր. Գ. Կշխարհամտարան, Կանաչ Կիրակէ: Օրհ՝ Բչ. Օրհնեսցաք զՏէր: Հրչ՝ Գչ. Կրկրպարեք: ասե զո յ 25	ժգ	9
23	դկ	Բչ. Ժ. օր Յին: Օրհ՝ Բչ. Յարթական: Հրչ՝ Բչ. Անասովան: Հճ՝ Բչ. Եջնիշտակն: 25	ժդ	10
24	աձ	Գր. Ժ. օր Յին: Օրհ՝ աչ. Երզնցեք յուք: Հրչ՝ Բչ. Որ թաղաւորս շէ՛ր	ժե	11

Ս.	Օձ	ԱՊՐԻԼ	Օ.Տ.Ս.	Օ.
25	ակ	Գր. Ժ. օր Յին: Օրհ՝ աչ. Երզնցեք Տեառն: Հրչ՝ Բչ. Ա յօր թեւեալ: Հճ՝ աչ. Արանչիլ հրեշտակն: 25	ժզ	12
26	բձ	Եջ. Ժ. օր Յին: Օրհ՝ Բչ. Օրհնես յուք զՏէր: Հրչ՝ Բչ. Որ զթայար սուրբ: Հճ՝ Բչ. Զայն անունոր: 25	ժե	13
27	բկ	Ուր. Ժ. օր Յին: Օրհ՝ Բչ. Փարաօն: Հրչ՝ Բչ. Որ զարդարեալ: Հճ՝ Բչ. Առաւօտեան սուրբ: 25	ժբ	14
28	դձ	Եր. իւ. օր Յին: Օրհ՝ Գչ. Օգնական: Հրչ՝ Բչ. Որ յերկնային: Հճ՝ աչ. Որ վերօրհնիս: 25	ժբ	15
29	դկ	Կիր. Գ. Կարմիր Կիրակէ: Օրհ՝ Գչ. Երզնցեք Տեառն: Հրչ՝ Բչ. Աստիպէն Աստուծոյ զգերիք: Լ. Լ. 25	ի	16
30	դձ	Բչ. Ժ. օր Յին: Օրհ՝ Բչ. Օրհնես յուք զՏէր: Հրչ՝ Բչ. Որ զճարսի: Հճ՝ Բչ. Որ ի վերջ ես: 25	իա	17

Օ.Ս.	Օճ	Մ Ա Յ Ի Ս.	Օ՛՛՛.՛.՛	Օ.Լ.
		31 օր:		
		ԱԶԵԿԱՆ և ՄԱՐԵՐԻ.		
1	դԷ	ԿՉ. իդ. օր Յին: Օրհ՛ տէ. Յաղթա-	իբ	18
		կան: Հրոյ՛ Բէ. Որ էիր յառաջ: Հճե՛ տէ.		
		Հրեշտակացն դասք:		
2	աձ	ԻՉ. իե. օր Յին: Օրհ՛ տէ. Նրդես-	իդ	19
		ցուք: Հրոյ՛ Բէ. Կամաւորութեամբ: Հճե՛		
		տէ. Որ անձառ էութեամբ:		
3	աԿ	ԵՉ. իդ. օր Յին: Օրհ՛ տէ. Նրդեսք	իդ	20
		Տեսան: Հրոյ՛ Գչ. Փառաւորեմք: Հճե՛ տէ.		
		Հրաշարի զյարութ:		
4	բձ	Ուր. իե. օր Յին: Օրհ՛ տէ. Օրհնես-	իե	21
		ցուք: Հրոյ՛ Գչ. Փառաւորեալ Որդիդ:		
		Հրոյ՛ Բէ. Այսօր զուարճացան. Սքանչե-		
		լի կանայքն, և Կանխերով:		
5	բԿ	Եր. իբ. օր Յին: Օրհ՛ Բէ. Փարաւօն:	իդ	22
		Հրոյ՛ Գչ. Որ յախտնից էս: Հճե՛ տէ.		
		Փաղաւոր գողով:		
6	դձ	✠ Կիր. Ե. ՏՈՆ ԵՐԵՒՄԱՆ ՍՐԲՈՅ ԽԱ-	իե	23
		ՉԻՆ: Օրհ՛ Գչ. Օգնական: Հրոյ՛ տէ. Այ-		
		սօր ընդ ամսս: Մէծ՛ տէ. Մայր լուս:		
		Եւ այլն սար: Հճե՛ Գչ. Փառաւորեալ է		

Օ.Ս.	Օճ	Մ Ա Յ Ի Ս	Օ՛՛՛.՛.՛	Օ.Լ.
		Եւ ի ճայն ահեղ:		
7	դԷ	ԻՉ. Լ. օր Յին: Օրհ՛ տէ. Նրդեսք:	իբ	24
		Հրոյ՛ Գչ. Կամաւորութեամբ: Հճե՛ տէ.		
		Ըզքոյարութ. և Առեալ և մեր:		
8	դձ	ԳՉ. լա. օր Յին: Օրհ՛ տէ. Օրհնես-	իբ	25
		ցուք զճեր: Հրոյ՛ Գչ. Արարիչդ: Հճե՛ տէ.		
		Զյարութիւն Վաստաճորդոցն: Փա-		
		ռաւորեալ և Չանձառելի:		
9	դԷ	ԻՉ. լբ. օր Յին: Օրհ՛ տէ. Յաղթա-	Լ	26
		կան: Հրոյ՛ Գչ. Անձառելի: Հճե՛ տէ.		
		Փառք յարութեան: Յարուցեալ է:		
		Փառքք Բրիս: և Եզարերից:		
10	աձ	ԵՉ. լդ. օր Յին: Օրհ՛ տէ. Նրդեսցուք:	ա	27
		Հրոյ՛ տէ. Նախայարտեան: Հճե՛ տէ. Սու-		
		կալի տեսիլ: և Փայլակնաձե: ՄԱՐԵՐԻ:		
11	աԿ	Ուր. լբ. օր Յին: Օրհ՛ տէ. Նրդեսք	բ	28
		Տեսան: Հրոյ՛ Գչ. Այսօր զհաւառ: Հճե՛ տէ.		
		Նրդեսցուք քեզ: և Կանխերով:		
12	բձ	Եր. լե. օր Յին: Օրհ՛ տէ. Օրհնես-	դ	29
		ցուք զճեր: Հրոյ՛ տէ. Որ եկիր: Հճե՛ տէ.		
		Որ վերօրհնես:		
13	բԿ	✠ Կիր. Զ. Օրհ՛ Բէ. Փարաւօն: Հրոյ՛ տէ.	դ	1
		Որ բարեբանեալդ: Հճե՛ Բէ. Կանխերով:		
		Ըզյարութիւնն և Չանխերական: Մ.		

ՄՈՅԻՍՍ

14	դձ	ԲԶ ԼԵ. օր Յին: Օրհ՝ ԳՅ. Օգնական:	Ե	2
15	դԿ	ԳԶ ԼԲ. օր Յին: Օրհ՝ ԳԶ. Գնորդեցի:	Զ	3
16	դԸ	ԳԶ ԼԸ. օր Յին: Օրհ՝ ԳՅ. Օրհնոց:	Է	4
17	դԹ	ԳԶ ԼԹ. օր Յին: ՏԱՄԱՐՁՈՒՄՆ ՔԲԻՍԱՍԻ:	Ը	5
18	աձ	ՈՐ ԽԱ. օր Յին: ԿՏՔ: Օրհ՝ ԳՅ. Երգեցուք:	Թ	6
19	աԿ	ԵՐ ԽԲ. օր Յին: Օրհ՝ ԳՅ. Երգեցի:	Կ	7
20	բձ	ԿՐ ԽԳ. Ե. Երկրորդ Վարկադարդ: Զեռ:	Կ	8

ՄՈՅԻՍՍ

21	բԿ	ԲԶ ԽԴ. օր Յին: Օրհ՝ ԳՅ. Փարաօն:	Կ	9
22	գձ	ԳԶ ԽԵ. օր Յին: Օրհ՝ ԳՅ. Օգնական:	Կ	10
23	գԿ	ԳԶ ԽԶ. օր Յին: Օրհ՝ ԳԶ. Երգեցի:	Կ	11
24	գԸ	ԵԶ ԽԷ. օր Յին: Օրհ՝ ԳՅ. Օրհնոց:	Կ	12
25	գԹ	ՈՐ ԽԸ. օր Յին: Օրհ՝ ԳՅ. Յաղթա-	Կ	13
26	աձ	ԵՐ ԽԹ. օր Յին: Կրուին է կարգի	Կ	14
27	աԿ	ԿՐ ԽԿ. ԶՈՒԵՂԱԼՈՒՍ. Սնունդ:	Կ	15

ՄԱՅԻՍ և ՅՈՒՆԻՍ

28 րձ Բարեկէ. Եղեական պհց: ԵւսՅ. և Ռ. և Լ.
 և Բշ. ք. օր Հոգե. պհք: Օրհ՛ Բէ. Նոյն ժր 16
 և նման. սար: Հճք՛ Բէ. Այսօր երկնայ-
 ինքն: Լք. Լ.ս:

29 րկ Գշ. գ. օր Հոգե. պահք: Օրհ՛ Բէ. ի 17
 Այսօր երկնայինքն. սար: Հճք՛ Գչ. Արե-
 զակն արդար:

30 րձ Դշ. ց. օր Հոգե. պհք: Օրհ՛ Գչ. իր 18
 Արեգակն արդար. սար: Հճք՛ Գչ. Չանս-
 կզնաբար:

31 րկ Եշ. ե. օր Հոգե. պհք: Օրհ՛ Գչ. իր 19
 Չանսկզնաբար. սար: Հճք՛ Դչ. Անմահար:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս.

30 օր:

ՄԱՐԵՐԻ և ՄԱՐԳՍՅ:

1 րձ Որ. զ. օր Հոգե. պհք: Օրհ՛ Դչ. իր 20
 Անմահաբար. սար: Հճք՛ Դչ. Ի հարաշարժ:

2 րկ Եր. ե. օր Հոգե: Օրհ՛ Դչ. Ի հարա- իր 21
 շարժ. սար: Հճք՛ Դչ. Հոգին սուրբ:

3 աձ Կեր. Ա. Թարութեան: Յիշատակ Եղե- ին 22

ՅՈՒՆԻՍ

այլև մարգարէին: Օրհ՛ աչ. Երգեցուք:
 Հրչ՛ աչ. Որ. եկիր. ի վրկ: Հճք՛ աչ.
 Ենդ լուսածառք. Յերէ. Նախ. Անձինք նու-
 իր. սար: Աստուղ ին պատէ: Հարսանիք:

4 աղ Բշ. սրբոց կուսանացն Հոսիսիսեանց: իր 23
 Օրհ՛ Դչ. Անձինք նուիրեալք. սար: Հրչ՛
 Դչ. Այսօր: Կրնյաղթեղե. սար: Մէ՛ Դչ.
 Յիշատակ Քրիստ: Հճք՛ Դչ. Անսկիզբն
 բանդ: Յերէ. Նախ. Անձինք սար: Հանդի-
 սարս Երկր. Ս. Աստուածածին Կարգեց ին
 Եկեղեցւոյն Երևանաց, սար: Հուչ. Մուսանգն
 Ս. Հանդիսեղե: Սար: Հուչ. Սուսանգն

5 րձ Գշ. սրբոց կուսանացն Բոյժանեանց: իր 24
 Օրհ՛ Հրչ՛ Մէ՛ և Հճք՛ Հանդիսեանցն:

6 րկ Դշ. պհք. Հրչ՛ աղչ. աչ. Որ հայեա իր 25
 քաղցրութեամբ: Յերէ. Նախ. Զմարգա-
 րէ. սար:

7 րձ Եշ. սրբոցն Յովհաննոս: Կարապետին, իր 26
 և Աթանաղինեայ Կալիսկուպոսին: Օրհ՛
 Գչ. Զմարգարէ բարձ: Հրչ՛ Գչ. Զուար-
 ձանայ այսօր. սար: Մէ՛ և Հճք՛ Դչ.
 Մարգարէցն գեր:

8 րկ Որ. պհք: Հրչ՛ հնդ. աչ. Թրհարա- լ 27
 նեմք: Յերէ. Նախ. Բչ. Ով երջանիկ սար:

Օ.Յ.	ՅՈՒՆԻՍ	Օ.Յ.Մ.	Ի.
9 ղձ	✠ Եբ. սրբոց հօրն մերոց ԳԵՐԳՈՒԻ ԼՈՒՍԱԽԻՐԱՅԻՆ ԵՆ ՚ի վերապէն: Օրհ. Բչ. Ով երջանիկ: Քաղաւոր յան իսկան: Ա յսօր զասօր: Հոյ. Բչ. Որ առաքեցեր. սար: Մհ. Բչ. Հրաշահաւ. և Որ. կոչեցար: ՀՏԲ. Բչ. Որ բախ լեր: (Տե՛ն յ՛Յճար. Ընա. 1877 թ. 11 յա.): ՄԱՐԳՍՑ:	ա	28
10 ղԿ	✠ Կիր. Բ. զկնի Հոգե. ՏՕՆ ԿԼԹՈՒՂԻԿԵ ԵԿԷԼԵՅԻՈՅ ԱՐԲՈՅ ԵՋՍԵԱՄՆԻ Օրհ. Բչ. Որ բախ լեր: Հոյ. Բչ. Ա յսօր պայծաս: Մե՛ծ. Բչ. Անկողնական բանին: ՀՏԲ. Բչ. Ա յսօր ուրախացել: Եւր. և փառասուր: Հանրապետարար լինոչ պաշտօնս Ե՛ն զէջիս Հայաստանացի: Հարեալիս:	բ	29
11 աձ	Բչ. սրբոցն մանկանցն ԲԵԹՈՒՆՏԻՆՈՒ Ակակիտոսի վկային, Վափկիմոս քաջաւային, և Կարաափոսի զկնա որին: Օրհ. միտ. Բչ. Ժողովար. Բչ. Բչ. Ա յսօր անմեղ. սար: Օն. և:	գ	1
12 աԿ	Բչ. սրբոց Կուսանացն Եմ. Ենոյ և Մանեսոյ: Օրհ. Բչ. և այլն ամենայն Հախիմեանցն:	դ	2
13 ղձ	Բչ. պհ. Բչ. Բչ. Բչ. Սր. համապայտ:	ե	3

Օ.Յ.	ՅՈՒՆԻՍ	Օ.Յ.Մ.	Ի.
14 ղԿ	Բչ. սրբոց իշխանացն՝ Սահակոյ և Յովսէփայ, և վկայիցն Սարգսի և Բարսի: Օրհ. միտ. Բչ. Ենորձիս մեղ: Հոյ. միտ. Բչ. Ըզքեղ արդար:	զ	4
15 ղձ	Ուր. պհ. Բչ. Բչ. Սր Թաղարդ:	է	5
16 ղԿ	Եբ. սրբոցն՝ ԵՅԻՍԻՍԻ մեծի հայրուպետին մերոյ և Սաթոյ կախարակոսին: Օրհ. Բչ. Որ զլոյս անձար: Հոյ. Բչ. Ա յսօր անէ՛ եկեղ. սար: ՀՏԲ. Բչ. Սուրբ ես Տէր:	ը	6
17 ղձ	✠ Կիր. Բ. զկնի Հոգե: Օրհ. Բչ. Օրհ. Բչ. Ենոցմ ք: Հոյ. յար. Բչ. Պայծասացիր: Մե՛ծ. Բչ. Որ ընտրեցար: ՀՏԲ. Բչ. Փառաբանակից: Բարէ: Լաւաւորէ ի պահոց:	թ	7
18 ղԿ	Բչ. պհ. սրբոցն՝ Եւրիփանոս Կաղարացոցն, Քաթերոյ հայրապետին, և երկոյ աշակերտացն նորին: Օրհ. միտ. Բչ. Ի յիշատակս վկայից: Հոյ. Բչ. Սբանէս լագործ. սար: Մհ. և ՀՏԲ. Բչ. Եմանեղ Մովս:	ժ	8
19 աձ	Բչ. պհ. սրբոցն՝ Աստուանդիմոսի Քաթարարին, և մօրն նորա Հեղինոյ: Օրհ. Բչ. Սր. զերկնա որ: Հոյ. Բչ. Օրհ.	կ	9

Օ.Ս.	ՕՁ	ՅՈՒՆԻՍ	Օ.Տ.Ս.	Ի.
		նեմք դ. քեզ. սար: Մեծ՝ Երանեղի: Մչ՝		
		և ՀՏՔ՝ Բ՛. Ով Երանեղիք:		
20	ակ	Դ՛. պ՛. Բ՛. Հր՛. ապշ. աչ. Որ յամե-	Ժբ	10
		նայնի:		
21	բձ	Ե՛. պ՛. Բ՛. սրբոցն Քեոզիտոնի Գա-	Ժգ	11
		ղատացւոյն, Քալիկոյ բժշկին. և Էօթն		
		կա. ամնացն, որք յԱնկիրեայ կատարե-		
		ցան: Օր՛. մրտ. Բ՛. Օրհնեն դ. քեզ: Հր՛		
		մրտ. աչ: Սուրբ Աստուած:		
22	բկ	Ուր. պ՛. Բ՛. Հր՛. հնգ. Բ՛. Արարիչ:	Ժդ	12
		Յերէ. Նախ. Լերիք ամենայն: Հր՛. Որ		
		առաքեցեր: սար:		
23	գձ	Մ. Եր. Գիտնշխարաց սրբոյն ԳՐԻԳՈՐԻ	Ժե	13
		ԼՈՒՍՍԻՈՐԵՒՆ մերոյ: Օր՛. Գ՛. Լերիք		
		ամենայն: Քաղաւոր յաւիտեան. Այսօր		
		զաւք: Հր՛. Բ՛. Որ առաքեցեր. սար: Մ՛:		
		Խ՛. Հրաշախառ. և Որ կոչեցար. ՀՏՔ՝		
		աչ. Սուրբ ևս Տէր:		
24	գկ	Մ. Աիր. Բ. զկնի Հոգի: Օր՛. Գ՛. Եր-	Ժզ	14
		զեցեք Տեառն: Հր՛. աչ. Որ եկիր ի փրկ.		
		Մեծ՝ Որ զկենսն անմահարար: ՀՏՔ՝ Գ՛.		
		Յարեաւ Տէրն: Հարսանիչ:		
25	գձ	Բ՛. սրբոց Վայիցն Անտոնինոսի,	Ժէ	15
		Քեոզիլոսի, Ան. քառսի, և Փոտրինոսի,		

Օ.Ս.	ՕՁ	ՅՈՒՆԻՍ	Օ.Տ.Ս.	Ի.
		Օր՛. մրտ. Խ՛. Այսօր յիշատակ սրբ:		
		Հր՛. մրտ. Բ՛. Անտիակայ:		
26	գկ	Գ՛. սրբոցն Գանիէլէ մարգարէին, և	Ժը	16
		Երից մանկանցն՝ Աեդրաքայ Միսաքայ		
		և Արեղնադովի: Օր՛. աչ. Որ զԱստու-		
		ծայն: Հր՛. աչ. Որ բարձրեալդ ևս:		
		Ողորմեաւ. և Տէր երկնից՝ զՄարգարէիցն		
		ասել: Մ՛. և ՀՏՔ՝ Խ՛. Որ զյառաջա-		
		դոյն: Մն: Լս:		
27	աձ	Դ՛. պ՛. Բ՛. Հր՛. ապշ. աչ. աղո. Եր-	Ժը	17
		զէին մանկունքն:		
28	ակ	Ե՛. սրբոց թարգմանչացն մերոց՝	Ի	18
		ԻՍԱՀԱԿՍ և ՄԵՍՐՈՎՐՍՅ: Օր՛. աչ. Որք		
		զարդարեցին. սար: Մ՛. և ՀՏՔ՝ Գ՛. Նը-		
		մանեալ Մովս:		
29	բձ	Ուր. պ՛. Բ՛. Հր՛. հնգ. Գ՛. Օրհնեմք	Իա	19
		դ. քեզ:		
30	բկ	Եր. սրբոցն՝ Տրդատայ թաղաւորին իր	Իբ	20
		մերոյ. և Աշխէն տիկնոջն. և Խոսրովի-		
		դիտոյն: Օր՛. աչ. Որ զերկնաւոր. սար:		
		Մ՛. Խ՛. Որ զերազոյն: ՀՏՔ՝ աչ. Սուրբ		
		ևս Տէր: Յերէ. Նախ. Եկն՝ աչ. Որ Նախի-		
		մաց. սար: (Տեա՛, Մող. Բնա՛, զ. ա.		
		1881 թ. 96 յաւ.):		

ՕՍ	ՕՃ	Յ ՈՒ Լ Ի Ս.	ՕՂ.Մ.	ՕՒ.
		31 օր:		
		ՄԱՐԳԱՅ և ՀՐԱՏԻՑ:		
1	դձ	✠ Կիր. Ե. զկնի Հողե. Սևա Տփոյ Ս. Աստուածածնի: Օրհ՛ Գէ. Երգեցէք որդիք. սար: ՀՏԲ՛ ԴՅ. Եոր սիօն: Հարանիք:	խղ	21
2	դկ	ԻՂ. սրբոցն Կալիստրիանոսի և Քառասուն ինն վկայիցն, և Առնկիանոսի քահանայն: Օրհ՛ Գէ. Այսօր հրեշտակայ: Հրջ՛ Բէ. Ընդ սարբու:	խղ	22
3	դձ	ԳՂ. սրբոցն Չաքարիոյ մարգարէին: Օրհ՛ աչ. Որ զԱստուածային: Հրջ՛ աչ. Որ երկնային. սար: Մէժ՛ Ըղքեղ երևեալ: Մէ՛ և ՀՏԲ՛ ԴՅ. Որ զՅաստուածային:	խե	23
4	դկ	ԻՂ. պ՛ր. Զրջ՛ ապշ. աչ. Բարեբանեալ և թագաւոր:	խղ	24
5	աձ	ԵՂ. սրբոցն Եղեակի մարգարէն: Օրհ՛ աչ. Որ զԱստուածային: Հրջ՛ ԴՅ. Որ ընդ հողեղն: Մէժ՛ Որ ի բարձրութիւնս: Մէ՛ Գէ. Այսօր ցեծայ: ՀՏԲ՛ ԴՅ. Որ զՅաստուածային:	խե	25
6	ակ	Ուր. պ՛ր. Զրջ՛ հնդ. Գէ. Բանդ Սաստուած:	խը	26

ՕՍ	ՕՃ	ՅՈՒ Լ Ի Ս	ՕՂ.Մ.	ՕՒ.
7	բձ	Եր. սրբոց Երկամասն՝ ց Առաքելոցն Բրիտանոսի. և սրբոցն Պողոսի երեսնաման Առաքելոյն: Օրհ՛ Գէ. Երանելի. սար: Մէ՛ ԴՅ. Սար. Առաքելայք: ՀՏԲ՛ աչ. Սուրբ ես: և Ի քէն հայցեմք:	խը	27
8	բկ	✠ Կիր. Զ. զկնի Հողե: Օրհ՛ Բէ. Փարաօն: Հրջ՛ յար աչ. Որ վասն մերոյ փրկու: Մէժ՛ Եոր խորանից: ՀՏԲ՛ Բէ. Բոյարութեանդ: Բարեկ: Վարդապետն սրբոց:	Լ	28
9	դձ	ԻՂ. ա. օր պ՛հց. Վարդ: Հրջ՛ ապշ. աչ. Բարեբանեալ և ի յաւիտ: ՀՐՈՏԻՑ:	ա	29
10	դկ	ԿՂ. բ. օր պ՛հց: Վարդ: Հրջ՛ ապշ. աչ. Զանուն քո Բրիտանոս: Մն. Լ. ա:	բ	30
11	դձ	ԻՂ. դ. օր պ՛հց. Վարդ: Հրջ՛ ապշ. աչ. Որ խոնարհեցար:	դ	1
12	դկ	ԵՂ. դ. օր պ՛հց. Վարդ: Հրջ՛ ապշ. աչ. Աստուած հարցն:	դ	2
13	աձ	Ուր. ե. օր պ՛հց: Վարդ: Հրջ՛ հնդ. ԴՅ. Որ փառօք:	ե	3
14	ակ	Եր. Յիշատակ Է՛ Տապանակին հնոյ և ասն նորոյս Ս. Եկեղեցոյ: Օրհ՛ աչ. Ըղքեղ քաղաք Աստ. սար: Մէ՛ աչ. Որ ի սկզբունէ: ՀՏԲ՛ աչ. Որ ի լերլնն այլս: (յարեանն ասէլ): Եւստակոսի:	դ	4

ՅՈՒԼԻՍ

15	բձ	✠ Կիր. ՎԱՐԻԱՎԱՌ. Տեա. Են՝ րչ. Յնճայ այսօր: Օրհ՝ աչ. Որ ի լերինն. սար: Հրչ՝ աչ. Զանճառեղի. սար: Հճբ՝ րհ. Ա. յօր ի լերինն: Հանդիսուոր սխո՝ Ա. Զօրուոր էհեղեղոյն նրեանայ:	6	75
16	բ4	✠ Բշ. բ. օր Վարդ: Յիշատիչ Բեռեղոյ. Օրհ՝ բի. ճասագայթ փասայ. սար: Մէժ՝ 4չ. Աստուածածին գերագ: Մի՝ և Հճբ՝ բի. Օրհնեղեք ճանկունք:	բ	6
17	բձ	Գշ. գ. օր Վարդ: Օրհ՝ 4չ. Ա. յօր թ օր Լինն. սար: Մէժ՝ րչ. Աստուածածին պայծ: Մի՝ և Հճբ՝ րի. Արե. Լերինք ամենայն:	թ	7
18	բ4	Իշ. պհ.բ: Հրչ՝ ապշ. աչ. Օրհնեալ և փառաւորեալ:	ժ	8
19	բձ	Եշ. սրբոյն Եսայեայ մարգարէին: Օրհ՝ ժա աչ. Որ զԱստուածային: Հրչ՝ աչ. Որ յերկնային. սար: Մէժ՝ աչ. Ըզ.բեղ երևեալ: Մի՝ և Հճբ՝ րչ. Որ զյասաջադ: Սեր. պհ.բ: Հրչ՝ հնգ. րի. Յախտե նից Աստ: Յերե. Նախ. 4չ. Երանելի սուրբ. սար:	ժա	9
20	բ4	Ուր. պհ.բ: Հրչ՝ հնգ. րի. Յախտե նից Աստ: Յերե. Նախ. 4չ. Երանելի սուրբ. սար:	ժբ	10
21	աձ	Եբ. սրբոյն՝ ԹԱԴԵՈՍԻ առաքելոյն ժգ մերոյ՝ և Սանդխոյ կուսին: Օրհ՝ 4չ.	ժգ	11

ՅՈՒԼԻՍ

		Երանելի սուրբ. սար: Թագաւոր յաւիտեանն. Ա. յօր դասք: Մէժ՝ աչ. Որ զբանն Աստուած: Մի՝ րի. Քե պարծի: Հճբ՝ աչ. Սուրբ ես: և Ի բէն Հայցեմք: (Տե՛ս ,,Ծող. Ըստ.՝ 1877 թ. 10 յաւ.)		
22	ա4	✠ Կիր. Բ. զինի Վարդ: Օրհ՝ աչ. Երգեցէք Տեառն: Հրչ՝ յար. Բչ. Որ ի յերկնից իջեր: Մէժ՝ Ըղ.բեղ կոյս: Հճբ՝ աչ. Առաքեցար ի չօրէ: Հարսնիս:	ժգ	12
23	բձ	Բշ. սրբոյն՝ Վլարիանոսի եպիսկոպոսին, և քառասուն և հինգ վկայիցն, և կուսանացն Յուստիանեայ, Եփրսեայ, և Քրիստիանայ: Օրհ՝ մրա. Բչ. Օրհնեն զբեղ: Հրչ՝ բի. Օրհնեմք զբեղ: Մի՝ և Հճբ՝ րի. Յիշատակ Քրիստոսի:	ժե	13
24	բ4	Գշ. սրբոյն՝ Աթանաղիսեայ եպիսկոպոսին, և աասն աշակերտացն, և հինգ վկայիցն: Օրհ՝ մրա. Բի. Ենորհեա մեզ: Հրչ՝ բի. Որք ի ճարտի:	ժդ	14
25	բձ	Իշ. պհ.բ: Հրչ՝ ապշ. աղց. աչ. Փառաւորեալ յաւիտ:	ժե	15
26	բ4	Եշ. սրբոյն՝ Նախահարցն՝ Ադամոյ՝ ժբ Աբելի, Սեթոյ, Ենոքայ, Լնոմբայ, Նոյի, Մեղքխեղեկի, Աբրահամու Իսահակայ.		

ՅՈՒԼԻՍ

0.0.	0.0.		0.5.մ.	0.
		Յակոբայ, Յովսեփայ, Մովսիսի, Ահարոնի, Եղիազարու, Յեսուայ, Սամուէլի, Սամփոնի, Յեփթայեայ, Բարսեղայ, Դէպեօնի, և այլոց սրբոց Նահապետացն Թո՛ւ՛ մի՛ Որ զԱստուածային: Հոյ՛ մրտ. Դէ՛: Առ քեզ Աստ: Մէ՛ծ՛ Նահապետացն: Ողորկեա: և Տէր երկնից. զՄարգարէիցն առէ՛լ Դէ՛: Որ աւետարտ: Այսօր ժողովուրդք: Մէ՛ Դէ՛. Այսօր յնծայ զուարձ: Լր. Լս:		
27	դձ	Ուր. պէք: Հոյ՛ հնգ. աչ. Թոհնեալ Ժբ	17	
28	դկ	Եր. սրբոց որդւոց և թոռանց սրբոցն Կրիզորի Լուսաւորչին մերոյ, Արքատկիսի, Արզանիսի, Յուսկանն, Կրիզորիսի և Գանիէլի: Թո՛ւ՛ Դէ՛. Արմատ: Զմարիտ: Հոյ՛ մի՛ Որ զԱյս Աստուածային: սար: Մէ՛ Դէ՛. Աստուածային հատոյ: ԶՏ՛՛ աչ. Աուրբ ես: (Տեա՛, Ծաղ. Ընտ՛. գ. ա. 1881թ. 97 յաւ. 1882թ. է. ա. 116 յաւ. և 1884թ. թ. ա. 196 յաւ.):	Ի	18
29	աձ	Կ. Կիր. Գ. զկնի վարդ: Թո՛ւ՛ աչ. Եր. զկայոք երգ: Հոյ՛ յար. Բէ՛. Անտղական: ԶՏ՛՛ աչ. յարաւիտն: Հարսնիս:	Իա	19

ՅՈՒԼԻՍ Լ ԹԳՈՍՏՈՍ

0.0.	0.0.		0.5.մ.	0.
30	ակ	Բշ. սրբոց Մակարայեցւոցն Եղիազարու քահանային, և Շամունեայ, և Կոթն որդւոցն Նորին: Թո՛ւ՛ մի՛ Յամենայն ժամ օրհ: Հոյ՛ Գէ՛. Որք զտանջանս:	Իբ	20
31	բձ	Գշ. սրբոց երկրորասան Մարգարէիցն Ովսեայ, Ամովսայ, Մէքիայ, Յովիւեոյ, Աբդիու, Նաւումայ, Ամրակումայ, Յունանու, Սոփանայ, Անդեայ, Զարթրիայ, և Մարտիրոյ, Թո՛ւ՛ մի՛ Որ զԱստուածային: Հոյ՛ Դէ՛. Որ ընդ հոյեղեն: սար: Մէ՛ծ՛ Որ ի բարձրու թ:	Իգ	21
Օ Գ Ո Ս Տ Ո Ս.				
31 օր:				
ՀՐՈՏԻՅ, ԱՌԵԼԵՍՅ Լ ՆԱԽԱԱՐԳ:				
1	բկ	Իշ. պէք: Հոյ՛ ապշ. մի՛. Զանձատ Էռթիւն:	Իդ	22
2	դձ	Եշ. սրբոցն՝ Սոփիայ, և երից դստե՛րնցն, Պիատոնի, Ելզիսի, և Ագապի: Թո՛ւ՛ մի՛ա. Գէ՛. Զարիական մահ սրբ: Հոյ՛ մրտ. Դէ՛. Յուսայեալ քն:	Իե	23

Օ.Ս.	Օ.Ղ.	Օ.Տ.Ս.	Օ.Լ.
		ՍՈՉՍԻՍԹՈՍՏՈՍ	
3	ԳԷ	Ուր. պհք: Հրչ' հնդ. ակ. Գոհարա- նեմք:	իգ 24
4	ԳԸ	Եր. եփեսոսի սուրբ ժողովոյն, երկու հարիւր հայրապետացն: Օրհ' Գչ. Ա. յ- սօր սրբոց հայրապետացն. սար: Մէ' Գչ.	իէ 25
		Ով հրաշարի: ՀՏՔ' աչ. Սուրբ եօ Տէր:	
5	ԳԹ	✠ Կիր. Գ. զկնի Վարդ: Օրհ' Դէ. Յաղ- թական: Հրչ' յար. Էէ. Որ յերկնայրն զին: ՀՏՔ' Դէ. Յորժամ եկին. ե. Եջ հրեշտակն: Բարէի. Ս. Աստուածած. պահոյ:	իը 26
6	աձ	Բշ. ա. օր պհց. Ս. Աստ: Հրչ' ապշ. Էչ. Օրհնեալ Տէր Աստուած:	իը 27
7	աԿ	Գշ. բ. օր պհց. Ս. Աստ: Հրչ' ապշ. Էչ. աղց. Որ ապրեցուցեր զերկս ման- կունն:	Լ 28
8	բձ	Իշ. գ. օր պհց. Ս. Աստ: Հրչ' ապշ. Էչ. աղց. Որ ահաւոր քոյով: ԱԻԵԼԵԱՅ:	ա 29
9	բԿ	Եշ. Դ. օր պհց. Ս. Աստ: Հրչ' ապշ. Էչ. Ուղիղն ճանապարհք քո: Մն. Լս:	բ 30
10	գձ	Ուր. ե. օր պհց. Ս. Աստ: Հրչ' հնդ. Էչ. Որ թաղաւոր:	գ 1
11	գԿ	Եր. ՏՈՆ Է ՇՈՂԱԿԱԹԻՆ սրբոյ եջմի- ածնի, ըստ տեղեան սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լուսաւորչին: Օրհ' Գչ. Ուրախ	դ 2

Օ.Ս.	Օ.Ղ.	Օ.Տ.Ս.	Օ.Լ.
		ՕԳՈՍՏՈՍ	
		Լեր. սար: Մէժ' Ուրախացիր Աստ: Մէ' Դէ. Եջմիածինն ի Հօրէ: (ասել ի յա- տեանն): ՀՏՔ' Դչ. Այսօր ժողովեալ: (Երէնն ի Քասին): Յերէ. Նախ. Հրչ' Դչ. Որ զնախածօրն. սար: Նաւախարիչ:	
12	գԸ	✠ Կիր. ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ Ս ԱՍՏՈՒԱ- ԾԱԾՆԻ: Հեռ. Եէն' Դէ. Արեւելք գեր- ար: Օրհ' Դչ. Այսօր ժողովեալ: Հրչ' Դչ. Որ զնախածօրն: Մէժ' Դէ. Սորանայարկ. յակ ձշ. Էչ. Անթառամ ծաղիկ: ՀՏՔ' Դէ. Այսօր զանձառեղի. (երկուսն ի միասին): Զկնի Ս. Աստարագին կատարել զկարգ յաղող օրհնութեան: Յերէ. Նախ. Դէ. Որ զԱրածնի օրդ. սար: (յարեանն): Հանրաւոր ուխտ Ս. Աստուածածնի Կա- թողիկէ կիշեցոյն երեսնաց: ե Ս. Աս- տուածածնի կիշ. շաղաւմանն երեսնայ' օր ի սոր: Յ. Ե Ռ. Եստ:	ե 3
13	գԹ	✠ Բշ. բ. օր Վեր: Յիշատակ մեռելոց: Օրհ' Դէ. Այսօր զանձառեղի: (ասել ե ըստ ասն') զԱրեւելքն: Հրչ' Դէ. Որ զմի- ածնի. սար: ՀՏՔ' Դչ. Այսօր հրաշա- փառ: Յերէ. Նախ. Դչ. Որ զլատակնք:	զ 4
14	աձ	Գշ. գ. օր Վեր: Օրհ' Դչ. Այսօր	ա 5

ՕԳՈՍՏՈՍ

Օ.Ս.	Օձ	Օ.Տ.Մ.	Օ.Լ.	
15	ակ	ԻՂ, դ: օր Վեր: պՏ. ք: Օրհ: ք: Ա. յօր ժողովեալ: ՀՏՔ՝ քէ. Ա. յօր զանձառելի (Էրէնան ի Բապէն): Յերէ. Նախ. Որ զՄիաձնի որդ. սար: զՄիաձնի որդ. սար:	բ	6
16	բձ	ԵՂ. ե. օր Վեր: Օրհ: քէ. Ա. յօր զանձառելի: և զՍրբեկէքն: ՀՏՔ՝ քչ. Ա. յօր Տրաշափառ: Յերէ. Նախ. քչ. Որ զգատակն/ք:	գ	7
17	բԿ	Ուր. գ. օր Վեր. պՏ. ք: Օրհ: քչ. Ա. յօր Տրաշափառ. սար: ՀՏՔ՝ քչ. Ա. յօր ժողովեալ: Յերէ. Նախ. քչ. Որ ըզնախամօրն. սար:	դ	8
18	գձ	Եր. է. օր Վեր: Օրհ: քչ. Ա. յօր ժողովեալ. ՀՏՔ՝ քէ. Ա. յօր զանձառելի: (Էրէնան ի Բապէն) Յերէ. Նախ. քէ. Որ զՄիաձնի որդ. սար: զՄիաձնի որդ. սար:	ե	9
19	գԿ	Կ. Կեր. ը. օր Վեր: Օրհ: քէ. Ա. յօր զանձառելի: և զՍրբեկէքն: ՀՏՔ՝ քչ. Ա. յօր Տրաշափառ: Յերէ. Նախ. քչ. Որ	զ	10

ՕԳՈՍՏՈՍ

Օ.Ս.	Օձ	Օ.Տ.Մ.	Օ.Լ.	
20	գձ	ԲՂ. թ. օր Վեր: Օրհ: քչ. Ա. յօր Տրաշափառ. սար: ՀՏՔ՝ քչ. Ա. յօր զանձառելի: և զՍրբեկէքն: ՀՏՔ՝ քչ. Ա. յօր Տրաշափառ: Յերէ. Նախ. քչ. Որ ըզնախամօրն. սար:	է	11
21	գԿ	ԳՂ. Արթոյն: Յովակիմայ և Աննայի, ծնողաց. Ա. Աստուածածնի: և Վանանյրն իւրաքերէց: Օրհ: քէ. Ա. յօր նախիմաց. սար: Աճ: քչ. Ա. շակերաբք Բրթառ: ՀՏՔ՝ յօր. քէ. Իզաքիելց:	ը	12
22	աձ	ԻՂ. պՏ. ք: Հրչ' աղջ. Է՛ն աղջ, Հարցրն մերց. Օրհ' նեղ. ես:	թ	13
23	ակ	ԵՂ. Սրբոյն Նրեմիայի մարգարէն: Օրհ' քէ. Որ զԱստուածային: Հրչ' քչ. Որ յերկնացին: սար: Աճ: քչ. Ա. շակերաբք:	ժ	14
24	բձ	Ուր. պՏ. ք: Հրչ' հեղ. քչ. Օրհ' նեղք	Ճ	15
25	բԿ	Եր. Սրբոց Առաքելոցն: Քոստայի, Յակոբայ, և Եսայի: Օրհ' քչ. Երանելի սուրբ ստար. սար: Աճ: քչ. Ա. յօր նոր: Աճ: քչ. Ա. շակերաբք: ՀՏՔ՝ քչ. Սուրբ եսէր: և Ի քէն հոցցիմք: Յերէ. Նախ. քչ. Որ նախիմաց. սար: Լր. Լս:	Ե	16
26	գձ	Կ. Կեր. Գ. զկնի Վեր: Բիւա Գուռոյ Սրբուհւոյ Աստուածածնի: Օրհ' քէ. Երկնցէք որդ/ք. սար: ՀՏՔ՝ քչ. Նոր սի-	Զ	17

Օ.Ս.	Օձ	ՕԳՈՍՏՈՍ	Օ.Ս.	Օձ
27	դԿ	Յն ծնեալ: Հարսանիս: Բէ: Սրբոցն՝ Սանփաննոսի Ուրեղեղոցն, և վկայիցն՝ Գոհարինեայ. Ծամիղէրի, Տուքիկոսի և Ռատիկոսի: Օրհ՝ մրտ. 4է. Այսօր հրեշտակաց: Հրչ՝ մրտ. 4է. Սուրբ ես Տէր զօրութեանց: Մէ՛ Դէ: Յնծայ այսօր: ՀՏ՛ Դէ. Մարտիրոս և վկայ:	Օ.Ս.	Օձ
28	դՃ	Գէ: Սրբոց՝ մարգարէիցն՝ Եղիկէլի, Եղբի, և Զարիսիայի՝ հօրն՝ Յոհաննու Մկրտչի: Օրհ՝ աէ. Ար՝ զԱստուածայինս. սար: Մէ՛ Մէ: Անարատ կոյս: Մէ՛ Զ ՀՏ՛ Դէ: Որ զյառաջագոյն:	Օ.Ս.	Օձ
29	դԿ	Դէ: պճ.բ: Հրչ՝ ապշ. Բէ: Որ հարցն մերոց Աստուած:	Օ.Ս.	Օձ
30	աՃ	Եէ: Սրբոցն Յովհաննու Կարսպեանին՝ և Յօրայ արդարոցն: Օրհ՝ 4է. Զմարգարե բարձրելոյն: սար: Մէ՛ և ՀՏ՛ Դէ. Մարգարէից զեբ:	Օ.Ս.	Օձ
31	աԿ	Ուր. պճ.բ: Հրչ՝ հնդ. 4է. Բանդ Աստուած:	Օ.Ս.	Օձ

Օ.Ս.	Օձ	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ.	Օ.Ս.	Օձ
		30 օր: ՆՍԻՍՏԱՐԻ և ՀՈՒԻ.		
1	բՃ	Եր. Նիկիոյ սուրբ Ժորղոսն, երեք հարիւր տան և ութ հայրապետացն: Օրհ՝ 4է. Այսօր սրբոց՝ հայրապետացն. սար: Մէ՛ 4է. Ով հրաշալի: Յ. և Ս. Եղեղեղեան Տարեւոյս:	Օ.Ս.	Օձ
2	բԿ	Մ. Կեր. Ի: զկնի վեր: Օրհ՝ յար. Բէ. Փարաձն հանդերձ: Հրչ՝ 4է. Փարաձն բեմք՝ զքեզ: ՀՏ՛ Բէ. Քըրիստոս յարեալ: Լ. Խ. Խ. զերայ:	Օ.Ս.	Օձ
3	բՃ	Բէ: Սրբոցն՝ Անդրէի զօրախորին: և բանակի նորին. Կալենիկոսի և Գոնեանայ վկայիցն: Օրհ՝ մրտ. 4է. Զարիական մահար: Հրչ՝ 4է. Զինուորութիւնք:	Օ.Ս.	Օձ
4	գԿ	Գէ: Սրբոցն՝ Անդրեանոսի, և կնօջ նորս Անաստայ. Թէոփորոսի և Եղեթիւրոսի վկայիցն: Օրհ՝ մրտ. 4է. Այսօր հրեշտակաց: Հրչ՝ մրտ. 4է. Առքեկ Աստուած:	Օ.Ս.	Օձ
5	գՃ	Դէ: պճ.բ: Հրչ՝ ապշ. Բէ. Մանկուկն զերեալք: Ի մէջ հն:	Օ.Ս.	Օձ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Օ.Ս.	Օձ	Օ.Մ.Ո.	Օ.Ն.
6	դԷ	Եւ Սրբոցն՝ Աբրահամու և Խորենայ. և անարժաթ բժշկացն Կողմայի և Բամանոսի. և Աստուածամորոյ վկային: Օրհ՛ մրտ. Դ. Ի յիշատակս վկայից քոց: Հրոյ՛ մրտ. Դ. Որ զհրաշտփառ:	խդ 28
7	աՃ	Ուր. պհք. Հրոյ՛ հնգ. Դ. Որ փառք. Հոր: Յէրէ. Կախ. Դ. Որ նախիմաց. սար:	խե 29
8	ակ	Մ. Եր. Ծնունդ սրբուհոց Կուսիւն Մարիամու. Աստուածածնի ի յԱննայէ: Օրհ՛ Գ. Որ զկեցեք որդիք սիծնի: սար: Մէժ՛ Ծնն՛ Գ. Ծառ կենաց: ՀՏ՛ Դ. Եր սիծն: Յ. և Ռ. ևս:	խդ 30
9	բՃ	Մ. Կիր. և. զկնի վեր: Օրհ՛ յար. Է. Օրհ՛ սեպուք զՏեր: Հրոյ՛ Գ. Անձառելի: ՀՏ՛ Է. Ի զերեզման: և Եկին ի զերեզման: Ս. Խաչի: Ծն. և Ե:	խե 1
10	բԷ	Բ. և. օր պհք. Ս. Խաչի Հրոյ՛ սպռ. Է. և. սպռ. Տեր Աստուած հարցն մերոց:	խը 2
11	դՃ	Գ. և. օր պհք. Ս. Խաչի Հրոյ՛ սպռ. Է. և. սպռ. Մանկանցն դձային:	խը 3
12	դԷ	Դ. և. օր պհք. Ս. Խաչի Հրոյ՛ սպռ. Գ. Փառաւորեալ անունք քո յաւիտ:	Լ 4
13	դՃ	Եւ և. օր պհք. Ս. Խաչի Հրոյ՛ սպռ. և	5

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Օ.Ս.	Օձ	Օ.Մ.Ո.	Օ.Ն.
14	դԷ	Ուր. և. օր պհք. Ս. Խաչի Հրոյ՛ հնգ. Դ. Յախտենից Աստուած: Յ. և Ռ. Խաչի քոց, և պահէ և նոյն աշտօր:	բ 6
15	աՃ	Եր. Տոնէ սրբոյ Եկեղեցւոյ՝ և Մաւակախ Ս. Խաչին: Օրհ՛ Է. Ի վերայ վիճի. սար: Մէժ՛ աչ. Մեծացուցանեմք: Մէ՛ աչ. Անղան քո: ՀՏ՛ աչ. Որ զանարատ (յասեանն ստել) Մասնաբախ:	դ 7
16	ակ	Մ. Կիր. Խաչի Եր. և ՀՏ՛ Դ. Զօրութիւն սուրբ: Օրհ՛ աչ. Որ զանարատ. սար. Յէրէ. Թափօր:	դ 8
17	բՃ	Մ. Բ. Տոն է Խաչի: Յիշատակ Եւեղոյ: Օրհ՛ Դ. Զօրութիւն. սար: Մէժ՛ Մայր լուսոյ: Մէ՛ Խաչի ի յայնն Տեղեւ շաբաթ: ՀՏ՛ Է. Խաչն կենարար: Լ. Սեպուք և Կրեպուք:	ե 9
18	բԷ	Գ. Տոն է Եկեղեցւոյ: Օրհ՛ Է. Խաչն կենարար: Որ յաթոռ փառաց: (յարուր.) և Գ. Սրբութիւն սրբ: Հրոյ՛ Մանկանցն քո. Ուրախ լեր. սար: Մէժ՛ Ուրախացիր Աստ: ՀՏ՛ Գ. Ուրախ լեր սուրբ: Լ. Տոն Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին Երոյ ի սահմ. Հաղմայ և Եկապոսի:	դ 10

ԱՆՊՏԵՄԲԵՐ

Օ.Ս.	Օձ	Օ.Տ.Մ.	Օ.Լ.
19	դձ	ԴՅ. պհք. Տօն է Եկեղեցւոյ: Օրհ՛ Գչ. հ 11 Ուրախ լիք: Հրչ՛ Գչ. Ա. յօօր պայծառ. սար: ՀՏԲ՛ Բչ. Անպատումն:	11
20	դԿ	ԵՅ. Տօն է Եկեղեցւոյ: Օրհ՛ Բչ. Անպատումն. և Որ համազոյր: (յարուլ:) Հրչ՛ Տապանակէն Գչ. Ա. յօօր ցնծան. սար: ՀՏԲ՛ Բչ. Անտպական:	12
21	դձ	Ուր. պհք. Տօն է Խաչի: Օրհ՛ Բչ. Թ 13 Անտպական. սար: Մէժ՛ Մայր լուսոյ: ՀՏԲ՛ Գչ. Որ ծաղեցեր:	13
22	դԿ	Եբ. Տօն է Խաչի: Օրհ՛ Գչ. Որ ծաղեցեր. սար: Մէժ՛ Աստուածածին: Մէ՛ Սոր. Պարունակեալ: ՀՏԲ՛ Գչ. Ա. յօօր Երևումն:	14
23	աձ	Վեր. Բ. զկնի Խչից: Օրհ՛ յար. աչ. Ժմ 15 Երգեցողք երգ նոր: Հրչ՛ Դչ. Որ եկիր կամու: Մէժ՛ Աթոռ քրօքեական: ՀՏԲ՛ աչ. Ընդ կանայսն: Բարեկէ՛ Վարաբայ Ա. Խաչին: Յ. և Ռ. Յշուլիսն Յոհնանու Պարսպերն:	15
24	ակ	Բչ. ա. օր պհք. Վրդ. Ա. Խչ: Սրբոյն՝ Ժբ 16 Մամասոյ և Փիլիքսիմոսի. և Սիմէօնի Սրնակեցոյն: Օրհ՛ մրա. աչ. Յամե- նայն ժամ օրհ: Հրչ՛ մրա. աչ. Ըղբեղ	16

ԱՆՊՏԵՄԲԵՐ

Օ.Ս.	Օձ	Օ.Տ.Մ.	Օ.Լ.
25	բձ	արդար. Լ. և: 17 Գչ. բ. օր պհք. Վրդ. Ա. Խչ: Սրբոյ կուսանացն Փեկրոնեայ և Մարրանեայ. և Եռչանայ՝ դասերն մեծին Վարդա- նայ: Օրհ՛ մրա. Բչ. Օրհնեն զքեզ Աս- տուած: Հրչ՛ մրա. աչ. Սուրբ Աստուած արարիչ: Մէ՛ և ՀՏԲ՛ Դչ. Յիշատակ Բը- րիստոսի:	17
26	բԿ	Դչ. գ. օր պհք. Վրդ. Ա. Խչ: Հրչ՛ Ժգ 18 սպշ. Գչ. աղց. Օրհնեալ ես Տէր և Փառաւորեալ Յ. և Ռ. Յոհնանու Աւետ:	18
27	դձ	ԵՅ. դ. օր պհք. Վրդ. Ա. Խչ: Սրբոյ հայրապետացն՝ Բարադամու, Անթիմոսի և Երանոսի: Օրհ՛ մրա. Գչ. Զարիական մահ սր: Հրչ՛ Դչ. Որք հաղորդեցան: Մէ՛ և ՀՏԲ՛ Գչ. Հանդիսացեալք:	19
28	դԿ	Ուր. ե. օր պհք. Վրդ. Ա. Խչ: Հրչ՛ Ժզ 20 հնգ. աչ. Գոհարանեմք:	20
29	դձ	Եբ. Սրբոյն՝ Գեորգեայ զօրավարին. և Ժե 21 Ազոկոսոսի և Ռամանոսի երգեցողին: Օրհ՛ աչ. Բաջամարսիկ: Հրչ՛ Գչ. Զինուորու- թիւնք: Մէ՛ Դչ. Ով սուրբ Գեորգ: ՀՏԲ՛ աչ. Աջանաւ ամենայաղթ: (յատենն):	21
30	դԿ	Վեր. Բ. զկնի Խչից: Տօն է Վարա- Ժը 22	22

Օ.Ս.	Օձ	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ Է ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Օ.Ս.	Օձ
		գոյ Ս. Խաչին: Օրհ' ահ. Աշահաւ ամե- նայալԹ. սար: ՀՏԲ' ԳՅ. Հրաշափառ տեսու: Հարսանիչ: Յ. և Ռ. Լուսաւար- չին Երոյ Ս. Իրիֆորի, և Կուսանայն Հը- տիֆորի և Իոյնտի և այլոյ:		
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ.				
31 օր:				
ՀՈՌԻ Է ՍԱՀՄԻ.				
1 աձ	ԲՂ.	Սրբոյն' Իսաթի Իվնկոյն. և ճը վայն' Աամբէոսի և Աամբէուհոյն: Օրհ' մրա. աչ. Ժողովաւքս ի յիշատակ: Հրոյ' մրա. ահ. Որ բարձրեալք ևս ի սուրբս: Մէ' և ՀՏԲ' Բէ' Լցեալ Ստուա- ճայն: Յ. և Ռ. Պաշտպանաւթիան Ս.Աս- տուածածնի և Աննայի սրբոյն:	23	
2 ալ	ԳՂ.	Սրբոյն' Սասաթէոսի, և կնոջ նորա Թէոփիստոսի, և երկուց որդւոյն. և կուսանայն' Նրմնեայ և Ներսասի- նեայ: Օրհ' մրա. ահ. Յամենայն ժամ օրհնեալ: Հրոյ' մրա. ԲՅ. Անտիակալ և բա:	24	

Օ.Ս.	Օձ	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Օ.Ս.	Օձ
3 ըձ	ԳՂ.	ԳՂ. ԿՏԲ: Հրոյ' սալ. ԳՅ. Հարցն մե- րոյ Աստուած:	իա	25
4 ըլ	ԵՂ.	Սրբոյ իշխանոցն' Սահակոյ և Համազասպոյ: Օրհ' մրա. ԲՅ. Ենորհեա մեզ Քրիստոս: Հրոյ' մրա. ԲՅ. Ընդ սուր- բս քո բարեբանեմք: Մէ' և ՀՏԲ' Դէ' Սրիացեալք:	իբ	26
5 ըձ	Ուր.	ԿՏԲ: Հրոյ' հնգ. ԲՅ. Որ Թա- գաւորք:	իդ	27
6 ըլ	Եր.	Սրբոյ եօթանասուն և երկու ա- շակերտացն Բրիտանոսի. Օրհ' Դէ'. Իմա- տուԹիւն երկ. սար: Մէ' Դէ'. Սաե. Ասա- քեալք Ստո: ՀՏԲ' աչ. Սուրբ ես Տէր: և Ի քէն հայցեմք: Յ. և Ռ. Թաշմոյն սրբոյն:	իզ	28
7 ըձ	Ք	Կիր. Գ. զկնի Խշի: Օրհ' ԴՅ. Օրհ- նեցուք զՏէր: Հրոյ' յար. ԴՅ. Որ բա- րեբանեալք: Մեձ' Աստուածածին զե- րա: ՀՏԲ' յար. ԴՅ. Կանանցն կանխելով: և Ահազին: Հարսանիչ: Ծն: Լս:	իկ	29
8 ըլ	ԲՂ.	Սրբոյն' Փոկասու հայրապետին, և Երանոսի հեռեղին առաքելոյն: Օրհ' մրա. Դէ' Ի յիշատակս վայնից քոյ: Հրոյ' մրա. Բէ'. Օրհնեմք զքեզ Տէր ան-	լ	1

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Օ.Ս.	Օ՝	Օ.Տ.Մ.	Օ.Լ.	
9	աձ	ՊԶ. Սրբոց կուսանացն՝ Քեկղե, Վառ- վառեայ: և Պեղիզեայ: Օրհ՝ մրտ. ւչ. Փողոթնայ քա ի յիշատակ: Հրչ՝ մրտ. քէ. Որք ի մարտի անօրինացն: Մէ՝ և ՀՏ՝ դէ. Բե պարծի: Յ. և Ռ. Յակոբայ տառ:	իե 2	2
10	ակ	ՊԶ. պհ.բ: Հրչ՝ ապշ. 43. աղց. Օր- հնեալ ես Տէր. Աստուած:	իբ 3	3
11	բձ	ՅԶ. սրբոցն՝ Պանդակունի բժշկին. Երմեղեայ քահանային. և Եպրահեայ կաւսին: Օրհ՝ մրտ. քէ. Օրհնեն զքեզ Աստուած: Հրչ՝ մրտ. 43. Որք զուան- ջանս յանօրինաց: Մէ՝ և ՀՏ՝ դէ. Յի- շատակ Բրիս: Յ. և Ռ. Փիլիպոսի տառ:	իբ 4	4
12	բկ	Ուր. պհ.բ: Հրչ՝ հնգ. քէ. Արարիչ և մարդասէր: Յ. և Ռ. Փոխոր. Եստոնց Խաչիկային. և Եղնի Բեզէ. Վիրա:	Լ 5	5
13	դձ	Եբ. սրբոց Քարգմանչոց վարդապե- տացն և սրբոց՝ Ահարոպայ, Եղիշէի, Մով- սէսի Բերթողին, Դաւթի անյալթ փի- լիսոփային, Գրիգորի Նարեկացոյ ոյն, և Ներսիսի Ալայեցոյ ոյն: Օրհ՝ աչ. Որք զար- դարեցին. տար: Մէ՝ 43. Նմանեալ Մովս: ՀՏ՝ աչ. Սուրբ ես Տէր: ՍՍՀՄԻ:	ա 6	6

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Օ.Ս.	Օ՝	Օ.Տ.Մ.	Օ.Լ.	
14	դկ	✠ Կիր. Ե. զկնի Խզից: Օրհ՝ յար. 43. Երգեցէք Տեառն երգ նոր: Հրչ՝ յար. դչ. Որ ի քառակերպեան: Մէձ՝ Խորա- նայարկ: ՀՏ՝ յար. 43. Ձստուածային: և Ըղ. քո յարութիւնդ:	բ 7	7
15	դձ	ԲԶ. Գիւտնշխարացն սրբոյն Գրիգորի- սի Աղուանից Վաթուղիկոսին, և սրբոց հարցն՝ Թաթղոյ, Վարդուր, Թումասու, Անանի և Կրօնիկայ, ևս և Խօթն խոտաճարակացն, որք յինտակնեայ վան- նե կառարեցան: Օրհ՝ դէ. Արմատ ձշ- մարիտ: Հրչ՝ զԽոտնոյն՝ աչ՝ Որ զԼԵՍ Աստուածային: Մէ՝ դէ. Աստուածային հաւա: ՀՏ՝ քչ. Յաւուրս Վերջին: (Տեա , Ծաղ. Ընտ.՝ 196 յաւ. 1884 թ.)	դ 8	8
16	դկ	ՊԶ. սրբոց առաքելոյն՝ Անանիայի, Մատթէի, Բառնաբայ, Փիլիպպոսի, Յօ- հաննու, Եիզայի, և Միւղիանոսի: Օրհ՝ դէ. Նմատու թիւն երկ. տար: Մէ՝ և ՀՏ՝ աչ. Աշակերտք Բրիս: ձշ. Ենն՝ աչ. Որ սիրողէք: Հանդիսուոր ուխտ Ս. Զօ- րավար Էնէղեայն Երեմեայ, ուր Գրոսի: դէրեղման տառ: Ս. Անանիայի:	դ 9	9
17	աձ	ՊԶ. պհ.բ: Հրչ՝ ապշ. 43. Օրհնեալ	ե 10	10

Օ.Ս.	Օձ	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Օ.Տ.Ս.	Օ.Ն.
18	ակ	Եջ. սրբոցն՝ Գիորգիոսի Արիստղա- ցւոցն, և առաքելոցն Տիմոթէոսի և Տի- առուխ: Օրհ՝ յէ. Իմաստութիւն երկ- սոր: Յ. և Ռ. Առաջաւոր Աւետ:	7	11
19	բձ	Ուր. պճ.բ: Հրջ՝ Տնգ. Գչ. Օրհնեմք զքեղ հայր:	է	12
20	բկ	Եբ. Արբոց Աւետարանացն՝ Մատթէ- ոսի, Մարկոսի, Աուկաստ և Յոհաննու: Օրհ՝ Գչ. Երանելի սուրբ. սոր: Մէժ՝ Այ- սօր նոր: Մէ՝ աչ. Աշակերտք: Հճ՝ աչ. Սուրբ եւ Տէր: և Ի քէն հայցեմք: Լա. Նոյեմբեր. և Տն աշխարհ սրբոց:	ը	13
21	դձ	✠ Կիր. Չ. զկնի Ազգ: Օրհ՝ յար. Օգ- նական ընդունելի: Հրջ՝ յչ. Յորժամ ի խաչին: Մէժ՝ Մայր լուսոյ: Հճ՝ Գչ. Եղաբեր: Այսօր յարութիւն: և Ի խաչան: Հարսանիք: Լ. Համբըն ննջչեղոյ:	թ	14
22	դկ	Բշ. սրբոցն՝ Առնկիանոսի հարիւրա- պետին, որ հաւատաց ի խաչելութիւնն Քրիստոսի, և Յովսէփայ Աստուածաճօ- րն, և Յովսէփայ Արեմաթաւցոյն. և ս և բարեկամին Քրիստոսի Աղաբու. և քերցն նորա Մարթայի և Մարիամու:	ժ	15

Օ.Ս.	Օձ	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Օ.Տ.Ս.	Օ.Ն.
		Օրհ՝ յէ. Իմաստութիւն երկ. սոր: Մէ՝ յէ. Յովսէփ քեղ: Հճ՝ յէ. Եղաբերից կանանցն: Ռ. Հրաշ. պորհ. Ս. Աստու- ծածնի Ապոստոս:		
23	դձ	Գշ. սրբոցն՝ Թէոդորոսնի քահանային: Ժա Չենոնի զհաւորին, Մակարայ, Գոքսի- այ, և Ռաֆէլայ: Օրհ՝ մրտ. յչ. Այ- սօր յիշատակ սրբ: Հրջ՝ մրտ. յչ. Յու- սացեալ քն յանուն քո: Լր. Լօ:	ժա	16
24	դկ	Իշ. պճ.բ: Հրջ՝ ապշ. Գէ. աղց. Սուրբ Աստուած հայր անակիզմ:	ժբ	17
25	աձ	Եջ. սրբոցն՝ Բարթեմայ. և վրոյիցն՝ Ժգ Արսեմայ և Քրիստափորի. և երկուց կանանցն՝ Կալինիկայ և Ակիւլինայ: Օրհ՝ մրտ. աչ. Թողալեալ քս ի յիշատակ: Հրջ՝ մրտ. յչ. Սուրբ եւ Տէր զօրու- թեանց: Մէ՝ յէ. Այսօր ընդ անմար- մնոյն:	ժգ	18
26	ակ	Ուր. պճ.բ: Հրջ՝ Տնգ. Գէ. Բանդ Աստ:	ժդ	19
27	բձ	Եբ. սրբոց. երկօրասանից Աարդա- պետացն՝ Աեթէոսի, Գիորգիոսի, Սեղ- բեստրոսի, Աթանասի, Կիւրղի Երու- սաղէմացոյն, Եփրեմի Թորին Ասորոյ, Բարսղի Կեսարացոյն, Գրիգորի Նիւ-	ժե	20

Օ.Ս.Չ.	ՀՈՎՏԵՄԲԵՐ	Օ.Տ.Ս.Ո.
	սնոցւոյն, Գրեգորի Աստուածաբանին, Եպիփանուս Կիւրացւոյն, Յոսանուս Աղեբեբանին, և Կիւրղի Աղէքսանդրացւոյն: Օրհ՛ ահ. Որք զարդարեցին. սար: Մէ՛ 43. Հանդիսացեալք: ՀՏՔ՝ աչ. Հրաշակերտ: (յստեանն):	
28 թկ	✠ Կիր. Ե. զկնի Խշկոյ, ԳիիՏ ԽԱԶ: Օրհ՛ ԺԳ 21 աչ. Հրաշակերտ. սար: ՀՏՔ՝ Քչ. Ապաւինեցաք:	ԺԳ 21
29 զձ	Բշ. սրբոցն՝ Անաստասայ քահանային. Վարուի, և Թէոփորիտեայ, և որդւոց նորա, և որք շնորհմա կատարեցան: Օրհ՛ միտ. 43. Զարիական մահ սր: Հրց՛ միտ. Դէ. Առ քեզ Աստուած:	ԺԿ 22
30 զԿ	Գշ. սրբոցն՝ Հեպիրէքեանց. որք ի Սամուսաս կատարեցան: և սրբոցն՝ Սեկսիանոսի Սերասացւոյն, Բարեղայ Տելոյն, և ութսուն չորս աշակերտացն նորին: Օրհ՛ միտ. 41. Այսօր հրեշտակաց: Հրց՛ միտ. Դէ. Որ զհրաշակստ Քո զօրու:	ԺԿ 23
31 զձ	Գշ. պհ.ք: Հրց՛ ապշ. 41. Աստուած բարձրեալ:	ԺԿ 24

Օ.Ս.Չ.	ՆՈՅՆՄԲԵՐ.	Օ.Տ.Ս.Ո.
	30 օր: ՍՍ.ԸՄԻ.Լ.ՏՐԵ	
1 զԿ	Եշ. Սրբոյն Յովհաննուս Աղեբեբան հայրապետին: Օրհ՛ ահ. Որք զարդարեցին. սար: Մէ՛ Դէ. Որ յանսկիզբն ի Հօրէ: Յ. և Ռ. Մոցմայի և Իմբիստոսի:	Ի 25
2 աձ	Ուր. պհ.ք: Հրց՛ սնոց. Դչ. Որ փառօք Հօր:	Ի 26
3 աԿ	✠ Եբ. Տօն ամենայն սրբոց՝ Հնոց և Նորոց, յայտից և անյայտից: Օրհ՛ 43. Երանելի սուրբ առաք: Հրց՛ միտ. Դէ. Առ քեզ Աստ: Մէ՛ Դէ. Նահապետացն: Ոչոք՛ մարդ. Դչ. Որ աւետա: Տէր էրէնից՝ Վարդ. Դչ. Այսօր երկնայնոցն: Մէ՛ Դէ. Կոստանոյն: Յիշատակ Քրիստ. և Որք եկեալ եմք: Ճշ. Քչ. Պարճամբ եկեղ: և Ռաֆ՛ Աստուած փրկիչ մեր: ՀՏՔ՝ աչ. Սուրբ ևս Տէր:	Ի 27
4 թձ	✠ Կիր. Ը. զկնի Խշկոյ: Օրհ՛ յար. Քչ. իԳ 28 Օրհնեցուք զՏէր: Հրց՛ յար. Դէ. Որ զամենագոր. Մէ՛ Աստուածամիտ մայր և կոյս: ՀՏՔ՝ Քչ. Զայն աւետար:	Ի 28

ՆՈՅՆՄԻՆԻ

Օ.Ս.	Օ.Ձ.	Օ.Ն.	Լ.	
5	բկ	Բշ. սրբոցն՝ Ստեփաննոսի Հոսմայ հայրապետին, և քահանայիցն և սարկաւոպացն, և Էս և Է Ժողովոցն: Օր՝ մրտ. քի. Ենորհեա մեղ Բրիստոս: Հրց՝ մրտ. աչ. Ըղ. քեղ արխար և ուղիղ: Մի՝ քչ. Յնձայ այսօր: Հճ՝ քի. Մարտիրոս և վկայ:	իդ	29
6	դձ	Գշ. Սրբոցն՝ Աղիսիմենայ եպիսկոպոսին, Յովսեփայ քահանային, Սյիթալայ սարկաւաղին, և Պրատոնի վկային: Օր՝ մրտ. աչ. Սուրբ Աստուած արարիչ: Հրց՝ մրտ. աչ. Որ բարձրեալդ ես ի սուրբս: Մն: 1.ս:	իե	1
7	դկ	Բշ. պճ.բ. Հրց՝ ապշ. բչ. Հարցն մերոց Աստուած որ ապրի:	իդ	2
8	դձ	Եշ. սրբոց հայրապետոցն՝ Մեսրոփանոսի, Ադեքսանդրոսի, և Պողոսի խոստովանողին, և Նոսարացն՝ Մարկիանոսի և Մարտիրոսի: Օր՝ մրտ. քչ. Այսօր յիշատակ սրբ. Հրց՝ մրտ. քչ. Որք հաղորդեցան: Մի՝ քչ. Այսօր երկնայնոցն: Հճ՝ 4չ. Հանդիսացեալք:	իե	3
9	դկ	Որք պճ.բ. Հրց՝ հնգ. քի. Յախտն ինչ Աստուած: Յերթ. Սախ. քի. Որ յանկից:	իբ	4

ՆՈՅՆՄԻՆԻ

Օ.Ս.	Օ.Ձ.	Օ.Ն.	Լ.	
10	աձ	Եք. Սրբոց հրեշտակապետոցն՝ Դաբրիելի և Միքայելի, և ամենայն երկնայն զօրացն: Օր՝ քի. Որ յանկից ստեղծ: սար: Մէձ՝ Մայր և կոյս: Հճ՝ աչ. Սուրբ ևս Տէր:	իբ	5
11	ակ	Մ Կիր. Թ. զինի խնայ: Օր՝ աչ. Երգեցէք Տեառն երգ: Հրց՝ յար. քի. Այսօր ցնձան: Մէձ՝ Աստուածածին պոյծ: Հճ՝ աչ. Յարուցեալ: (ցվերջն):	Լ	6
12	բձ	Բշ. սրբոցն՝ Մելիտոսի Անտիոքայ հայրապետին, Միստայ եպիսկոպոսոցն, և միւս Մելիտոսի եպիսկոպոսին, Բուրայ քահանային, և Ենու սարկաւաղին: Օր՝ մրտ. քչ. Օրհնեն զքեղ Աստուած: Հրց՝ մրտ. քչ. Անխակալ և բարեգութ: Ճշ՝ Են՝ 4չ. Զառաջնորդս: ՏԷ:	ա	7
13	բկ	Գշ. սրբոցն՝ Բեմեաթեայ վկայն, և Բասիլիսկոսի քահանային: Օր՝ մրտ. քի. Ենորհեա մեղ Բրիստոս: Հրց՝ մրտ. քչ. Ընդ սուրբս քի բարեբանեմք:	բ	8
14	դձ	Բշ. պճ.բ. Հրց՝ ապշ. բչ. Հարցն մերոց Աստուած որ ի նեղու: Յ. և Ռ. Պիլիպոսի սուրբ. և Բարեչ. 40 օրեայ պչ. Մար. Բրիստոսի:	դ	9

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Օ.Ս.	Օձ	Օ.Տ.Ս.	Օ.Լ.
15	դ 4	դ	10
16	դ 8	ե	11
17	դ 4	դ	12
18	ա 8	է	13
19	ա 4	ը	14
20	բ 8	թ	15
21	բ 4	ժ	16

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Օ.Ս.	Օձ	Օ.Տ.Ս.	Օ.Լ.
22	դ 8	ժ	17
23	դ 4	ժ	18
24	դ 8	ժ	19
25	դ 4	ժ	20
26	ա 8	ժ	21
27	ա 4	ժ	22

Օ.Ս.	ՈՒՆ	ԳԵԿՏԵՄԲԵՐ	Օ.Ս.	ՈՒՆ
	ՕՁ	ապրիլի Պողոսի: Օր՝ ԿԷ. Իմաստութիւն երկ. սար:	Օ.Ս.	Օ
28	բձ	ԴՆ. պճք: Հրչ՝ ապշ. ԿՅ. Տէր Աստուած մեր սր հաստ:	Օ.Ս.	23
29	բԿ	ԵՆ. սրբոցն՝ Կղեմայ հայրապետին, և Բագարատայ Տոռոմէնայ եպիսկոպոսին: Օր՝ ԲԷ. Ենորհեա մեզ Բրիտան: Հրչ՝ ԳՅ. Որ զանչափ քո Մէ՛ և ՀՏԲ՝ ԳՅ. Մանկուհքն նոր սիօնի:	Օ.Ս.	24
30	դձ	Ուր. պճք: Հրչ՝ հնգ. ԲՅ. Որ թաղաւորդ. Յէրէ. Մաթ. ԲԷ. Անսկիւնքն:	Օ.Ս.	25
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ.				
31 օր:				
ՏՈՒ և ԲԱՂՈՅ:				
1	դԿ	ՃԸ. սրբոց անաբեղոց և առաջին և Լուսաւորչացի մերոց՝ ԹԱՒԷՆՈՍԻ և ԲԱՐԳՈՒԳԻՄԷՆՈՍԻ: Օր՝ ԳՅ. Երանելի. սար: Թագաւոր յաւիտեան, Այսօր զապք: (Տեա ՚՚, Ծաղ. Բնաս՝ 1877 թ. 10 յաւ. և 1878 թ. 32 յաւ.):	Օ.Ս.	26

Օ.Ս.	ՈՒՆ	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	Օ.Ս.	ՈՒՆ
2	դձ	ՃԹ. Կիր. Բ. Յիս: Օր՝ ԿՅ. Օրհնակացուք զՏէր. Հրչ՝ յար. ԲԷ. Անսկիզբն Աստուած: ՀՏԲ՝ ԿՅ. Որ վերդ եւ:	Օ.Ս.	27
3	դԿ	ԲՆ. սրբոցն՝ Գեորգիոսի եպիսկոպոսին և Մերկեաիոսի զինաւորին: Յակովկայ և Իրաւափառայ: Օր՝ ՃԸ. ԿԷ. Ի յիշատակս վկայից քոց: Հրչ՝ ԳԷ. Զինաւորութիւնք: Մէ՛ և ՀՏԲ՝ աչ. Զինաւորն Բրիս:	Օ.Ս.	28
4	աձ	ԴՆ. Ենորհեմայ և անդրանիկ թաղաւորին մերոց սրբոցն Արգալուսի Օր՝ ԿԷ. Որ զերկնաւոր. սար: (Կեր՝ և Աւելապատն Թագաւորինն):	Օ.Ս.	29
5	ակ	ԴՆ. պճք: Հրչ՝ ապշ. ԿՅ. աղց. Որ զերկնաւորն: Մն. Աս:	Օ.Ս.	1
6	բձ	ԵՆ. սրբոց հասցի Եգիպտացոց՝ Պօղոսի, Պողոս, Մակարայ, Եւազրի, Յօհաննու Գրեկեցի, Յօհաննու Կարճահասակին, Նեղոսի, Արսէնի, Միսիստո, Իմեդէլի, Սրապիոնի, Մակարիոսի, Պիմէի, և այլոց սրբոց հարցն: Օր՝ ԿԷ. Որք զերազանցեալ (յոգսակի) սար: Մէ՛ և ՀՏԲ՝ ԲՅ. Պարճաւք եկեղեց: Սարճաւք:	Օ.Ս.	2
7	բԿ	Ուր. պճք: Հրչ՝ հնգ. ԲՅ. Որ թաղաւորդ. Յէրէ. Մաթ. ԲԷ. Անսկիւնքն:	Օ.Ս.	3

Օ.Ս.:	ԹԵԿՏԵՄԲԵՐ	Օ.Տ.Մ.:	Օ.Ի.:
8 զձ	Լ և մարդասէր: Եր. Սրբոյն Նիկողայոսի Զմիւռնացւոյ սքանչելադործ հայրապետին: Օրհ՛նէ. Որք զարգարեցին, սար: Մէ՛ Ստէ. Հիացան անմար: Յէրէ. Նախ. Են՛ն՛ մէ. Որ նստիմաց:	ԻԷ	4
9 զԿ	✠ Կիր. Դ. Յիս: Յղութիւն սրբոյ ԻԸ կուսին Մարիամու Ի յԱննայէ: Օրհ՛նէ. Երգեցէք որդիք. սար: Մէ՛ժ՛ Են՛ն՛ Գէ. Յառ կենաց: Հճէ՛ Դչ. Նոր սիծն: Բարէն. Ս. Յանքայ սուհոյ:	ԻԸ	5
10 զձ	Բշ. պհք: սրբոյն՝ Մինասոյ, Երմուզինեայ և Գրաբոսի, և կամուոր աղքատացն Յոհաննու և Ալէքսիանոսի, Օրհ՛նէ՛ մրտ. Դչ. Այսօր յիշատակ սրբոյն: Հրո՛յ՛ մրտ. Գչ: Որք զամենայն յանորինաց: Մէ՛ և Հճէ՛ Բէ. Բղ յիշատակ:	ԻԸ	6
11 զԿ	Գշ. պհք: սրբոյն՝ Կուսնէլիոսի հարիւրապետին, և Եմաւօնի աղբականին Քրիստոսի՛ որ խաչեցաւ յԵրուսաղէմ, Պողկարպոսի հայրապետին, Զմիւռնոյ. և սրբոյ վկայ՛ցն) որք Արեւելս կատարեցան: Օրհ՛նէ՛ մրտ. Դչ. Ի յիշատակ վերջից քոց: Հրո՛յ՛ Սեւանանիցն Դչ. Որ Ի	Լ	7

Օ.Ս.:	ԹԵԿՏԵՄԲԵՐ	Օ.Տ.Մ.:	Օ.Ի.:
12 աձ	Հօրէ առար: Մէ՛ և Հճէ՛ մէ. Աշտկերաք Քրիստ: Գշ. պհք: Հրո՛յ՛ սպշ. Դչ. Աստուած հարցն մերոց ողորմեալ: ՔԱՂՈՅ:	ա	8
13 աԿ	Եշ. պհք: սրբոյն՝ Եւստրատիոսի, Օգոստինոսի, Եւգինէոսի, Ոսթաստէսի, և Մարգարիտոսի: Օրհ՛նէ՛ մրտ. մէ. Յամենայն ժամ օրհնեալ: Հրո՛յ՛ մրտ. Դչ: Յուսացեալ քն յանուն քո: Մէ՛ և Հճէ՛ Բէ. Որ զհուր սիրոյ քո,	բ	9
14 բձ	Ուր. պհք: Հրո՛յ՛ հնգ. Գչ. Օրհնեմք զքեզ Հայր: Յէրէ. Նախ. Գէ. Յաղթող և սուրբ. սար:	դ	10
15 բԿ	Եբ. սրբոյն՝ Յակոբոյ ՄՃբնայ հայրապետին, Մարուգէի Ճգնաւորին, և Մելիտոսի եպիսկոպոսին, Օրհ՛նէ՛ Յաղթող և սուրբ: սար: Հճէ՛ Դչ. Սուրբ ես ճէր:	դ	11
16 զձ	✠ Կիր. Դ. Յիս: Օրհ՛նէ՛ Գչ: Օգնական ընդունելի: Հրո՛յ՛ յար. Գչ. Փառաւորեալ որդի: Հճէ՛ Գչ: Փառաւորեալ է քո յարութիւնդ: (ցվերջն): Հարստի:	ե	12
17 զԿ	Բշ. սրբոյ հայրապետացն՝ Իգնատիոսի Աղղէի, և Մարութացի եպիսկո	դ	13

ԴԵՎՏԵՄԲԵՐ

0:0	0:0		0:0	0:0
18	դձ	<p>սոր: Մէ՛ լուսնայ ծառ: զսուս յգո՛ւ ✠ Կիր. Ե. Յիս: Օր:՝ յար. բէ՛. Փարսե՛ Եօն՝ հանկերձ: Հրց՛ յար. 44. Նախա՛- յաւ խեան: Մէ՛ ԼՏԲ՛ բէ՛. Առաւօտեան:՝ (ցվերջն): Յերէ. Նախ. րչ. Յաղթօղ զը- աւա: սոր: յար. յար. յար. յար. յար.</p>	է 14	14
19	դԿ	<p>Բչ՝ սրբոցն՝ Դաւթի՛ ժաղգարեին և Յակոբոյ՝ առաքելոյն: Օր:՝ րչ. Յաղթօղ զաւա: սոր: Փազանոր յաւ խեան: Այ- սօր զապ հրեշտակոց: Մէ՛ Սռաւօտ խաղաղութեան: Մէ՛ և ԼՏԲ՛ րչ. Օրհ- նեցէք զճէր: Յերէ. Նախ. 44. Նահատակ. սոր: Յ. և Ռ. Ճրագաչոյ: Թնոր: յար. յար.</p>	ը 15	15
20	աձ	<p>Գչ՝ սրբոցն՝ Ստեփաննոսի՛ Նախավկա- յին և առաջին՝ Վարդիրոսին: Օր:՝ 44. Նահատակ. սոր: Փազանոր յաւ: Այ- սօր զապ հրեշ: Յ. և Ռ. Թնոր: յար. Բրիստոսի. և Ռաբիէ և Տն. և ԿԿ. և Յաւն- յար: և Կ. Յայտնալիւն. և Ռաբիէ և Օր: յար.</p>	թ 16	16
21	ակ	<p>Դչ՝ պհք: Հրց՛ սպչ. րչ. Հարցի մե- րոց օրհնեալ և Տէր: Յերէ. Նախ. րչ. Յնձայ: այսօր: սոր: յար. յար. յար.</p>	ժ 17	17
22	բձ	<p>Եչ՝ սրբոց՝ առաքելոցն՝ Պետրոսի՛ և Պօղոսի՛ Օր:՝ րչ. Յնձայ այսօր. և կեղե-</p>	ժ 18	18

ԴԵՎՏԵՄԲԵՐ

0:0	0:0		0:0	0:0
23	բԿ	<p>պոսին: Օր:՝ միտ. 44. Այսօր հրեշտա- կաց. Հրց՛ միտ. րչ. Օրք հաղորդեցան: Մէ՛ և ԼՏԲ՛ րչ. Օր: հրեշտակցեր զաւաճաւ: Գչ՝ սրբոցն՝ Թէոփոսիայ՝ Եպիսկոպո- սին, Թէփոսայ վկային, և շարից զհնա- լորացն (Կաստի), Եւսեբիոս, Եւսեբիոս, և Բասիլիկայ: Օր:՝ միտ. րչ. Այսօր յի- շատակ սրբոցն՝ Հրց՛ միտ. րչ. Սուրբ և Տէր: սոր: յար. յար. յար. յար.</p>	ժբ 19	19
24	դձ	<p>Դչ՝ պհք: Հրց՛ սպչ. սպչ. րչ. Օրհն նեցի Տէր Աստուած: Հարցն: ար. յար.</p>	ժդ 20	20
25	դԿ	<p>Եչ՝ սրբոց կուստիացն՝ Ռեդոսի և Թո- մայի և Գեորգիոսի Քասանային, և եր- կուց բիւրոցն, որք այրեցան յեկեղե- ցին Նիկամիդացոց: Օր:՝ միտ. րչ. Թո- դովեալ քսի յիշատակ. Հրց՛ միտ. րչ. Առ քեզ Աստուած: Մէ՛ րչ. Այսօր ընդ սնձարմնոցն: Լք. և: յար. յար. յար.</p>	ժդ 21	21
26	դձ	<p>Ուր. պհք: Հրց՛ հնդ. 44. Բանդ Աս- տուած:</p>	ժե 22	22
27	դԿ	<p>Եր. սրբոցն՝ Բարդի հոյրոտիան. ժզ և եղբօր նորին Գրիգորի՛ Նիւսացոյն. Սեղբեսարոսի՛ Հոսնոյ հայրապետն, և Աբբայ Եկրեմի խորին Ասորոյ: Օր:՝ 44.</p>	ժզ 23	23

ԴԵՎՏԵՄԲԵՐ

Օ. Ա. 28

Օ. Ն. 24

Որ համանունն էր Եւ Սքանչելագործ ցիւ սար: Թագաւոր յաւ: Ա յօր դարք: Հանրիստար ուրիս Ս: Արարիս Պօղոս էլէր: Եւ Ս: Արարիսն սի նախալէ:

28 ա Ուր պէք: Հրչ: Հնէր Եւ Որ փառօք ժէ 24
Հոր: Յէք: Սախ: Եւ Որ յէնն յէու
Թեան: սար: Եւ Որ յարարիս սար:

29 ալ Եր սրբոց՝ Արդւոցն Արտաման՝ Յա ժը 25
կորայ առաքելոյն և Յօհաննու Աւե
տարիսն: Որք Եւ Որ յէնն յէու Թեան.
սար: Թագաւոր յաւ: Ա յօր դարք: Մէժ
Աստուածածին ամի: Մէժ և Հիք Եւ
Սաք: Որ յանտաւեր: Բարէն: Ծնարեան
դաճոց:

30 բձ Կիր. Ձ. Յիսւ աջ օր պէց. Մնոր: ժը 26
Օրք Եւ Օրհնեսցուք զձեր: Հիք Եւ
Ա յօր զընտրանսն: (Կիրքն:)

31 բկ Բէ. Բ. օր պէց. Մնոր: Հրչ: ապշ. Եւ ը 27
Օրհնեսցուք ձեր Ապուս աճ օրհնայ:

Վախճան:

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՕՂՈՑ

Ըստ ԲԲԻՒՍԻ 1884 թ.

ՓՈՒՆԿԱՐ

- 1 Մթնի ցորս և ձիւնադուս
- 5 Հողմային
- 7 Անձրեային
- 15 Անտարժ Հողմ
- 20 Ձիւնադուս և սաւնամանիք:
- 27 Ձիւնադուս և սաւնամանիք:

ՓՆՏՐՎԱՐ

- 1 Հողմ
- 3 Միգայտու
- 6 Անձրեային կամ խառն երանակ:
- 12 Յուրս և պարզ
- 19 Խնուս:
- 20 Խնուս:
- 23 Ձիւն:
- 26 Պարզ:
- 28 Անձրեային կամ խառն երանակ:

ՄԱՐՏ

- 1 Անձրեային կամ խառն երանակ:
- 4 Խնուս և Հողմային
- 5 Աստիկ անձրե:
- 7 և 8 Յուրս:
- 10 և 11 Յուրս:
- 15 Անձրեաս կամ ձիւնոս երանակ:
- 19 և 20 Մթնադ և Հողմ:
- 22 և 25 Ձիւն, անձրե և անձրեային կամ խառն երանակ:
- 28 Հողմ:

ՍՊՐԻՆ

- 1 Պարզ կրանակ:
- 7 Խնուս:
- 13 Մթնադ և փոփոխական երանակ:
- 18 Թէքումս զհօր անձրե:
- 20 Յուրս և Հողմային անձրեաս կամ ձիւնոս երանակ:
- 24 Պարզ իսկ վերջումն անձրե:

ՄԱՅԻՍ

- 1 Պարզ:
- 5-6 Երչ:
- 8 Հողմ:
- 10 Փոփոխական երանակ:
- 17 Աստիկ անձրե: և կիրքանայ Մթնադ օրով:
- 21 Փոփոխական երանակ:

ՅՈՒՆԻՍ

- 1 Փայլումն արեդական:
- 7 Երչ:
- 24 Անձրեային կամ խառն երանակ:
- 27 Մթնադ, վերջերումն փոփոխական երանակ:
- ՕԳՈՍՏՈՍ
- 1 Ախորժարե երանակ:

8—12 Անձրև և որսումն:
 16 Առեկի գետ:
 16 Անձրև:
 23 Պարզ կղզիակ և գոգրոս:
 27 Գիշերները զուրա և անձրև որսնգով և կղզիքանայ:
 ՍՊՏՏԻՍՐԱՆԻՐ
 1 Փոթիսահան հարսնահողմ:
 անձրևի կամ ձիւնի
 7—8 Անշատատ կղանակ
 14 Չարհարդ:
 24—25 և 26 Անձրևում կամ ձիւնում կղանակ և կարկուտ:
 28 Սառն և կէս գիշերային հողմ:
 29—30 Անձրև կամ ձիւն:
 ՀՈՒՏԵՍՐԱՆԻՐ
 1 Սասնիկ զուրուս:
 6—7 Անձրև և հողմ:
 14 Վառ կղանակ:
 17—18 Անձրև կամ ձիւն:

21 Փոթիսահան:
 22—29 և 26—30 Սասնիկ անձրև, անկղանակ և մթնադած:
 ՆՈՒՍՐԱՆԻՐ
 1 Յուրա և մթնադած:
 3—4 Յուրու, անձրև կղանակ կամ խառն կղանակ:
 6—7 Անձրև, փայլումն արեգականայ:
 9 Անտամանիքում կիսի յետայ ատր:
 20 Անտամանիք:
 27 Անշատատ կղանակ:
 ՊԻՏՏԻՍՐԱՆԻՐ
 1 Փոթիսահան կղանակ:
 13 Յուրա կղանակ:
 16 Անձրև և մթնադած:
 19—20 Սասնիկ հողմ:
 23 Հողմ, կիսի յետայ փոթիսահան կղանակ:

Վառ կղանակ:
 17—18 Անձրև կամ ձիւն:
 Վառ կղանակ:
 17—18 Անձրև կամ ձիւն:
 Վառ կղանակ:
 17—18 Անձրև կամ ձիւն:

Վառ կղանակ:
 17—18 Անձրև կամ ձիւն:
 Վառ կղանակ:
 17—18 Անձրև կամ ձիւն:
 Վառ կղանակ:
 17—18 Անձրև կամ ձիւն:

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆԻ Բ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՅՈՒ ԱՆՅԻՅՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՆՈՒՄՆԵՐ:

1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	7584
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	73081
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	73991
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	7392
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	7384
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	7309
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	7213
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	7083
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	6046
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	5887
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	5887
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	5867
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	5844
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	5643
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	5513
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	5430
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	5203
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	5047
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	3991
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	3066
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	2211
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	2670
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	2033
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	1884
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	1851
1861	Ի ստեղծմանն աշխարհի մինչև ցայժմն հարսնահողմ	

Կրօնական (Հայոց) որ է Ռեկտայ	1852
Ի Տեղադրութենէ յառաջին եպիսկոպոսին Հայոց և Թաղեանք աւարելոյ	1852
Ի Տեղադրութենէ Լուսաւորչին մերոյ սրբոյն Գրիգորի	1627
Ֆիլիքն սրբոյ Լուսաւորչին մերոյ և փրկապետ Եւ լուսաւորութենէ Աղգես Հայոց	1583
Ի շինութենէ սրբոյ Էջմիածնի	1581
Ի Նիկիոյ Ս. Ժորային	1559
Ի Ն. Պոսայ Ս. Ժորային	1503
Ի յեփեսոսի Ս. Ժորային	1453
Ի գիւտոյ գրոյս Հայկական	1474
Թարգմանութենէ Աստուածատեւք քրոջ և Հայ բարբառ	1473
Ի բարձմանէ Արշակունեաց Հայոց Թաղաւորութեան	1456
Ի նահապարհութենէ 1036 սրբոյ Վարդանանց քաջամարտիկ Հայկազանց	1433
Ի նորոգութենէ սամարիս մերոյ	1333
Ի բամանանէ վրաց և Հայոց	1296
Ի սիգրեաւորութենէ Թաղաւորութեան Ռուսաստանեաց մինչև ցայժմն է	1022
Ի յերբոց նորոգութենէ Թաղաւորութեան Հայոց Բաղբառունեաց Առտոյ մեծէ	999
Ի յերբոց նորոգութենէ Ռուսաստանեաց Գրիգորի և Կրօնական Ս. Կրօնի	896
Ի չարբոց նորոգութենէ Թաղաւորութեան Հայոց Ռուսիստանց և Աւանի Ռուսիստանց	686
Ի գիւտոյ գիտակին	616
Ի սիգրեաւորութենէ Թաղաւորութեան Օսմանեան մինչև ցայժմն է	584
Ի գիւտոյ Կրօնականացին	582
Ի Կորմանէ Մեծ քաղաքին	565
Ի բարձմանէ Թաղաւորութեան մերոյ որ է Կրիկիայ	511
Ի գիւտոյ Թղթաշինութեան	511
Ի յարձաւորութենէ Լանկիմ ամուրց և Հայաստան	497
Ի գիւտոյ սպարաւորութեան	444
Ի վերջին ակադեմիոսութենէ և վերահաստատութենէ ամենայն Հայոց Երկհանրական Հայրապետական Սեփուսոյ և Ս. Էջմիածնի Վարդապետաց	441
Ի սիգրեաւորութենէ Պատրիարքութեան Հայոց և Կոստանդնուպոլսի և Յոսիպիայ եպիսկոպոսի Պրոսպերոյ	421

Ի գիւտոյ Ռեկտայի	392
Ի գիւտոյ Ժամանակի	383
Ի սիգրեաւորութենէ սպարաւորութեան Հայկական տաւից	310
Ի բարձմանէ Երևանութեան քաջ Երևանեան Հայոց Գաւթի Թեմի	154
Ի գիւտոյ սպարաւոր զեղի	102
Ի գիւտոյ շաղկապի	80
Ի շինութենէ Լազարեանց Հայկական ձեռնարանի Արևելեան լեզուաց և Մարբուս	68
Յաւանքի Ռուսաց Երևանի և Կոստանդուպոլսի	57
Ի բարձմանէ Արգային Զոհեալոյ Գրքոցի Հայոց և Տիփլիսի և Ներսիսի Արքեպիսկոպոսի	59
Յայեկութենէ Օդոսսոսիաւ մեծի Կայսեր Երկրորդոսի սահմանոցս Հայաստանի և այլոց	47
Ի գիւտոյ յաւանքի	45
Ի բարձմանէ Գիտաբանական արքայանոցի վանքի մասնաբաժնի Հայագի անանկոյ որ է Մարբուս	43
Յայեկութենէ Օդոսսոսիաւ մեծի Կայսեր Արքեպիսկոպոսի սահմանոցս Հայաստանի և այլոց	34
Ի Հաստատութենէ Մարդասիրական բնիկութեան յաւանքի սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ որ է Բաղբառունեաց	21
Ի բարձմանէ Ժառանգաւորոց Գրքոցին Հայոց յերբոց սպարաւորութենէ	19
Ի Հրատարակութենէ Ռիմոնի Հայոց ամառաբոց յերբոց սպարաւորութենէ	19
Ի շինութենէ և և Հաստատութենէ Հոնթի Երկրի Թանգարանոցի որ առ կէջ սամարիս սրբոյ Էջմիածնի	16
Ի վերանորոգութենէ Տաղաւորութեան սրբոյ Էջմիածնի և Տ. Տ. Գեղարայ Ի սրբապետոյն Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց	16
Ի Հրատարակութենէ Արարատ ամառաբոց Ս. Էջմիածնի	17
Ի շինութենէ ձեռնարանի սրբոյ Էջմիածնի	14
Ի Կրիկիայի Երկրի Թանգարանի մեծի Կայսեր Արքեպիսկոպոսի և Վրաստանի	13
Ի Ռուսական տաճկական պատերազմէ	7

ՄԵԾԱՀԱՆԻԷՍ ԱՒՈՒՐԻ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՏՅՆԻՑ ԵՒ ՏՅՆԱԽՄԲՈՒԹԵԱՆ
ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՏՈՂԱՏԻՆ ՈՒՒՍԱՑ

Խաչանիչ ✠ օրերն աղայս էն արևմտիս և արևա-
ստանիսն արարայ՝ ճանչիչ:

ՅՈՒՆՎԱՐ

1 ✠ ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Մ. Իշ. Աղբակի Աղբանդարիչի և Մ.
Իշխանուհի Եկեղ. Պաշտիչի:

6 ✠ ՄԻՏԱՈՒԹՅՈՒՆՆ ԳՐԻՏՈՍԱՅ:

10 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Մ. Իշ. Պետրոս Եկեղայիչի:

17 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Մ. Իշ. Եկեղ. Վարդակիլիկայ:

24 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Մ. Իշխանապետի Կեկեկ Աղբանդարիչի:

ՓԵՏՐՎԱՐ

2 ✠ Տևապետի Կաթողիկոսի:

3 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Մ. Իշ. Նեկուց. Կոնստանդինոպոլի: Տոկոսայ.

4 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Մ. Իշխանապետի Վերայ Կոնստանդինոպոլի:

17-18 ✠ Ա. Ե. Ե. Մ. Պատրարի:

26 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Մ. Օրոտոստիս Կայսեր ԱՂԵՔՍՆԵՐ ԱՂԵՔ-
ՍՍՆԴՐՈՎՉԻ:

ՄԱՐՏ

1 ✠ Բազմիչի և Դան: Ն. Կ. Մ. ԿԱՅՍԵՐ ԱՂԵՔՍՆԵՐ
ԱՂԵՔՍՆԵՐՈՎՉԻ:

25 ✠ Ա. Ե. Ե. Մ. Իշխանապետի Կեկեկ
Աղբանդարիչի:

ԱՊՐԻԼ

1 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և ՄԻՃ Իշխանի Աղբ-
անդար Եկեղայիչի:

6-7 ✠ Ա. Ե. Ե. Մ. Չարարանայ օրեր:

8 Տիեզե. Ապրիլի ✠ 14 Չարեհան Տիեզե. աղ:

10 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և Մ. Իշ. Վարդի
Սարայ Աղբանդարիչի:

14 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և ՄԻՃ Իշխանի Նե-
կուցայ Եկեղայիչի:

17 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և Մ. Իշ. Նեկուցայ Եկեղայիչի:

28 Անուանեղայի Եկեղ. Ն. Կ. Բ. Թաղաւորի և ՄԻՃ Իշ-
խանապետի Աղբանդարիչի:

27 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և Մ. Իշ. Վարդի
Աղբանդարիչի:

29 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և Մ. Իշ. Սեղբի
Աղբանդարիչի:

ՄԱՅԻՍ

2 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Մ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և Մ. Իշ. Սեղբի
Աղբանդարիչի:

6 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և Մ. Իշ. Սեղբի
Աղբանդարիչի:

9 ✠ Բերամե Իշխանայ Ս. Եկեղայոսի օրանկարի:

15 ✠ Թաղաւորի և Օճուսի Ն. Կ. Մ. Կայսեր ԱՂԵՔՍՆԵ-
ՐՈՎ ԱՂԵՔՍՆԵՐՈՎՉԻ և Կայսերուհու ՄԱՐՏԻՍԱՑ ՖԵՏ-
ԳՈՐՈՎՆԻ:

17 ✠ Համբարձումն:

20 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և ՄԻՃ Իշխանի Ա-
ղբանդարիչի:

21 Ան. Նայի Կ. Բ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և ՄԻՃ Իշխանի
Կոնստանդինոպոլի Եկեղայիչի և Կոնստանդինոպոլի Կոնստան-
տինոպոլի և ՄԻՃ Իշխանուհի Եկեղայիչի:

Կ. Բ. Մ. Իշ. Եկեղ. Պաշտիչի և ԾՆ. Ն.
Կ. Բ. Մ. Իշխանուհու Աղբանդարիչի:

27 ՀՈԳԵԳՍՈՒՍ:

ՅՈՒՆԻՍ

1 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և ՄԻՃ Իշխանի Գլի-
արեկայ Կոնստանդինոպոլի:

26 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և ՄԻՃ Իշխանուհու
Աղբանդարիչի Եկեղայիչի:

29 ✠ Աղբայ Աղբանդարիչի Պատրարի և Պատրարի Ան. Ն. Կ. Բ.
Բարեպաշտ Թաղաւորի և ՄԻՃ Իշխանայ Պաշտիչի Աղբ-
անդարիչի և Պատրար Եկեղայիչի:

ՅՈՒԼԻՍ

1 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. Մ. Իշ. Վարդապետի Կոնստանդինոպոլի:

5 Ան. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թաղաւորի և ՄԻՃ Իշխանի
Աղբայ Աղբանդարիչի:

11 Ան. Ն. Կ. Բ. և Մ. Իշխանուհու Օրոտոսի Կայսերուհու և Օր-
ոտոսի Կոնստանդինոպոլի և Օրոտոսի Եկեղայիչի:

15 Ան. Ն. Կ. Բ. Մ. Իշ. Վարդակիլիկայ Աղբանդարիչի:

16 ԾՆ. Ն. Կ. Բ. և Մ. Իշխանապետի Բարեպաշտ Թաղա-
ւորի Անուանեղայի Եկեղայիչի:

22 ✠ Ան. Ն. Կ. Մ. Կայսերուհու Մարիայ Ֆետրարիչի Ն. Կ.

- Բ. Մեծ էշխանադատեր՝ Մարտիայ Ալեքսանդրովնի։ և Մ. էշխանուհւոյ Մարտիայ Նիկողայեւնի։
- 27 Ծն. և Ան. Ն. Կ. Բ. Նիկողայ Նիկողայեւնի անդրանիկին։ և Ան. Ն. Կ. Բ. Նիկողայ Նիկողայեւնի կրտսերայն։

ՕԳՈՒՍՏՈՍ

- 1 Ծառուսն ստաուսական ժայտին Ս. Խաչի։
- 6 * Այլակերպութիւն Քրիստոսի։
- 10 Ծն. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանի Կոնստանդին Կոնստանդինովն։
- 11 Ծն. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանի Գեորգի Միկայելովն։
- 15 * Վ.Լ.ԲՈՒՓՈԽՈՒՄՆՍՆ. Ս. ԱՍՏՈՒՍՄԱՐՏՆԻ։
- 16 Ծն. Ն. Կ. Բ. էշխանուհւոյ՝ Եկատարինի Միկայելովն։
- 22 Ծն. Ն. Կ. Բ. Օլգայ, Կոնստանդինովն։
- 29 * Գլխատուսն Յովհաննու Մկրտչին։
- 30 * Ան. Ն. Կ. Բ. Մ. Օլգաստախու Կայսեր Ա.Լ.ԲՍԱ.Ն.Գ.Բ Ա.Լ.Բ. ՍԱՆԳՐՈՒՉԻ Լ Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանի Ալեքսանդր Միկայելովն։ Ծն. Ն. Մ. Օլգայ Նիկողայեւնի։ Տօն սուրբուսնութեան ս. Ալեքսանդրի Նեվայեոյն։

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

- 8 * Ծն. Ս. Աստուածածնի ի յԱննայէ։ Ծն. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանուհւոյ՝ Օլգայ Ֆեոդորովնի։
- 9 Ծն. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանի Կոնստանդին Նիկողայեւնի։
- 14 * ԽՈՉԱԼԵՐՈՅ։
- 17 Ան. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանադատեր՝ Վերայ Կոնստանդինովնի։
- 21 Ծն. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանի՝ Պաւլի Ալեքսանդրովնի։ Ան. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանի Գալարիայ Կոնստանդինովնի։
- 25 Ծն. և Ան. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխ. Սերգեայ Միկայելովն։
- 26 * Ս. Աւետարանէն Յովհաննու։
- 30 Ծն. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանի՝ Կիւրիայ Վլադիմիրէն։

ՉՈՒՅԵՄԲԵՐ

- 1 * Պաշտպանութիւն Ս. Աստուածածնին։
- 2 Ծն. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թադաւորի և Մ. էշխանի՝ Միկայելի Միկայելովն։
- 5 Ծն. Ն. Կ. Բ. էշխանադատեր՝ Մարտիայ Ալեքսանդրովնի։
- 13 Ծն. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանի՝ Միկայել Նիկողայեւնի։
- 22 * Օր սրբակերէն Լազարու։ Ս. Աստուածածնի։

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

- 6 Ծն. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխ. Նիկողայ Նիկողայեւնի կրտսերի։
- 8 Ան. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանուհւոյ՝ Միկայել Նիկողայեւնի և Միկայել Միկայելովն։ Տօն անկույտ սուրբուսնական հշտնայ։

- 12 Ծն. Ն. Կ. Բ. Ս. էշխանի Իօրիսայ Վլադիմիրէն։
- 14 Ծն. Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թադաւորի և Ժաւանուհւոյ՝ Մ. էշխանուհւոյ՝ Մարտիայ Ֆեոդորովնի։
- 21 * Երկր ամայ Ընծայուսն Ս. Աստուածածնի ի սառնորն։
- 24 Ան. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանուհւոյ՝ Եկատարինի Միկայելովն։
- 26 Ան. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանուհւոյ՝ Գեորգիա Ալեքսանդրովն։ և Գեորգիայ Միկայելովն։

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

- 6 * Ս. Նիկողայոսի սքանչել. Ան. Ն. Կ. Բ. Մ. էշխանայ՝ Նիկողայ Ալեքսանդրովնի Նիկողայ Կոնստանդինովնի և Նիկողայ Միկայելովնի։
- 16 Ծն. Ն. Կ. Բ. Ալեքսէի Միկայելովն։
- 22 Ան. Ն. Կ. Բ. էշխանադատեր՝ Անատասայ Միկայելովն։
- 25 * Ծն. ՔՐԻՍՏՈՍԻ։
- 26 և 27 * Աւուրք Ծննդ. Քրիստոսի։

ԿՍՅՍԵ

ՐԱԿԱՆ

Տուն

Ռուսաց

ՆՈՐԻՆ ԿՈՍՏԵՐՈՒԿՈՆ ՄԵԾՈՒԹ, Ամենաբարեպաշտ Թադաւոր և ինքնակալ ԿՈՅ. ամենայն Ռուսաց Ա.Լ.ԲՍԱ.Ն.Գ.Բ Ա.Լ.Բ. ՍԱՆԳՐՈՒՉԻ 22 Ծն. 1845 ա. 26 Փետր. 39 ա. Ն. Կայսերական ՄԷՏՈՒԹ. Ամենաբարեպաշտ Թ.Ո.ԳՈՒԻԷԻ և Կայսերուհի ՄԱԳԻ. ԱՅ ՖԵՕԴՈՐՈՒՆԱ Ծն. 1847 ա. 14 Նոյ. 37 ա. Բրզկէ Նոյնի 1 Ն. Կ. Բ. Բարեպաշտ Թադաւոր Արքայածառանդ և Մ. ի. ՆիկՈՒՍ Ա.Լ.ԲՍԱ.Ն.ԳՐՈՒՉԻ Ծն. 1868 ա. 6 Մայ. 27 Ն. Կ. Բ. Մ. էշ. Գեորգի Ալեքսանդրովնի։ Ծն. 1871 ա. 27 ապր. 3 Ն. Կ. Բ. Մ. էշ. Կոնստայ Ալեքսանդրովնի։ Ծն. 1875 ա. 28 մար. 17 ապր. Ն. Կ. Մ. ա. Ն. Կ. Բ. Մ. էշ. Վլադիմիր Ալեքսանդրովնի։ Ծն. 1847 ա. 10 ապր. ամուսին՝ Նորին Ն. Կ. Բ. Մ. էշ. Մարտիայ Ֆեոդորովնու Պաւլովնա արքայադուստր Միկայելովնի Նիկոլեանայի Արքիեպիսկոպ. Ն. Կ. Բ. Մ. էշ. Կիւրիայ Վլադիմիրովնի։ Ծն. 30 Նոյ. 1876 ա. Ն. Կ. Բ. Մ. էշ. Բորիս Վլադիմիրովնի։ Ծն. 12 Նոյեմբ. 1877 ա. Ն. Կ. Բ. Մ. էշ. Ալեքսանդրովնի։ Ծն. 1850 ա. 28 Նոյեմբ. Ն. Կ. Բ. Մ. էշ. Սերգէյ Ալեքսանդրովնի։ Ծն. 1857 ա. 29 ապր. Ն. Կ. Բ. Մ. էշ. Պաւլի Ալեքսանդրովնի։ Ծն. 1860 ա. 21 Սեպ. 6. Ն. Կ. Բ. Մ. էշ. Մարտի Ալեքսանդրովնա Ծն. 1853 ա. 5 Հնի. ամուսնացիւր բնդ. Ն. Կ. Բ. Մ. էշ. արքայադուր Ս. Քրիզի Ռ. Զ. Նիկոլաւրպոսի։ 20 ապր. Ն. Կ. Մ. էշ.

օրից, մեր կաթողիկոսները, և հետեապէս հոգեւորականութիւնը, Հայ ազգի լուսաւորութեան, բարօրութեան խնդիրներում՝ այն նշանաւոր ծառայութիւններն են արել՝ որով իրաւունք են ունեցել վայելել Հայ Ժողովրդի անսահման յարգանքը և թէ նրա աչքում մեծ հեղինակութիւն գտնել. նոյն իսկ քաղաքական խնդիրներում՝ դեռ մեր անկախութեան միջոցին, երբ մեր Թաղաւորները մի քանիսը, պատահում էր որ իրանց անհոգութեամբ ու Թոյլութեամբ, անկարող էին գտնվում, պաշտպանել հայրենիքը և Հայ Ժողովուրդը Թշնամիների արշաւանքներից, ահա այդ միջոցում ևս, մեր կաթողիկոսները բաւականին նշանաւոր դէրեր են կատարել. այնպէս որ, Հայ Ժողովրդի ամենաթշուառ օրերում, նրա կեանքի ու մահուան բուսկներում, մեր բարձր հոգեւորականութիւնը՝ ստիպուած է եղել լոկ միայնակ պաշտպան հանդիսանալ Ժողովրդի կայք ու դոյքին, կեանք ու հաւատին, պատահած տեղը՝ իր կոչման պատկառելութեամբ, և պատահած տեղը՝ ամենամուրբ քաղաքականութեամբ: Եւստ պարզ էր որ Հայ ազգը տեսնում էր, թէ ի՞նչ չլիսի անձուժիրութեամբ՝ Հայ հոգեւորականը կատարում էր իր պարտականութիւնը, և այս իսկ պատճառաւ, նա փոքր առ փոքր Ժողովրդից դռնում էր այն մտերմութիւնը և յարգանքը,

քը, որի հիման վերայ երկու զանակարգի մեջ էլ դարևրէ ի վեր կատարւալ համեաշխութիւն է տիրում: Եւ ահա այսպէս մօտ տասն ու վեց դարերի ընթացքում կաթողիկոսութիւնը եկել հասել է մեր օրերը: Եւստ միայն այս միայն յոյսով միայն յոյսով միայն միայն և յոյսով, ներկայ ժամանակի պահանջները և համեմատ, երբ կաթողիկոսութեամբ բացի լոկ կրօնական պարտականութիւններ կատարելուց՝ վիճակուած է Հայ ազգի նշանաւոր մի մասի մեջ էլ անմիջապէս հոգեւոր կրթական խնդիրների ձեռնամուխ լինելու, ուրա ուրեմն անկասկած, հիմայ աւելի ևս անհրաժեշտ է անցեալի այդ համեաշխութիւնը որով թէ Ս. Եջմիածնի նշանակութիւնը բարձրացած կլինի Ժողովրդի աչքում, և թէ Ս. Եջմիածինը իր այդ պատկառելի հեղինակութեամբը, ամեն տեղ դրաւ նուրձ հոգեւոր նօրից մօտիկից կանչելով հայութեան հոգեւոր կենդանի հետ, մեծ դերեր կտրող է իրազայ մեր Ժողովրդի բարօրութեան խնդիրներում: Եւստ քան այդ համեաշխութիւն կոչանալը, Հայ համարակութեան բանխմաց դուրս պարտականութիւնն է, մանաւանդ այժմ, ազգի ներկայ գրութիւնը աչքի տակ տօած, լուրջ փորձաւորութեամբ ընտրել այնպիսի մի անձնաւորութիւն, և աւսարթի գահի վրայ բազմեցնելու, որի փութաւոր անցեալը և զբո-

խաւորացէն օրինակելի ներկան, երաշխսոր կացու-
ցանէին նորա անբարայ համեաւ, բայց արդիւնաւոր
գործունէութեանը.

Այժմեան ընտրելի կաթողիկոսը, որ ցանկացու-
ծին չափ կարող լինի հոգևոր-ազգային աստարիզում
փոքր ի շատե՛ արդիւնաւոր գործ կատարելու յօգուտ
Եջմիածնի և Հոյ ժողովողի, այն է, կարող ու կա-
նանի տակ դնել ներկայ եղած՝ ինչպէս ներքին, այն-
պէս և արտաքին գործերը, մտմուլի լուրջ պահանջ-
մունքներին, քահանայական, կրթական, անտեսական
և այլ ինքիքներէ վրայ ուշադրութիւն դարձնի, վեր-
ջապէս որ կարող լինի Եջմիածնի՝ նշանակութիւնը
այժմեան ընկած գրութիւնից ժողովողի աչքում վեր-
րականդնեցնելու, հոգևորականութեանը իրան պատ-
շաճ հանդամներին մէջ դնել, միաբանութեանը
աւելի իրական և շոշափելի գործունէութիւն մղե-
լու, թեմերի և վիճակների հետ յարաբերութիւն-
ները կանոնաւորելու, անտարակցոյ, այս գործերին
հետամուտ լինող անձնաւորութիւնը, երանց ուղղու-
թիւն տուողը, բացի Զմբարիտ Հայ լինելուց՝ պէտք
է որ անպատճառ քաջ տեղեակ լինի թէ զուտ ազ-
գային և թէ սոհասարակ օտար որ և է մի պե-
տութեան կառավարչական կանոններին, աղիերի պատ-
մութիւններին, ուսման և լուսաւորութեան կարևո-

րութիւնը ըմբռնած աստուազրտութեան անբար-
քների հետ ծանօթ ու արիքներով չճանարեա-
նուած մի պարզ, անշահասէր հոգևորական պէտք է
լինի կաթողիկոսական դահի վրայ բազմող սպազայ
կաթողիկոսացուն:

Բանի որ Հայ ժողովուրդը, կաթողիկոսական դա-
հի վրայ բազմող Ս. Գրիգոր Լուսաւորչու յաջորդին՝
պարան գարեղի ընթացքում տեսած է իբրև մի
պարզ հոգևորական, որի լոկ կոչումը իսկ դրած է
նորան կեանքի այնպիսի մի պայմաններին մէջ, որ աչ-
խարհական Հայը մի առանձին յարգանքով ու պար-
կառմքով է յիշում նորա անունը, ուրեմն և շատ
պարզ է, որ Հայ ժողովողի այդ դարևոր ամփոփու-
թիւնը, ռանակոխ չպէտք է արած, որով և առիթ
չը առած նրան Սայր ատառի հետ մտ յարաբե-
րութիւններէ:

Չհայերով, որ այժմ մենք ունենք բաւականին
թուով եղիակոպոսներ, որոնցից շատերը կաթողիկո-
սական դահի վրայ աչք ունին, այնու ամենայնիս,
այդ եղիակոպոսներից ընտրեալներին թիւը չափազանց
փոքր է, եթէ չասենք մէկ երկուսի համար, ժամա-
նակի պահանջմունքներին համապատասխան եղիակո-
պոսներ՝ մեզ հայերիս մէջ, հաղու թէ կարելի չլինի
թիւ կը ուր մնաց որ կաթողիկոսութեան համար

այդ իսկ հրատարակուց զարուղիկոսի ընտիրութիւնը կարծածից չափ աւելի քան դժուարանում է. կթէ ի նկատի աւելնէք հակառակ դէպքում և այն, որ աղբից սիրտածու լրնարուած արևէ ընդունակ բարձր հոգևորականը, անկարող զանուի կաթուղիկոսական ազաշտօնը վարելու: Իրգտողութե լա՛ զո զմանք

Հայ ազգի շահերը, մանաւանդ այժմի ստիպումէն օր առաջ մեր կարողացածին չափ աշխատելու ամեն մի կերպ կաթուղիկոսութեան նշանակութիւնը բարձրացնելը, նորան բարոյանդէս աւելից պատկանելի զիրքի մէջ գնելը, ինչպէս մեր ժողովրդի, նոյնպէս և օտարներին աչքում այս հիման վերայ, իսկ ընտրելի կաթուղիկոսը, պէտք է որ իր գործունէութեամբը թէ անցեալում և թէ ներկայում հեղինակութիւն կամ թէ ժողովրդականութիւն գտած լինի մեր ժողովրդի մէջ, ինքն ըստ ինքեան հասկանալի է, որ հեռու պէտք է պահել կաթուղիկոսական գահին միջամտելուց այն հոգևորականներին, վարդապետ թէ և պիսկոպոս, որոնք որ և է մի խնդրի առթիւ արձակ բացարձակ վէճ են դնելը նախկին կաթուղիկոսների հետ, զուցէ և շատ արդարացի տեսակէտից, բայց և այնպէս իրանց անհեռաանտութեամբ պատճառել են կաթուղիկոսութեան նշանակութեան անկումը և դանազան երկպառակութիւններ նոյն իսկ մեր Հայ հա-

մարտկական շրջաններում: Եւ իրաւ լայի խնդր զյո՛ճ Գհնադանդեղ մեծին, կամ թէ գրողաբար վերաբերուել մեծի հետ, զա՛ այն մահացի հարուածներին մի տեսակէն է, որ ընդ առաջ կաթուղիկոսութեան նշանակութիւնը վայր դցելով ձգտում է նորա անկմանը և նախարակոյս, մեծը դէմ չենք այն բարի և օգտուէն նկատողութիւններին, երբ ասորաբարեւը իրան ազատ և իրաւացի տեսակէտը ունենալով որ և է մի խնդրի առթիւ, որ իրաբար մեծի ուշադրութիւնն է հրահիրում: Իր անցյալ լեռայ մագ մամ

Քանի որ կաթուղիկոսութեանը դրուած է կեանքի շատ դժուար պայմանների մէջ, որի կառավարելը մտաւոր մեծ ընդունակութեան և լուրջ փորձառու կառավարչ կաթուղիկոսի միայն վիճակուած է, որը իր հայրենասիրութեան հետ փոքր ի շատ է հազիւ կարողանում է կտտար անել աղբի բաղձանքը և հետեւողէս իր ծանր պաշտօնը, հասկանալի է, որ այս յատկութիւններից զուրկ անձնաւորութիւնը անկարող լինելով աւելի դրական կերպով վարել իր պաշտօնը, ոչինչ այնպիսի մի շոշափելի օգուտ տալ չի կարող և թէ իր այդ սանդղկայն վարմունքով աւելի կ'յածացնէ կաթուղիկոսութեան նշանակութիւնը, ահա այնպիսի մտաւոր թոյլ կաթուղիկոսներ զպատճառաւ է, որ մեր հոգևոր շատ գոր-

Տերը երեսի վրայ տարիներով թափուած են մնում։
 Իսկ թէ լուսաւորուած և ընդունակ կաթուղիկոս-
 ներ ունենալուց մեծ մասամբ զուրկ ենք մնում գրչ-
 խաւոր արածանն յառաջ է գալիս ժողովրդի հաս-
 կացող գաւի անտարբերութիւնից ազազայ կաթու-
 ղիկոսի ընտրութեան խնդրում, կամ թէ բնական
 կան յարաբերութիւններին անթիւ անկի են ունե-
 նում կուսակցութիւններ, որոնք միշտ լա հետեան-
 քների հասցնելուց հետի են։

Նախ քան խօսել կաթուղիկոսի անձնական յատ-
 կութիւնների մասին, աւելի գլխաւորն է ուշադրու-
 թեան տակ առնել կաթուղիկոսութեան վարչական
 այն եղանակները, որով ամենայն Հայոց կաթուղիկոսը
 Հայաստանեայց Ա. եկեղեցւոյ կանոնադրութեան հա-
 մեմաս, եկեղեցուն, անգին և այլ նշանաւոր հար-
 ցերի վերաբերեալ խնդիրներ վճարուս, նախ քան
 Հայ ազգի կամքը կամ թէ անաջուան կաթուղիկո-
 սական ժողովի համաձայնութեան առնելը, իրաւուն-
 քով ոչ մի խնդրի ձեռնամուխ չ'ողտը է ընել և հե-
 տեապէս չ'գործադրէ, բայց գործնականապէս այդ ի-
 րաւունքը չ'ընդհանրութեանը կորցնում է և կաթու-
 ղիկոսը համարեա թէ անզատ ինքնօրէն միշտ կար-
 դողորմում է աղբիւն եկեղեցուն վերաբերեալ նշանաւոր
 խնդիրները, բաւական է միայն, որ կաթուղիկոսը

վճարու որ և է մի խնդրի վրայ ինքնակէտը ու-
 նենայ, սխալ թէ ուղիղ, մնաս թէ օգուտ և բանը
 վերջացած է, օրինակ այսօր կաթուղիկոսը իր հայ-
 եացքով հայոց բնորոշ սովորմաններում, անկաս-
 կած և ճեմարանում, անհրաժեշտ է գանում անկի
 քան ուշադրութեան տակ առնել խիստ կարգապա-
 հու թիւերը և ուսուցչութեան պաշտօնների համար
 կանակել հոգեւորականներ, քան թէ ուսման նորու-
 զոյն թէ եղանակների և թէ քաւելի զարգացողը
 աւարկաներ յաւանգլու հոգալու վրայ գարծնում է
 գլխաւոր ուշադրութիւնը։

Ս. Տէր հանգուցեալ Ինչոյ կաթուղիկոսի մը յաւ-
 ցաւ մի շատ կարեւոր և դժուար միտք այն է հոգեւոր
 երդեցողութիւնը մեր ամեն եկեղեցիներում մի կգա-
 նակով անխօսիս ու կանոնաւոր անկաւ համար, անկ
 իր ընտրութեանը թողոյ կանակով ձայնագրել ան-
 եց մեր շարականը և հոգեւոր երդերը և շրամացից
 օր մուտ գարծն մեր եկեղեցիները, բայց ահա, մնա-

նու՛մ է ազգի՛ հայրապետը և սինօզը ժողովոցի տրը-
 աունջը ու արմուկը իրաւացի գանձերով՝ նոր եղան-
 նակի վատ և անդուրեկան ձայներից Տիման վերայ
 ցանկանում է վերցնել այդ նոր մոցրագ՝ երգեցողու
 թիւնը և դորա տեղ աւելի մշակուած, կանոնաւոր
 և դուրեկան ձայնով երգեցողութիւն մոցներ, հիմայ
 իսկ դորա առ թիւ, ահա անբաւականութիւններ է
 տեղի ունենում միտքանութեան և իրք թէ Պօլսոյ
 եղանակով ձայնագրող Պ. Նիկ. Թաշճեանի մէջ՝ որ
 երբէք ցանկալի էլ չէր երազել անգամ գնամայասա
 Զ'նայելով որ հանգուցեալ հայրապետի ցանկեւ
 թիւնը կանոնաւոր երգեցողութիւն մոցներ մեր և
 կեղեցիների մէջ, սկզբունքով շատ կարեւոր ու գովե-
 լի է, որի անհրաժեշտութիւնը չափազանց զգուլի է
 բայց քանի որ սյսպիսի նշանաւոր խնդիրը իր ցան-
 կացածին համեմատ է միայն վճարում, աւանց կան-
 խօրէն խորհրակցելու այդ խնդրին՝ վերադերեալ
 մասնագէտների հետ աւելի կանոնաւոր և վայելուչ
 երգեցողութեան ընտրութեան մասին վերջը դուրս
 է գալիս անհամապատասխան իր գովելի սկզբունքին,
 որից և յուռաջանում է ժողովոցի մէջ անբաւական-
 նութիւններ, թողնեք դեռ մի կողմը ի զուր աշխա-
 տանքը և Նջմիսմնի գանձարանից միտուած դուժարը:
 Այս ասելով մենք չկեք ասում, որ ապագայ ըն-

տրելի կաթնեղևկալը իր պաշտօնին կարեւոր ամեն յատ-
 կութիւնները ուղեկցայ, դա շատ մի դժուարին խըն-
 դիր է. այլ թէ շինելով լուսաւորուած, երոպական
 կրթութեանը ծանօթ անձնաւորութիւն, հաւանա-
 կան է, որ նա սյսպիսի դէպքերում կար խտաէ աւ-
 ելի լուրջ իրադործել ձեռնարկած գործը, կանխորէն
 մի քանի մասնագէտների հետ խորհրակցելով:
 Երբ որ մի ժողովոցի կրթութեան դէկը անմիջա-
 պէս նորա հոգեւոր ու ազգային պետի ձեռքին է գրու-
 նովում, ինչպէս կրթական գործի անաջին պաշտօն-
 եայ, որ իրաւունքով ուսման վերաբերեալ բոլոր հրա-
 հանքները նրանից պէտք է սպասուի, երբ որ նա հան-
 դէս է գալիս ազգի մէջ, ինչպէս նախագահ և իրա-
 խոսուիչ գիտութիւն տարածելու խնդրի մէջ ու գի-
 տութեան զանազան օգտուէտ քննիչութիւնների թե-
 լաբրող. իրաւունք տալու և վերջապէս ազգի մէջ
 ամենաբարձրագոյն մի ուսումնարանի անմիջապէս դէ-
 կը իր ձեռքին տակ յենեալով ո՞չ ապաքէն ոյրգելի
 մի կաթնեղևկալը պէտք է որ ուսման, լուսաւորու-
 թեան լրայ մեծ դողափար և գիտութիւն ունենայ:
 Անգործ միտքաններին գրական աշխատութեան մը-
 դելու, կանխօրէն նրանց համար յատկապէս վտիքերի
 սրահներում քննելոյարաններ՝ հիմնել, ուր բացի
 կարդալու լուրջ գրքերից անացուի և պարպրական

թերթերը, այդ իսկ միաբաններեց աւելի ընդու-
 նակներին, որ կարկի լինի քարոզութեան համար
 արարատանը, և գլխաւորապէս զհեղերը և Եջմի-
 ածնի գանձարան հեռու տեղեր ուղարկել, որոնց մի-
 ևնոյն ժամանակ յանձնարարելու զիւղական և այլ
 տեղերի քահանաների վարկի ու նրանց պարտակա-
 նու թիւները կարարելու մասին թէ դէպի իրանց
 ժամասացութեան արշտոնքը և թէ դէպի ժողո-
 վուրդը, տեղեկագրել գլխաւոր հոգեւոր վարչութեան
 նը, այս բոլոր կարի նախաձեռնող գործեր թերազրո-
 բողք, անտարակոյս, ուսումնական և լուսաւորում
 կաթուղիական կարող է գլուխ բերել. նա և քանի որ
 ներկայում իսկ մարտկութեան թշնամի ճիգով թէ
 կաթուղի հոգեւորականները և Եւրոպայի լուսաւոր
 սոցիւլի միասնականութիւնը զանազան ազնիւ անուղիւ
 ձանապարհներով աշխատում են երկպառակու թիւն-
 ներ քցել հանգարտութեւն սպրոյ չայ ժողովուրդի մէջ
 և այդպիսով յաջողում է նրանց որսալ Լուսաւորչ-
 չութեաներից Պարսկաստան, Տաճկաստանում և այլ
 տեղերում, անկասկած Հայութեան կանոնաւոր գործ-
 գոյցմանը և բարօրութեան խնդրին ստեղծել հար-
 ուածներ տարւոյ, ոչ ապաքէն ամենայն Հայոց կա-
 թուադիկոսի պատանականութիւնն է ուշ ուշով նկա-
 տողութեան առնել և Եջմիածնում ընդունակ, Գար-

տար և խոհեմ հոգեւորականութեան իրանց
 տել և օր առ աջ ուղարկել մեր ժողովուրդի հաւատա-
 վորիս թեան առաջն առնելու որ կաթուղիները միայն
 չլինի այլքան գործերի վրա միակ հսկողը, պէտք է
 կապվել իր վերահսկողութեան տակ մի կաթուղիկոսա-
 կան ժողով, որի պարտաւորութիւնը լինի կաթուղի-
 կոսի այսպիսի՝ ձեռնարկած նշանակող գործերում
 մասնակցելու և կատարածելու նորա կարգադրու-
 թիւները: Դասով միջնակ լոցսոյ մի թ գոսանոսոյ
 Ս. յ տեղակ ժողովը դոյութիւն պանելով լան-
 կանկան հրատարակեց կիջնին այն Գարալիկ շահա-
 լնայիլ հոգեւորականները, որոնք դէպքից օգուտ քա-
 ղելով, կարողացել են կաթուղիկոսի ու շարութիւնը
 իրանց վրայ դարձնել և ոյրողէ Եջմիածնական բու-
 լոր գործերը իրանց ձեռքերը առնելով, դէպի Եջ-
 միածնի և աղղի շահերը վատն են գործ դրել իր-
 անց գործունէութեամբ և որոնք ոչ պակաս պատ-
 ճան են դառած Եջմիածնի նշանակու թիւնը վայր
 քցելու: Վարժապետի է միջև անգամ մտաբերել, երբ
 զիլաւորնողէս սրանք են արձակ բոցարձակ առաջ
 գալիս և ուսումնարանական գործերը կառավարելու
 և իրանց անտեղի միջամտութեամբ ուսման խողող
 ընթացքը խանգարում ու մեծ երկպառակութիւն
 քցում թէ ուսուցիչները, աշակերտները և թէ ժո-

դրութի մէջ ի նկատի պէտք է առած, որ հանդու-
 ցեալ սրբազան Ա յիսաղովակուօրինական տեսութիւ-
 նը գոհ գնաց զերապառուի ստոր գիտումներին,
 և թէ կաթուղիկոսի մարանների և բոլոր այն հո-
 գեորականների, որոնց ձեռքին է Էջմիածնի անտե-
 սական վիճակը, եռանդն ու աշխատութիւնները ան-
 շահասնդիր են վանքի ձեմարանի նոյն իսկ վեհա-
 բանից սկսած մինչև գոմանոյր բոլոր ել և մուտը
 կանոնաւոր է, մի խօսքով վանքին վերաբերեալ բո-
 լոր գործերը բարեկարգուած վիճակի մէջ են, ան-
 կարելի է որ Էջմիածնի տարեկան այժմեան ստա-
 ցած արդիւնքի եկամուտի տեղ երբապատիկը կամ
 աւելի նա գումար չ'ստացուէր և թէ արտաքին մի
 քանի մուտքերի հետ տարեկան մի նշանաւոր գո-
 մար էլ չ'մնար գանձարանում։

Ս յստորան օրը որքան հրատարակութիւններ
 գրքեր ունի ազգը Էջմիածնի վանքի օննականներից
 մեկու մ փոշի տակ վեր ածած, ինչպէս անպէտք մե-
 բան, որոնց մասին հայ հասարակութեան միջից շատ
 փոքր մասը որ և է մի տեղեկութիւն ունի բաւ-
 կուն չէ որ արմեն սարաւոյ օրացոյցի վերջում արդ-
 արած լինել թէ Էջմիածնի ուղարկուած վինչի վեր-
 ջին օրերը ինչ ինչ հրատարակութիւններ է արդ-
 արած։ Արդե՛հ սպասե՛ք վաճարելի գրքերի ցուցակը ի-

րանց գների հետ, այդ էլ մի քանի նման կ'լինէր։
 Չէ՞ր կարելի արդեօք այդ բոլոր հրատարակութիւն-
 ները լոյս աշխարհ հանել զանազան գրոված առ-
 նոցների յանձնելու յանձնարարութեամբ։ Ծախելու,
 կամ թէ թեմերումը ինքը հոգեոր կնուովորութիւ-
 նը կարգադրել վաճառելու։ Էջմիածնի մուտքը կա-
 ընլի է աւելացնել և այնպիսի գրքեր տալը հրատա-
 րակելով որոնք թէ հասարակութեանը շատ կարեւոր
 է ունենալ, քանի որ չ'լինելու պատճառաւ ստիպ-
 ուած է առանց նրան կարողուլ մնալ և թէ վան-
 քին նիւթապէս, իսկ հասարակութեանը բարոյա-
 պէս մեծ վնաս տուած է լինում։

Վերջացնելով մեր ասելքը, խոնարհաբար խնդրու-
 մ ենք Հայ Ժողովուրդից, որ որքան կարելի է լրջորէն
 վերաբերուել կաթուղիկոսութեան ընտրութեան եղա-
 նակներին, որ Հայ հասարակութիւնը կաթուղիկո-
 սական խնդրում փոքր չի շատ է հասած լինի իր
 նպատակներին, պէտք է որ երեսփոխանների ընտ-
 րութեան միջոցը, երեսփոխանի մտաւոր և ոչ նիւ-
 թական կարողութիւնը աչքի տակ ունենալով ընտ-
 րութիւնների ձեռնարկել կաթողիկոսի յաջող ընտ-
 րութեանը աւելի քան կ'նպաստեն մտաւորապէս
 զարգացած և լուսաւորուած երեսփոխանները, քան
 թէ Հայ հասարակութիւնների հին սովորութիւնն-

բի հայկեման միտքն ի թաղէս յաւելի ապահովուած
 պատկանելի տարիքներով ոգիւորեն երբ որոնք մեզ
 մեջ պեռեւս աւելի յարգանք աւանդել են վայելումս
 քան ի թաղէս անապահով պայմաններէ մեջ գրտ
 նստող սղելի հասարակական դործունեան, լինի նա
 խմբագիր, հրատարակիչ, ուսուցիչ, գրագէտ և
 ինչորևանքն զանազան զանազան զանազան զանազան
 զանազան և յուսանք որ թեմն յաջող հետեանքներին
 համար արտաճուարս արտաճուարս զանազան զանազան
 զանազան զանազան զանազան զանազան զանազան
 198. **Հ Ա Ն Ե Լ Ո Ւ Ց**

Կայ մի տեսակ, չքնաղ սիրուն արարած,
 Բայց ինքն ու բունը են գարշելի խիստ
 հօտած:

Սնցնայ տարուայ-1883 թ. Հանելուկն էր՝ Սերն-
 ղեններն, որ ցանուժ են մարդերում, ծըւժ են, կա-
 նանչում են և լավում այգույ մէջ:

ՀԻՍՄԱՅԻՆ ՀԵՌԱԻՈՐ ԿՈՂՄԵՐԻ

Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն Խ Մ Բ Ի

ՆՈՐ ՀԵՏԱԶՕՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԱՂԱՆԴԱԻՈՐ գիտնական, և հաստատամիտ
 վատահ հետազոտող ճանապարհորդն էր՝ Պ.
 Գորգոն Բէննեան, որ ,,Նիւ-Եօրթ Հերալդ" լը-
 րագրի հրատարակիչն էր: Սորա շողենաւի առաջին
 անունն էր՝ ,,Պանդորոյ": Իսկ ներկայի անունն էր՝
 ,,Ժաննէտա", որը եղած էր մինչև անգամ և Ալե-
 մրտեան Ագրիկէի տպերում:

Գորգոն Բէննեան զննց այս շողենաւ Պ. Ալան-Են-
 դից. մտադրուելով պատրաստել նորան իւր սեպհա-
 կան հաշուով զանոցան հարկաւ որ պորձիները, ուս-
 տը և հետազոտութեան ուսումնական ընտիր խումբ
 պատրաստեց՝ դէպի Բերէնդոզեան Նեղուցը գնալու,
 համաձայն այն առանձին պայմանի հիման վերայ՝
 որը կայոցաւ ղետպանաժողովի մէջ, և որը հպա-
 տակում էր՝ Ամերիկացոց Միացեալ Նահանգներին
 ծովային օրէնքներին, և առհասարակ ծովային բո-
 լոր կարգապահութեան:

Պ. Գ. Բէննետը շողենաւի նա ապետութիւնը յանձ-

նեց Լէյտենանդ Դէ-Լօնգլին, որ մէկ կրթուած երկտասարդ էր, և որը բաւականին լաւ ծանօթ էր բեւեռական հետախուզութեանց պայմանների հետ: Նորա հետ դանդաղ էին և երկու Լէյտենանդ՝ որպէս օգնականներ Դէ-Լօնգլին. երկու սպաներ, մէկ առաջնորդող մարդ դէպի սառուցեալ ծովը, յՆորսօրք Հերօլդի՝ թղթակիցը, մէկ մոմեայ պատրաստող մասնագէտ և ամենազիզեցիկ ընտրողութեամբ ուսումնական փոքրիկ խումբ, քսան և հինգ անձինքներից բաղկացած զանազան պաշտօններով: Առհասարակ բոլոր ամենալաւ և երկարատև պաշարեղէններից վերցրած էին հաշուելով երեք տարուան համար: Մայիսի 21-ին 1879 ամի, շոգենաւը բոլորովին բարձեցին Կալիփորնիայի Մօր անուանեալ նեղուցի վերայ և ճանապարհ ընկաւ դէպի Սան-Ֆրանցիսկոյ: Սև այսպէս բոլոր հարկաւոր և զիզեցիկ պաշարեղէններով, նոյնպէս և ամեն տեսակ ուսումնական գործիքներով և արարարով շոգենաւ յԺաննէտոր՝ 1879 թ. Յունիսի 26-ին, Սան-Ֆրանցիսկոյից սկսեց ուղղել իւր նախագծական ընթացքը՝ Ամերիկայից սկսեալ ընդդիմադրական ուղղութեանց՝ դէպի Ունալաչկի կղզին. Յունիսի 21-ին նոյն ամի, հասան այս նաւահանգիստը, ուր վերցրին ածուխի լիազոյն պաշարը, իսկ նրանից յետոյ ուղղեցին դէ-

պի Սուրբ Միքայէլ նաւահանգիստը, որ Ալեասկուսն է, ուր հասան Յունիսի 25-ին: Յունիսի 31-ին, շոգենաւը մնաց խարխուխ վերայ, սպասելով երկակայմ նաւակին որ բարձուած էր բոլոր պաշարեղէններով. այս երկակայմ նաւակը ընթանում էր նորա եղևից Կէժնեկլ՝ այն է, Բերինգովի նեղուցի վերայով: Բոլոր հարկաւորութիւններով և գործելով բարձած՝ Օգոստոսի 9-ին շոգենաւ յԺաննէտոր՝ ճանապարհ ընկաւ, որին ուղեկցում էր և Ամերիկացոց նպաստամատոյց շոգենաւը, և Օգոստոսի 13-ին հասան Սրբոյն Լաւրէնտիոսի նաւահանգիստը. իսկ Օգոստ. 15-ին ուղղեց իւր ընթացքը դէպի հիւսիսային Սառուցեալ Ովկիանոսը: Ամենից առաջ՝ պէտքէ շտապէին Կոլիւչինիայի խորշին մօտենալու, որպէս զի, աշխատէին հանդիպելու Շվեդացոց շոգենաւին, յՎեգու՝ ին. որի վերայ ձեռնարկել էր բեւեռական հետախուզութեանց համար ճանապարհորդութիւնը, հետոյ (պրօֆէսոր) Նորդէնշիլդը, որի մասին կարծիք կար իբր թէ նա այն միջոցում անցկացաւ դէպի արևելք Սիբիրայի ափի երկայնութեամբ: յԺաննէտոր՝ պէտք էր պատահելուն պէ՝ իսկոյն օգնութիւն հասցնէր, եթէ նա կարիք ունենար, և կամ իմանային Նորդէնշիլդի դրութեան մասին, որ այն ժամանակը ըստ ոմանց՝ անյայտ էր. իսկ նո-

րանից յետոյ՝ պէտք է որ շարունակէին ծովափնացու-
թիւնը դէպի հիւսիսային բևեռը, Վրանդելլովեան եր-
կրի արևմտեան ակի երկայնութեամբ, որը՝ համա-
րում էին տարածուած էր հեռաւորութեամբ դէպի
հիւսիս, որոնք ի հարկէ առանց կարծեաց, յոյժ
առողջամիտ պատուէրներ էին, որ հետազօտէին հիւ-
սիսի հեռաւոր կողմերը:

Հետազօտական խումբը հասաւ 31-ին Օգոստոսի,
Կօլիւշինայի խորշերին, և գտան այնտեղ բաւակա-
նացուցիչ հաստատ տեղեկութիւններ, որ Նորդէն-
շելլը յաջողութեամբ անց էր կացել այստեղից, շա-
րունակելով իւր ճանապարհը դէպի հիւսիս: Օգոստ,
22-ին հասել էին արդէն սառուցներին, իսկ 23 Օգոստ,
տեսան Հերօլդի կղզին: Յետոյ շարունակեցին մեծ
նեղութեամբ փորձել սառուցների միջով անցնելը
մինչև 25-ն Օգոստոսի, երբ յանկարծ երևաց որ
„Փաննէտոր“ բոլորովին շրջապատուած է սառուցնե-
րով: Սեպտեմբ, 1-ին փորձեցին իջևանել Հերօլդի
կղզու՛մ, բայց անյաջող անցաւ, ուստի միւս օրը վե-
րադարձան: Երկրորդ շարունակեց գնալ սառուցնե-
րի միջով դէպի հիւսիսային արևմուտքը: Սեպտ,
3-ին Կէտ ձկների ձկնորսները տեսան „Փաննէտորին“
Բերինգովեան Նեղուցի մօտ՝ Նոյս պատմելովը՝ նա
ուղղուած էր այն ժամանակ դէպի արևմուտք: Նո-

րանից յետոյ, լուր ստացուեցաւ, որ Նորան պատա-
հել է „Փապուտ“ շոգենաւը Սեպտ: 13-ին Անայի
խորշերից սչ հեռու: Սեպտեմբ. 9-ին հետազօտողնե-
րը տեսան հարաւային կողմից Վրանդելլեան կղզին:
Եւ այնպէս նոքա շարունակեցին գնալ անընդհատ
սառուցների միջով մինչև 13-ն Նոյեմբ: իսկ Նորանից
յետոյ՝ արդէն սկսեց սառուցը սիւմել շոգենաւին, և
մերթ ընդ մերթ թէքվում էր կողքի վերայ. վեր-
ջուպէս շոգենաւը մտաւ բաց ծով մէջ և սկսեց զը-
նալ, հետազօտողների ցանկութեանց հակառակ դե-
պի հիւսիսային արևմուտքը: Բայց միևնոյն օրը ե-
րեկոյեան՝ ահագին մեծ սառուցները կանգնացրին
շոգենաւին. և նորից փոքր ինչ վնասուեց սառուցնե-
րից, ու մնաց այդ դրութեան մէջ. երկար ժամա-
նակ անհանգստութեանց մէջ ծփալով, մինչև որ
պատահմամբ վնասուեցաւ: 1880 ամի Յունվարի 7-ին
սառուցները համախառնուեցին, ուստի բարձրացաւ
զրդողոցներ, սկսուեց այնուհետև սառուցների անընդ-
հատարար շոգենաւին զարկուիլը, որանց հեռանալը
եղև այն՝ որ „Փաննէտոր“ ստացաւ աչդէն քանի
մի խիստ ծանր հարուածներ, և յանկարծ յայանու-
եց՝ որ շոգենաւը շատ նեղ դրութեան մէջ է, որով-
հետև սկսեց ջուրը լցուել շոգենաւի մէջ, ուստի
ստիպուեցին ծովազնացների ամբողջութիւնը դիշեր

և ցերեկ ջուրը դուրս ածել ջրհանական խողովակով, մինչև որ չվերջացրին բոլոր ջուրը: Նոյն իսկ միջոցում՝ բոլոր պատրաստութիւնները տեսան. որպէս զե, ապահովեն իրենց, յաջողութեամբ յետ դառնալ դէպի Վրանդեղեան կղզին, եթէ որ հետազոտական խումբը ստիպուած լինի բոլորովին թողնել «Ժաննէտտին»: Այնու ամենայնիւ՝ չնայելով նորան, շոգե-նաւը շարունակում էր գնալ դէպի հիւսիսային արեւմուտքը. թէ և ջուրը շարունակաբար այնպէս էր լցվում՝ որ ստիպուած էին մինչև 1880 թ. Մայիսի 6-ին դուրս ածել ջրհանական խողովակով միմեայն ցերեկները. իսկ այս միջոցների մէջ յայտնուեցաւ նորից և մէկ նոր ծակա շոգենաւի առաջին կողմում: 1880 թ. Մայիսի 6-ից յետոյ՝ շարունակեցին դուրս ածել շոգենաւից ջուրը գիշեր և ցերեկ: Յոյժ երկար, և դժուար ամիսների ընթացքում՝ «Ժաննէտտը» համարեա այնպէս էր, ինչպէս գերի՝ ընկած էր սառուցների մէջ, և նորա ներկայ դրութեան մասին սաստիկ անհանգստութիւնները՝ շարունակվում էին մինչև ի 5-ն Մայիսի 1881 ամի. հետազոտական խումբը, 1881 թ. Մարտ ամսից սկսեալ՝ աչքից կորցրեց Վրանդեղեայի ցամաքը. վերջապէս նա շատ ուրախացաւ՝ երբ առաջին անգամ կարողացաւ տեսնել ցամաք: Այնպէս որ, ոչ մէկ աչ-

խորհացոյցի մէջ, որոնք գանվում էին նոցա մօա՝ չէր մտքած այս երկիրը, ուստի հետազոտողները հասան այն վերջաւորութեան՝ որ այս նոր գիւտ է: Այս նոր երկիրը երևում էր հետազոտողներին 76° 43' 20" հիւս. լայն. և 161° արևել. երկարութ. (բոս Գրինիչեան միջօրեական շրջանակի): Այս կողմէն հետազոտական խումբը՝ անուանեց «Ժաննէտտայի կղզի», թէ և չմտեցաւ դէպի նորան. նորա հիւսիսային լայնութիւնը 76° 47' և արևելեան երկայնութիւնը (Գրինիչայից) 158° 56: Նոգենաւը արբընթաց էր գնում դէպի հիւսիսային արևմուտքը: Մայիսի 12 միւսնոյն 1881 ամի, գտան մի նոր երկիր ևս, և որովհետև շոգենաւը խիստ արբընթաց էր տանում, ուստի չկարողացան գործադրել ոչ մէկ ջանք և աշխատութիւն, որպէս զի մօտենային դէպի այս նոր կղզին: Նոգենաւի մօտերքում՝ սառուցը զղղղմամբ կոտրատվում էր կոտրներով և տանում էր խառն ի խառն կիտուկներով ամեն տեսակ ուղղութեամբ և զանազան դրութեամբ: Հետազոտողները սաստիկ զգուշութիւն զգացին՝ «Ժաննէտտի» աներկիւղալի դրութեան մասին, այնպէս էր երևում՝ որպէս թէ, սառցային բոլոր տարածութիւնը արբընթաց էր գնում: Նոգենաւը հանդարտութեամբ մօտեցաւ կղզուն մինչև Մայիսի 20-ն. երբ մէկ

խումբ, որ բաղկացաւ ճարտարապետ Մէլլվելից, և հինգ ժողովից, որանց նաւակը դրին սահնակի վերայ, լճեցին 15 շուն, վերցրին թփանքներ, հանգերձներ, վրան, և եօթն օրուան համար պաշարեղէններ. շոգենաւ թողեցին այն նպատակաւ՝ որ ժտանան կղզուն. որը և կատարեցին Մայիսի 22-ին երեկոյեան: Մէլլվելը բացեց ազգային գրոշակը և տիրապետեց կղզին. ընդ անուամբս „Հի սիսային Ամերիկացոց Միացեալ նահանգ“, անուանելով նրան „Հէնրիէտայ“ նա դանվումէ ներքոյ 77° 8' հիւսւլայն. և 157° 43' արեւելեան երկայնու. (Գրինիչայից): Այս կղզին յառաջացել է հրաբխային ծագումից, որը շատ լեռնային է և ծածկուած է մշտնջենական սառցով և ձիւնով: Մէլլվելը իւր խմբի հետ խմբասին վերադարձան շոգենաւը 25-ին Մայիսի. և նա շարունակեց գնալ դէպի հիւսիսայն արեւմուտքը: Կնչ ուղղութիւններով էլ որ գնում էին՝ բոլոր սառցային պաշտերը ջարդվում էին մեծ կտորներով: Գիշերը 29-ին Մայիսի հետազօտական խումբը պզաց քանի մի ուժեղ հարուածներ. և „Փաննէտոր“ քանի մի դիւր բարձրացաւ ջրի երես, այնպէս որ սառուցները, որոնք պահում էին շոգենաւը՝ սպառնացան ջարդելով կտոր կտոր անել: Մայիսի 30-ին 12 ժամին և 10 րոպէին սառուցը յանկարծ

բացուեց և ազատեց շոգենաւին, որը այնքան ամիսների ընթացքում՝ առաջին անգամն էր որ սկսեց ուղիղ և հանդարտ գնալ: Սառուցը շարունակուեց շարժուիլ բայց „Փաննէտոր“ մինև 31-ն Մայիսի առաւօտեան ոչ մի ծանր փնաս չուտացաւ. իսկ երբ սառուցները սկսեցին խմբասին միմեանց ընդհարուել՝ այն ժամանակը դարհուրելի կերպիւ պարկուցին շոգենաւին, որով ճեղքուեց շոգենաւը և թէքեց դէպի աջ: Այսպէս շարունակուեց ամբողջ օրը միջոցներով մինչև երեկոյեան, երբ հետազօտողները գտան, որ շոգենաւը այլ ևս չէ կարող աւելի գիմանալ: Այն ժամանակը վեր բերին սառուցների վերայ երեք նստակներ, նոյնպէս և պաշարեղէններ, գէնքեր, վրաններ, հանգերձներ, սպիտակ, սահնակներ, մէկ խօսքով՝ յաջողութեամբ յետ դառնալու համար՝ բոլոր անհրաժեշտ պիտոյքները: Երեկոյեան 6 ժամին շոգենաւը բոլորովին ջրով լցուած էր, ուստի և թէքուեց կողքի վերայ, անկիւնի տակն 23° ի մէջն էր, այնպէս որ, միայն սառուցը՝ սիւմելով շոգենաւին, գետ շէր թողնում նորան խորասուզուիլ:

Յունիսի 1-ին 1881 ամի, առաւօտեան 4 ժամի մօտ, սառուցը շարժուեց իւր տեղերից և շոգենաւ „Փաննէտոր“ գնաց գետնի տակ, ազգային գրոշակը առտանվում էր նորա կայմի վերայ:

Հետազոտական խումբը մնաց սառուցների մէջ կրկին վեց օր, կարգադրելով յետ դառնալու կերպը: Այս ժամանակի լրման մէջ, սառուցները հարկադրեցին հետազոտական խմբին գնալ դէպի հիւսիսային արեւմուտքը: Մօտ Յունիսի 12-ին, նա հսկողութիւն արեց իւր դրութեան վերայ և գնաց դէպի հարաւ մի շարժումն ընթացքով: Հետազոտողները գտնուվում էին 77° 42' հիւս. լայն. ներքոյ և խոնարհվում էր 24 ֆեյ վերայ հիւսիս-արեւմտեան կողմն: Նարունակելով իրենց ճանապարհը՝ հետազոտական խումբը վերջապէս հասաւ և իջեանեց Յունիսի 17-ին Բէննէտայի կղզում: Այստեղ Մէյլվելը կանգնացրեց ազգային դրօշակը, և տիրապետեց այս կղզին յանուն Հիւսիսային Ամերիկացւոց Միացեալ Նահանգաց: Յուլիսի 25-ին թողացին այս կղզին, և գնալով տեսան Փարէէկի կղզու Հիւսիսային ափը, և մնացին այստեղ 10 օր, որը՝ ապագայում փակուեց սառուցներով: Նորանից յետոյ, Օգոստ. 19-ին հետազոտողները իջեանեցին Փարէէկի կղզու հարաւային ափումը. իսկ 25-ին նոյն ամսոյ՝ թողացին արդէն Կոտէյնայի կղզու հարաւային ափը: Օգոստոսի 26-ին քանդեցին վրանները և երեւոց որպէս Սիւնական կղզի: Օգոստ. 29 իջեանեցին Սիմէնովկի կղզում: Օգոստ. 31-ին թողացին այդ կղզին և ուղղուեցին ընթացքը, դէպի Բար-

կինայի հրուանդանը որ մերձ է Աէօնի Գետախոռունքին: Նոյն իսկ զիշեր տարաբաղդաբար, անբաղդ հետազոտողների երեկ նաւակներին միմեանցից անջատելով հեռացրեց սարսափելի փոթորիկը...—:

Այս երեք նաւակներից մէկին, հանդերձ տասն և մէկ հետազոտական անձինքներով, ընդ նաւապետութեամբ սպաների՝ Մէյլվելի և Գանէնգաուերի, տեսնուած էր Սեպտ. 8-ին Բարխայի հրուանդանի վերայ, Բեկովու հրուանդանից՝ դէպի հիւսիսային արեւմուտքը, երեք նակուտայի ձկնափաձառներից, որոնց յայտնելով՝ միւս օրը հասաւ երկրորդ Բատուլինու գաւառակի տանուտէրը դէպի Բուրխայի հրուանդանը. որը տուեց նոյա նոր պաշարեղէններ, որին նոքա անչափ կարօտուժ էին, և նրանից յետոյ հասցրեց նրանց նոյն իսկ իրենց նաւակովն Զիմովէլախ գիւղն, որ Բիկովու հրուանդանի վերայ է, ուր բնակուած էին Փիզարու վրանարնակ այլազգիքը և մասամբ Աէնու զետարերնի զիւղացիները: Նոքա հասան Բիկովու հրուանդանը 14-ին Սեպտեմբ. և տեղաւորուեցին երկրորդ Բատուլինու վրանարնակ միւս տանուտէրի խրճիթում. ուր և մնացին մինչև Հոկտեմբ. 20. այնէ՛ մինչև այն ժամանակը՝ երբ նրանց եղևից հասաւ Բուլունից վրանարնակների վերակացուն: Այս բոլոր միջոցներում նրանք ձրխապէս ստա-

հում էին իրենց ուտելիաց պաշարեղէնները տեղա-
կան բնակիչներին: Բիկովու հրուանդանից դուրս գը-
նալուց առաջ՝ նրանք լուր էին ստացել, որ կրկին
երկու հետազոտողներ հասել էին միւս նաւակից Բու-
լունի մէջ: Այս առթիւ՝ Մէլլվելը իւր ընկերներից
առաջ, նախապէս ձանապարհ ընկաւ և հասաւ Բու-
լուն, ուր ամենահարկաւոր տեղեկութիւններ ժողո-
վելով՝ դնաց վճռապէս փնդուելու: որը ինչպէս յայտ-
նիկ անյաջող անցաւ:

Միւս նաւակում եղած հետազոտական խմբի ձա-
կատազրի մասին՝ որոնք իջեանաձ էին դէպի Աէնու-
կզդիները, երկու փրկուած նաւազներին—Նինդէմանի
և Նորդի պատմելովը, որոնք այս նաւակիցն էին,
և նոյնպէս Մէլլվելի փնդուած ժամանակներում՝ նու-
րա հաւաքած տեղեկութիւններից, յայտնի է հետե-
կալը: Այս նաւակի վերայ կային ընդամենն տասն
և չորս ժարդ հետազոտական խմբից, միւսնայն թու-
ումն էր շժաննէտոյն՝ նաւապիտան լէյտենանդ Պէ-
լոնդը և բժիշկ Վեմլէրը. որոնք բաժանուած էին
միւս երկու նաւակներից, փոթորկի ժամանակը, Աէ-
նու գետախառնուքի մօտերքում. այս նաւակը կան-
գնել էր Աէնու կզդիների հրւսիսային ծայրումն: Պե-
տի սաղլիկութեան ծանծաղի պատճառաւ՝ նաւակը
չկարողացաւ հասնել և մօտենալ նոյն իսկ եղբրքին,

ուստի հետազոտողները դուրս եկան նաւակից հու-
նի մէջ: Յրանքի ձնշողութիւններից և պաշարեղէն-
ների պակասութիւններից և նմանապէս այն բոլոր
նեղութիւններից և զոկուածներից՝ որոնք փորձուել
էին ծովի մէջ, հետազոտական այս փոքրիկ անջատ-
ուած խումբը. զաւալի գրութեան մէջ էին: Պետափը
դուրս եկած տեղում նրանք զրեցին խմբասին իրենց
աւելորդ բաները, զրքերը, և օրագրերը. (այս բո-
լորը յետոյ գտել էր Մէլլվելը), իսկ նրանից յետոյ
ձանապարհ էին ընկել ռաով արեւելեան ափի երկայ-
նութեամբ Օսոխաօխայի լանջերը, Աէնու գետախառ-
նուքի հարաւի վերայ. յուսալով գտնել այնտեղ բը-
նակիչներ: Բայց ափսօս որ բնակիչներ չկային, այլ
երեւում էին միայն դատարկ որսորդների հիւղեր:
Ահա այս իսկ հիւղերում նրանք հանդատացել էին և
թողել էին ստորագրութիւններ իրենց եկած ձանա-
պարհի մասին: Վերջին ժամանակներում Մէլլվելը
այս հիւղերի ամեն մէկի մէջ (Բէլլախ Օսոխաար և
Ելէ-Թերդէ) գտել էր Պէլոնդի ստորագրութիւն-
ները:

Վերջին հիւղի մէջ հանդատանալուց յետոյ՝ ձա-
նապարհորդները անցկացան արեւմտեան ափի առում-
կով, որը արդէն սկսել էր սառչել: Այստեղ նուա-
զութիւնից մեռաւ մէկ նաւազն, որի անունն էր Եր-

իկտոն. նորա դիակը ստիպուած էին իջնցնել գետի մէջ, որովհետեւ ընկերները բոլորովին ուժերից ընկած էին. ուստի և չկարողացան գետինը փորել և թաղել, մտնաւանդ որ՝ չունէին և ոչ մի փորելու պարագայք: Նրանք կերակրվում էին այս միջոցներում միմիայն և իթ մէկ բանով, այնէ՛ ամենաթունդ օղիի ոգիով ամենափոքրագոյն քանակութեամբ: Բայց երբ նրանք անցան առուակի արեմտեան ափը, այն ժամանակը վերջացաւ նրանց և ամենաթունդ օղիի ոգին: Այս առթիւ՝ բոլորը միատեղ վճռեցին՝ որ Նինդէմանին և Նօրօզին՝ որոնք իրենց բոլոր ընկերներից ամենից լաւ էին պահպանել իրենց ուժերը, ուղարկել առաջուց բնակիչներ կամ ուտելեաց պաշարեղէններ գտնելու համար: Նինդէմանը և Նօրօզը գնացին առաջուց, թողնելով միւս ընկերներին ամենասարսափելի դրութեան մէջ: Նրանք Վէնու Արեմտեան ափի երկայնութեամբ՝ անդադար գնացին դէպի հարաւ ուտելով ճանապարհին մկներ, և երբեքն որսորդական շներ, որոնք պատահմամբ գտնում էին որսորդական թակարդներում, թէ և ոչ մի մարդ զեռ նրանց չէր պատահել: Ահա այս եղանակաւ հազիւ հազ նրանք յաջողութեամբ իրենց քցեցին մի կերպով դէպի Նակուտայի ամառուան բնակութիւնները, Բուլուրի ամառանոցի վերայ, (Բուլանից ցած, 150 վերսա

դէպի Վէնը):

Այստեղ, արդէն գտան նրանք ամառուան պատարասած չորացրած ձուկն, որով ամրացրին իրենց ուժը: Այս միջոցում, այնէ՛ Հոկտեմ. 10-ին, նրանց գտաւ մէկ Նակուտացի, որը պատահմամբ եկած էր այդ ամառուան բնակութիւնները, և վերադառնում էր նա ծովային ափից միւս չորս Նակուտացի ձկնափաճառների հետ: Այս Նակուտացին գնաց Բուլուրից նայելու իւր ամառուան բնակութեան խրճիթը, իսկ նորա ճանապարհորդակիցները՝ մնացին ճանապարհի վերայ, սպասելով նորան բաց հիւղի մէջ: Նակուտացին իմացրեց նրանց մասին իւր ուղեկիցներին, որոնք և հասցրին նրանց ի Բուլուն 13-ն Հոկտեմբերի: Նակուտացիները հետագօտական ճամփորդներից ոչինչ չկարողացան հասկանալ: Նինդէմանի և Նօրօզի մեկնութեամբ՝ նրանք որ գտնուեցան յիշեալ Նակուտի շնորհիւ՝ արդէն 22 օր էր, երբ թողել էին իրենց նաւապետին և միւս իրենց ընկերներին և հեռացել: Շատ պարզ էր, օր ցանկանում էին բոլոր հնարաւորութեամբ փրկել Նէ-Վոնգին և միւս նորա ուղեկիցներին բայց այդ արգէն անկարելի էր...:

Նրբորդ նաւակը հանդերձ եօթն նաւազնեւորով, ընդ կառաւարութեամբ Վէյտեանանդ. 21-րդի, մինչև այժմ դեռ ոչ մէկ տեղ չէ գտնուած: Փոթորկի ժամանակ

քաժանուելով միւսներից, նա՝ Մէյլվելի ենթադրութեամբ, կամ կործանուել է ծովը մէջ՝ կամ թէ ուղղուած կլննէր դէպի միւս զետեքի զետախառնուէքը, Վէնից դէպի արեւելք: Յաւակցաբար, առաջին ենթադրութիւնն, Մէյլվելի կարծիքով՝ աւելի հասանական է, որովհետեւ այդ նաւակը, իւր ութն հոգի ընկերներով՝ միւս նաւակներից ամենափոքրն էր իւր դրութեամբ. և այդ պատճառաւ զժուար թէ կարողանար պահպանուել այն սաստիկ փոթորկից:

Կեռ այս ընդարձակ տեղեկու թիւնները չստացուած՝ և առհասարակ ամբողջ երկու տարուան ընթացքում, այնէ՛ մինչև Սեպտեմբեր 1881 թ. «Ժաննէտտի» մասին բոլորովին ոչ մէկ լուր, և ոչ մէկ տեղեկութիւն չյայտնուած, Ռուսաց հեռագիրը աւետեց՝ որ շոգենաւ «Ժաննէտտը» ջախջախուած է սառուցներից 77 գրադ. 35 մին. N և 157 գրադ. E, Սիբիրայի հիւսիսական ափերին աւելի շատ ժամ: Աէյտնանդ Ռէ-Վ.օնգը կորցնելով իւր նոսր՝ ստիպուած էր մի կերպով քցել իրեն դէպի Ռուսաց Սիբիրային բնակիչները, իւր քաջ ընկերների հետ խմբասին: Նա գտնվում էր Վէնի զետախառնուէքից՝ 550 միլ. NE. և նորա վերադառնալու ուղիղ ճանապարհը մնում էր, նեղ նեղուցով՝ Նովոսիբիրսկու կղզիների ժուարքում: Ամբողջ «Ժաննէտտի» նաւաշնացուկան խումբ

բը անցնաւ մնալով իւր բոլոր դրութեամբ՝ երկք մասի քաժանուեց, և փոխադրուեց երկու միակայմանի նուերում. և մէկ Վէն ձկան որսորդական նաւաւուում: Ծովային սաստիկ ժրիկը ցրուելով հեռացրեց նրանց միմեանցից ընդամենն 50 միլ Սիբիրային տափից: Երրորդ նաւակը, որ գտնվում էր ընդ ուղղութեացութեամբ Պ. Մէյլվելի ճարտարագետի, հասաւ Վէնու արեւելեան զետախառնուէքին և մասաւ Ռուսաց պետութեան հաղորդակցութեան մէջ. նոյն իսկ ժամում՝ ցոյց տուին ամենահարկաւոր օգնութիւնը: Առաջին նաւակը, ընդ ուղղութեացութեամբ նոյն իսկ Աէյտնանդ Ռէ-Վ.օնգին՝ հասաւ Վէնու հիւսիսային զետախառնուէքը: Իսկ երկրորդ նաւակի մասին մինչև այժմ ոչ մի տեղեկութիւն չկայ:

Սորանից յետոյ՝ Ս, Պետերբուրգում ստացուած էր տեղեկութիւն՝ որ «Ժաննէտտից» յաջողութեամբ հասան ՚ի Նակուտով հինգ նաւաստիներ: Աերջապէս գտնում ենք և «Ժուրնալ Ռէ Ս. Պետերբուրգ» Գաղղիտկան օրագրին մէջ՝ Իրկուտսկուց ուղարկուած՝ «Ժաննէտտի» հետազոտական անդամներից մէկի նամակի հետեւեալ հատուածը, որը նրկարագրում է իրենց ձմերուսն մշանջնական սառուցների մէջ:

«Սեպտեմբերի 15-ին, զրում է նամակի հեղինակ»

կր:—«Մենք հասանք Կուժբէրլանդիու նեղուցը: Միջին բարեխառնութիւնն էր՝ 40° զըօյից ցած: Մեր հետազօտական խումբը շինեց իւր համար սառցային սուն, կահաւորեց նորան տակառներով, և դրեց նորա մէջ երկու փոքրիկ վառարան, և վեց արկղներով երկարատե ուտելեաց պաշարեղէն: Այս իսկ սառցային խրճիթի մէջ, մենք գողգողում էինք ցրտից ամբողջ քառասուն մահաախիթ եօթնականի ընթացքում: արտաշիկագոյն երեսներով, և փոխանակ մօրութի՝ սառցային պտուկներով, հանգերձ մազգայական ընդհարութեամբ՝ մենք համարեա թէ կպչում էինք վառարաններին, և չնայելով մեր այս բոլոր անտանելի դութեանց՝ այնու ամենայնիւ մենք չկորցրէրինք մեր մարմնոյ ամբապնդութիւնը և հոգւոյ անվեհերութիւնը»:

«Բաւականին յաճախ պատահում էին բեւեռական կողմերում զանազան նորանշան երևոյթներ, ժամանակ առ ժամանակ փոփոխվում էին օտարօտի պտուկներ, որոնք պտրտվում էին մեր գլխի վերայ: Մերթ արեւը երևում էր մեզ երկտակ և խանգարուած, մերթ հօրիզոնի վերայ դուրս էր գալիս շորս կամ ութն լուսնիակ: Հանքային ծառերի բները՝ յայտնի էին սրտեղից վերցնելով յանկարծ բորբոքվում էին, սառուցների սաստիկ ընդհարուելուց: Այն

ժամանակը մուռախուղի մէջ բարձրանում էին ծխի սիւներ, կարծես թէ մեզանից ոչ հեռի բաց էին արեւ ճարկային զոյացութեան բանակ: Նրբեմն խարբայական օգիրեղթքը նկարում էր մեր առաջ ժրպտաշարժական պատկերների դաշտ, ծածկուած կէջներով և նոր կանանչեղեններով: Մեր մարդիկը վազեցին նրանց առաջ հանդիպելու, բայց հանդիպելին իրենց դէմ միմիայն սառուցներին, մերկ ժայռերը և անեզրեայ ծովը, սփռուած տատանուող կըղզիներով, որոնք իրենց համախառնութեամբն սարսափեցնում էին ընկղմել մեր խեղճ շողենաւին...:

Նուտով եկաւ ձմեռը, հանգերձ իւր բոլոր սառնամանիքով: Ջերմատիր հասաւ մինչև 52 զրոյ: Մեր ափսոսալի խրճիթը անյայտացաւ ձեան մէջ, որի բարձրութիւնը հասաւ 14 ֆուտի. իսկ ցուրտը ստիպեց մեզ, մեր կեանքը փրկելու համար դիշեր և ցիբիկ երկու վառարանների մէջ ետկրակ պահել, որոնք թէ և մեր երակների արիւնը այնքան էլ չէին սաքացնում»:

«Մի անգամ ես, դուարձութեան համար՝ անդիկը սառցրի և յիտոյ մըձով ծեծեցի սալի վերայ: Սառած օղին նմանվում էր երեսանց ասրակագոյն տապաղծնի: Միտը, իւղը, և հացը, այնպէս էին սառնութեամբ քարացել՝ որ մենք ստիպուած էինք կաց-

նով ճեղքել և կոտորել: Կառանապետ Դժոզուան միանգամ երկկոյեան մուացաւ հաջնել աջ ձեռնոցը: Մէկ բռնի անցնելուց յետոյ՝ այս ձեռն արդէն ցրտասահարուեց: Աւ որպէս զի վերականգնացնէ արեան գարձումն, ողորմելին մտածեց սառաց մասները դրնել ապք ջրի մէջ: Զուրը նոյն իսկ միջոցին ծածկուեց սառուցով, և բժիշկը ստիպուած էր կորել մեր անբազդ ընկոր մեռած անդամը, և որը հետեւեալ օրը մեռաւ:»

«Սա Յունվարի կէսն էր, որ մեզ մտ հասան Ամերիկայի բեւեռային կողմերի բնակչաց կարաանը, սրպէս զի խնդրէին մեզնից մի փոքր չոր ձուկը և օղի: Մենք բացի այս՝ աւելացրինք և ծխախոտ, այս ամենաչնչին բնակաները ընդունելով՝ ուրախութեան արտասուք թափեցին: Այս կարաանի մեծը-կասաւարիչը որ մի զառամեալ ծերունի էր, պատմեց մեզ, որ ճափօրնթաց ամսին, նա կերաւ իւր կնոջը «և իւր երկու արական որդւոց, որոյ՛նեաւ արդէն շո՛ւ մէկ բան, կամ որ և իցէ պաշար չկար ուտելու:»

Վերջապէս արեւի ճառագայթները սկսեցին թափանցել այս սարսափելի ձմեռուան միզազատի մէջ: Մայիսի 20-ին մենք փորձեցինք դուրս հանել մեր քիթը դարունքուայ օդ ծրծելու: Մեր խրճիթի շուրջը ատանդական եղած թափառում էին սղը-

ուէսները, որոնք մտաբացում էին իրենց թափերը մեր վառարանների ծխնեղյոյզների վերայ: Նրանցից երկու կամ երեք հատ մենք արդէն սպանել էինք:»

«Ջերմուշափը բարձրացաւ մինչև ստան գրադուսի: և մեր մասնագէտ հետազոտողները կարողացան նորից ձեռնարկել իրենց մշակութիւնը:»

«Վ վերջոյ շարունակուեցինք գրել վերոյիշեալ ընդարձակ տեղեկութիւնների վերջին տողերը.— «Ժաննէտտի»

հետազոտական խմբից կործանուածները բաղկանում էին հետեւեալ անձինքը.— ա) Առաջին նաւակը Լէյտինանդ Վէյ Աճագ, բրժիշկ Ամուլերը, Կոլլինս, Նինդէման, Նօրօզ, Էրիկսօն, Կօմ, Գէժիր, Սօրոց, Լի, Շէրսօն, Բայդ, Ալէկսէյ և Շ. Սէմ: Նրանցից ազատուեցին միմիայն երկուօր.— Նինդէմանը և Նօրօզը, մէկը մեռաւ վաղօրօք.— որ Էրիկսօն էր իսկ նրանից յետոյ մնացածները չեն դանուել (բ) Նրկորդ նաւակը գանում է Բօրկսայի հրուանդանի վերայ, որի մէջ էին ճարտարապետ - Լէյտինանդ Մէյլիլը, Լէյտինանդ Գանէնգտուէր, Աօլ, Բաալէտ, Նիւ-Պօնտ, Լիչ, Լանդերգախ, Վիյլսօն, Ինիջին, Զօն, Սինգ, և Մօստոն, բոլորը փրկուած են: գ) Նրկորդ նաւակը բաղկանում էր Լէյտինանդ Զիպպ, Գենթօր-Սիրէկտօն, Վանէն, Զօնսօն, Սաօր, Շաուը և Կէնի-բոլորը անյայտ կորան:»

Աերջաբանութեամբ նշանակում ենք, որ փրկուողները, հետազոտական խմբից մեծ գովութեամբ են հռչակում այն բնակիչների ծառայութիւնները, որոնց հետ պատահեց հանդիպել և առհասարակ առանցնասպէս նրանք շատ բաւական են մնացել նրանով որ ուտելեաց պաշարեղէնները հասցնում էին մշտապէս իրանց ամենալաւը, բացառութեամբ վերջասպէս միայն մէկ անգամի, որ կարծեմ, պատահմունքից էրէրը իրենց կերակրիցին հոտած սագով և ձկնով:

Բայց այս ի հարկէ դեռ այնքան ցարձէր, որքան հետեւեալ համեմատութիւնը, որ նրանցից մի քան նիւնները դեռ առաջուց ստիպուեցան լուսն կոշիկների կաշիները կամ վարտիկների շորեղէնը:

Այս բոլորից յետոյ հաղորդում ենք և այն որ Նիւ-Մօրքից հեռագրեցին Յունվարի 21-ին (20 Փետարի) 1882 ամի, որ Հիւսս Ամերիկ. Միաց. Նահանգաց ծովային նախարարը Պ. Իէնտը նշանակեց երկու սպաներ Հիւսս Ամերիկ. պապիրուսիական նաւատորմից որ Ա. Եյովնանը Փանէպատէրին օգնական և գործակից լինեն, Ա. Եյովնանը Չիպպին որոնելու մասին և նորա հետ եղած «Փաննէտտի» մարդկեան բունց: Այս սպաները պէտքէ դուրս գային Նիւ-Մօրքէց Յունվարի 23-ին Ս. Վասիլ Եւրոպ. մայրիկով

«Նոր-Մօրք Հերոյլի» Փարիզէ թղթակցելը հազ

զորդում է որ 8/20-ին Մայիսի ստացել է Երկուտուկուց հետեւեալ հեռագիրը. — Մէյլիկը գտաւ խմբասին Իէ-Լոնդի և նորա անբաղդ ընկերներն դիակների հետ Իէ-Լոնդի յիշատակարանը, որը պարունակում էր կործանուած «Փաննէտտից» ապտուղ մարդկերանց վերջին ըուպէների ամենապատասուչ և ամենատարալի պտտութիւնը. էրիկսօնը մեռաւ ցրտից և սաստիկ նուազութիւնից Նոկտեմբերի 6-ին: 17-ին մեռաւ անվհեր փոքրիկ խմբին պաշարեղէն հասցնող որսորդ Ալէկէյը: Կէս դիշերին, մահուանից քանի մի ըուպէ առաջ բժիշկ Ամուէրը նորան մկրտեց: 20-ին մեռաւ Կաչը, որ քնած էր Իէ-Լոնդի և Ամուէրի մէջ տեղը: 21-ին կէս օրին նրանից յետոյ մեռաւ Լե: Որովհետեւ շատ թալկացած էին, որ կարողանային վերցնել իրենց ընկոր մարմինը, Իէ-Լոնդը, Ամուէրը, և Կոլլինսը՝ պարտուորուած էին բաւականանալ նորանով որ ծածկեցին նրան: Մէրսօնը վախճանեց 28-ին Հոկտ. առաւօտեան: Նոյն իսկ երեկոյեան մեռաւ Իրէսուէրը: Յիշատակարանը ընդհատվում է 30-ին Հոկտեմբերի: Այս իսկ երեկոյեան մեռան Բոյր և Գարց: Իրէրուան մէջ մեռաւ Կոլլինսը: Միւս մանրամասնութիւններին հետեւում են: «Փաննէտտի» հետազոտական խմբից երկրը. — մարտարակեալ Մէյլիկը, Ներրօ և Պէնպէմանը Յունի

19-ին հասան ճօրօրակ քարտքը: Երանց եղևից ուղարկուած Ծանապարհորդները ուղեկցում են հասարակական Բերրի և Զակոսն ու Լարոէն թղթակիցները: Ահագ ների պատմելովը չգտնուած Լէյախանը Զիպար և Կոթն'նա աւարները իմիասին կործանուել են փոթորակի ժամանակ:

200. ՀՐԷԻՅ ԱԶԳԱՐՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՔԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐԿՐԱԳՆԳԻՍ ՎԵՐԱՅ:

Երկրադիր վերայ Հրէից ազգաբնակութեան բնակչաց թիւը հասնում է մինչև Եօնն թիւն հազի: Երբօպոլսում հաշվում են 5,500,500 հրէայ. Ռուսաստանում հաշվում են հրէայք 2,730,000 հոգի, այս թիւումն է Կովկասում եղած 30,000: Աւստրիայ Վենգրիայում 1,500,000: Գերմանիայում 650,000: Բոսնիայում 400,000: Ճաճկաստանում հրէայք 100,000 հոգի են: Հոլանդիայում 70,000: Գաղղիայում 50,000: Անգղիայում 70,000: Իտալիայում 40,000: Շվեյցարիայում 7,000: Իսպանիայում 6,000, Յունաստանում 5,000: Սերբիայում 4500: Բէլգիայում 3,000: Շուէցիայում 2,000: Պորտուգալիայում 1,000: Աֆրիկեում բոլորը 400,000 հրէայք. որից 200-ը Մարոկկոյում, 34,000 Ալժիրայում, 60,000

Տունիսում, 100,000 Տրիպոլում, 8,000 Եգիպտոսում: Ասիայում հրէայք հաշվում են ժամ 240,000 հոգի, նոյն թիւումն են 15,000 Ասիական Տաճկաստանում և Արաբիայում, 20,000 Պարսկաստանում, 15,000 Հնդկաստանում, 12,000 Թուրքիստանում, 1,000 Կիտայում: Ամերիկայում հաշվում են 300,000 հրէայք: Միացեալ Նահանգաց 8,000, հարաւային Ամերիկայում վերջապէս Աւստրիալիայում և Ուլխանոսի կղզիներում բոլորը 20,000 հոգիք:

201. ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

1. „ԿՈՒՌԱՊԱՏՃԱՌԸ ԵՍ ԷՒ.“ Կօմեդիայ վոզբիլ 1 արար. յերեւան 1881 ամի 80 էր. գինն է 55 կ. բ. „ԽԵՉՈՅԻ ԹՈՒՉՈՂ.“ Ֆարս-վոզբիլ 1 արար, 1882 թ. 35 էր. 35 կոպ. 4. „ՍԷՐ ԿԱՄ ՄԱՀ“ Երգախառն Կատակերգութիւն 1 արար. յերեւան 1882 ամի 40 էր. գինն է 35 կոպ. Հեղինակութիւն և Տաարան Էմինայ Տէր Գրիգորեանց: Մօտ օրերս երևանում՝ գուրս եկան մամուլից վերայիշեալ վերնադրովք թատրոնատարերը, որոնց

վերայ պարտք ենք համարում զարձուցանել մեր քրն-
 նութիւնները, սոցա հեղինակն է՝ Պ. Էմին Տէր Գրի-
 գորեանցն, որը արդէն փոքր ի շատէ յայտնի է Հայոց
 թատրոնասիրաց դասին, իւր երկու թատրոնական
 գեղեցիկ գրուածներով։ — Եւ չարէս ինչ կամ երկու
 սիրահար կատակերգութիւնովն և «Մօզա» Կօմեդիա-
 վօդրվելով։ որոնք պէտք է ասել քաղցր համակրու-
 թեամբ մոռաք ունեցան մեր բեմերի վերայ. ուստի
 և որոնք առկթ առեցին կրիտասարդ հեղինակին
 շարունակել այդ քաղցր ճանապարհը։ Եւ ահա շա-
 րունակաբար նա ՚ի լոյս ընծայեց և վերոյիշեալ
 թատրոնական 3 նոր տեսարանները, որոնց լիզուները
 պարզ են, տպագրութիւնները մաքուր և թղթերը
 լաւ, բայց ափսոս որ բնական տառասխալներ կան։

«Առաւապտոճառը ևս էի» Կօմեդիա-վօդրվել
 մէկ արար։ Սա մի նմանողութիւնն է, որը պէտք է
 ասել, որ շատ լաւ յաջողել է նրան, սկզբից մինչև
 վերջը պիկու պահպանելով կապը. որ գլխաւոր տե-
 ղ ըն է բռնում այդպիսի գրուածներէ։ Սթէ ընթեր-
 ցողը ու շարութեամբ ընթանայ՝ նա կը տեսնէ որ
 այստեղ կայ՝ այն թատրոնական ձեւը։

Բ. «Խէչոյի թուղը»։ Այս Փարս-վօդրվելը նոյն-
 պէս գեղեցիկ ձևով է վերջացրել. սա մի ծաղրաշարժ
 գրուածք է, որը գեռ ձեռագիր ժամանակ երեք ան-

գամ ներկայացուցաւ բէմի վերայ. որ լաւ ընդունե-
 լութիւն գտաւ։ Այժմ կարդալով այդ տեսարակը՝
 մենք տեսնք որ հեղինակը տպագրութեան ժամա-
 նակ, մի քանի տեղեր վտփոխելով աւելի ևս կարգա-
 ւորել է։

«Սէր կամ Մահ»։ Այս երգախառն կատակել-
 զութիւնը կարդալով՝ զտանք նորա մէջ յայտնի անց-
 քեր, ուստի և այս նոր հետաքրքիր տեսարակը՝ յոյս
 ունենք որ աւելի մեծ ընդունելու թիւն պիտի դնուի
 ամբողջ, որովհետև դրոյս բովանդակութիւնը, պէտ-
 քէ որ բոլորովն գրուէ հասարակութեան, ուստի և
 մեծ պատիւ կը բերէ պ. հեղինակին։

Մենք գովելով Պ. Էմին Տէր Գրիգորեանցի եռ անգը և
 սերը դէպի թատրոնական գրուածքը, յոյս ունենք
 որ նա օր աւուր աւելի ևս աշխատելով ի լոյս
 կընծայի նորանոր թատրոնական գրուածքներ, հա-
 րատացնելով թատրոնական բէմի այդքան գրաւարանը։

202. ԿԱՐՈՒԻՆԱ — ՄԱՏԻԼԻԱՅ ԹԱԳՈՒՀԻՈՅ ԱՂԷՏԱԼԻ
 ՎԵՐՋԻՆ ԻՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.

Պանխայի մայրաքաղաքում նորերու մն գտնուած է,
 ինչպէս գրուած է «Standard» լրագրի Կօմէն հա-
 գէնի թղթակցը Սարուէնէի թղթերից, իբր թէ

պարզ անպայտեցվում է նորա և ևնարօղինա-Մանտիչ
 դայ Քաղա-հայ մէջ եղած յանցաւոր կապը, տեղա-
 կան լրագրները բերում են թշուառ թագուհայ ար-
 սորատեղից ուղարկած նամակը, որ նա գրել է հետց
 իւր մահուան օրը իւր եղբորը՝ Անգլիական Ռեորդ
 III թագաւորին: Այլ նամակը, որ գրուած է այդ-
 պիսի մի հանդիսաւոր րօպետմ պահպանվում է Վո-
 պէն հապէնի պետական գաղտնի դիւանում: Ահա այդ
 նամակի բնագիրը. — «Թագաւոր, մահուան հանդի-
 սաւոր րոպէում, ես դիմում եմ ձեզ, իմ եղբորը, շը-
 ճնորհակալութիւն յայտնելու ձեզ այն բարեկամու-
 թեան համար, որ դուք ցոյց տուիք ինձ կեանքի ժա-
 ւանակ, և մանաւանդ, իմ թշուառութիւնների և ր-
 կարասե շըջանի ժամանակ: Ես սիրով մեռնում եմ,
 որովհետեւ ոչինչ բան չէ կապում ինձ կեանքի հետ,
 ոչ իմ երիտասարդութիւնը (թագուհին այն ժամա-
 ճակ 23 տարեկան էր). ոչ այն ուրախութիւնները,
 որոնք վաղ թէ ուշ կարող էին ինձ վիճակուել: Վա-
 րոնք է արդեօք կեանքը, որ և է քաղցրութիւն ունե-
 ճնալ այն կնոջ համար՝ որը թողուած է և հեռա-
 ցած է նորանից, որին նա սիրում է, թողուած է
 իր ամուսնից, զաւակներից, եղբայրներից և քոյրե-
 րից: Ես, թագուհիս և որքայական ընտանիքի սե-
 րունդս, — ամենաթշուառ կեանքն էի անցկացնում,

և ինձանով մի նոր օրինակ եմ ներկայացնում աշ-
 խարհին, որ թագը և գայխանը չեն պահպանում
 ամարգուն ծանր թշուառութիւններից: Ես յայտնում
 եմ, որ ես ան մեղի մ, և այլ յայտնում եմ և դը-
 րում եմ մեռնողի դողդոջիւն ձեռքով: Ես անմեղ եմ:
 «Աստուած, որին ես դիմում եմ, որը ստեղծեց ինձ
 և շուտով կրդատի ինձ, վրկայ է իմ ամեղութեա-
 ճնր: Ես աղերսում եմ Ամենաբարձրեալին, որ նա իմ
 «մահից յետոյ, համոզէ ամբողջ աշխարհը այն բանի
 «մէջ, որ ես անմեղ եմ, որ ես արժանի չէի այն ծա-
 ճնր մեղադրանքներից ոչ մէկին, որոնցով երկշտ թշ-
 ճնամիները կամենում էին սեւացնել ինձ, արամատո-
 րել իմ անունս, ցեխտաել իմ արքայական արժանա-
 ւորութիւնը: Թագաւոր, հաւատացէ՛ք ձեր մեռ-
 ճնող քրոջը, թագուհուն և, որ առաւելի է քրիստո-
 ճնիային, որը ահով և երկիւղածութեամբ կրսպա-
 «սէր սպազայ կեանքին, եթէ որ նորա վերջին խոս-
 ւտովանութիւնը սուտ լինէր: Հաւատացած եղէ՛ք,
 «որ ես մեռնում եմ ուրախութեամբ, որովհե-
 ւտե թշուառները, մահը բարեկարութիւն են
 համարում: Բայց ինչ որ ինձ համար մահից աւելի
 «վատ է, դա այն է, որ ոչ մէկը այն անմիջնե-
 րից, որոնց ես սիրում եմ, չէ գանձում իմ մահ-
 ւան անկողնի մօտ, որ ասէ ինձ վերջին «մը-

«նսմ բարեաւը», որ մխիթարէ ինձ հայայքով, որ
 «փակէ իմ աչքերը: Բայց ես, այնու ամենայնիւ մի-
 «այնակ չեմ: Աստուածը, իմ անձեղաբէան միակ վկան,
 «աւսնում է ինձ այդ բոպէում իմ անանձնացած ան-
 «կորնի վերայ: Իմ պահապան-հրեշտակը պահպանում
 «է ինձ, նա շուտով կըտանի ինձ այնտեղ, ուր ես
 «կը կարողանում աղօթել իմ սրտին թանգագին ան-
 «ձանց հանգստութեան, և իմ դահիճների համար:
 «Մնացէք բարեաւ, եղբայր, թող թափէ Աստուած
 «ձեզ վերայ իր ողորմութիւնը, թող պահպանէ նա
 «ձեզ իմ ամուսնուն, իմ զաւակներին, Անդրիան, Դո-
 «նիան և ամբողջ աշխարհը: Աղաչում եմ ձեզ այն
 «բանի մասին, որ իմ մարմինը, թաղվի իմ նախահայ-
 «րերի դանբարանում, և սպառ, ընդունեցէք ձեր թըշ-
 «ուտա քրոջ Կարօլինա-Մատիլդայի վերջին «մնաց
 «բարեաւը»:

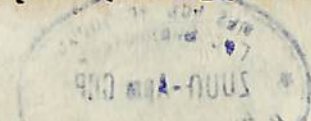
203. ԵՐԿԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ԱՍԵՆԱԾԵՐ ՄԱՐԴԸ

Սերիկացւոց լրագրները հաղորդում են, որ Բո-
 դոսում, (որ Սան-Սալվադորեան հանրապետութեան
 մէջն է) ապրում է մէկ կարուսձատէր, Միքայէլ
 Սոլիս անուամբ, որը այժմ 180 տարեկան է, և բա-
 նում է մշտապէս իւր այգում: Բժշկապէտ Լուդվիգ
 Խարանէզը նորան հետազօտելուց յետոյ երևեցում, որ

Տերունու կաշին մազաղաթի նման է նորա մազե-
 րը բոլորովին ապիտակ են, և շատ խիտ, որոնք հու-
 սերով փռուած են նորա ուսերի վերայ: Միքայէլ
 Սոլիսը իւր Տերութեան հասնելը վերագրում է շա-
 փուանց կանոնաւոր կեանքի եղանակին. նա երբէք
 չափաւորութեան օտարանից դուրս չէ եկել, որը
 ուտում է օրը մի անգամ ամուր սննդաբար կերա-
 կուր: Ամիսը երկու անգամ պաս է պահում, և այդ
 ժամանակ շատ ջուր է լամում: Կերակուրը միշտ տա-
 քէ ուտում:

204. ՇԱՏԱԿԵՐ ԱՆՁԻՆՔ

Անցեալ 1883 թ. Փարիզում փախձանեցաւ յայտ-
 նի շատակեր Սլիքեդ Մուչէ. նա բարձրահասակ
 էր և նիհար, ահռելի ձեռքեր և ոտներ ունեցող
 մի մարդ էր: Նա օրեկան 5—6 Ֆրանկ էր աշխա-
 տում, և այդ փողը հազիւ էր բաւականանում նո-
 րան կշանալու համար: Յաճախ պատահում էր, որ
 հետաքրքիրները նորա համար պատուիրում էին նա-
 խաձաշիկ, տեսնելու թե նա որքան կարող է ուտել,
 որը բազկացած էր լինում մի ամբողջ հնդկահաւից,
 7 Փունտ ոչխարի մսից, մի Փունտ պանրից, մի քա-
 նի Փունտ հացից և 12 լիտր գինուց: Ուղեցոյցնե-
 րը յաճախ բերում էին Մուչէի մօտ օտարազգիներ-

բին. մի անգամ էլ մէկ անգղիացի տեւնելով Մուշէին՝
 Գերմանիայից թէ Աւստրիայից բերեց նշանաւոր շա-
 տակեր հանա Վիտրիխին, ահանելու թէ նորանցից
 մըր արդեօք աւելի շատ կարող է ուտել: Մրցողնե-
 րը երկու ժամից աւելի աշխատում էին, վերջը Վիտ-
 րիխ իրան յաղթուած յայտնեց, բայց Մուշէ այդ
 յաղթութիւնից յետոյ հիւանդացաւ: նորան այցե-
 լում էին հռչակաւոր բժիշկներ, և 1877 թ. բժշ-
 կապեա Աշա նորա մասին մի զիտնական բէֆարտ
 գրեց բժշկական ակադէմիայի համար. որի մէջ ա-
 սում է, թէ «Մուշէ մի տարօրինակ երևոյթ է ներ-
 կայացնում, և կարող է համեմատուել միայն Լօրիօն
 սոսմով մի Գասկօնացու հետ, որը իւրաքանչիւր օր
 ուտում է 15 Փոնտ հաց: Մուշէ մեռաւ ստամոք-
 սի խանդարումից:

205. ՆՈՐԱԳԻՒՏ ԵՐԿԻՐ

Աղեւայիղից հարորդեցին, որ հարաւային Աւս-
 տրալիայի հիւսիսային մասում գտնւ են մի զեղեցիկ
 և ջրով առատ նոր երկիր:

Доволено Цензурою 22 Ноября 1883 года. Тифлисъ.
 ТИПОГРАФИЯ А. С. ГУЛАМИРЯНЦА Г. ЭРИВАНЬ.

ՎԱՄԱՌԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՆՈՐ ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ

Օ Ր Հ Ա Շ Ի Ի

Ուր գրումն՝ բոլոր մուտքը, կէքը, ծախքը,
 0/ ներք և այլն կարգաւ. 400 երեսից բաղկացեալ
 1/2 թերթի մեծութեամբ. կազմած:

Վինն է 3 մ. 50 կոպ.

ՏՈՒՄԱՐ ԵԼԻՑ

Ն Ա Մ Ա Կ Ա Ց

ԵՒ ԳՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ:

Համառօտ բովանդակութիւնը նոցին: Համար
 բոտ կարգի, և ժամանակ առաքմանց: 200 երե-
 սից բաղկացեալ 1/4 թերթի մեծութեամբ կազմած:

Վինն է 2 լուրջի:

ՏՈՒՄԱՐ ԵԼԻՑ

Ա Գ Ր Ա Ն Ա Ց

2013

ՕՐԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Որով հաշիւում են գրում
 բաղկացեալ թերթի երկայն
 զիւրբով: կազմած:

Վինն է 2 լուրջի:

5315

Գինն է մեծադիր Օրացուցիս
Հանդերձ յաւելուածով
մինչև 600 փ. հետաւորու թեամբ 35 կ.
Իսկ նորանից բարձր՝ 40 կ.

Մ Ա Ն Ա Ռ Յ Ո Ւ Մ Ն

Մեր տպարանում ընդունում ենք ամեն
տեսակ պատուէրներ, գրքեր, տետրակ-
ներ, գործեր, յայտարարութիւններ,
այցեստամներ, հարսանեաց հրատարակ-
թեր. թէ՛ Հայերէն և թէ՛ Ռուսերէն և
այլն: Պատուէրները կատարվում են ձրշ-
տութեամբ, մաքուր, շուտ և չափաւոր
գներով:

Յանկացողք կարող են գիմել հետե-
ւալ հասցեով

Въ Г. Эривань

Въ Типографію

А. С. Гуламирянцъ.

ВНЕСИТЕ
ВОСТОЧНЫЕ
Академія
С. С. Р.